

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, ul. Nowa 2, tel.fax. (086) 216-44-95,
(086) 473-71-20, (086) 473-71-21, (086) 473-71-22,
www.oke.lomza.com email: okelomza@pro.onet.pl

SPRAWOZDANIE
z egzaminu maturalnego
przeprowadzonego w sesji wiosennej 2006 roku
w województwie podlaskim

Spis treści

1.	Wprowadzenie	5
2.	Organizacja egzaminu maturalnego	6
2.1.	Dystrybucja materiałów egzaminacyjnych	6
2.2.	Przygotowanie i praca szkolnych zespołów egzaminacyjnych	6
2.3.	Sprawdzanie prac uczniów	8
2.4.	Unieważnienia egzaminów.....	11
2.5.	Udostępnianie prac do wglądu	12
3.	Opis populacji zdających egzamin maturalny w 2006 roku w województwie podlaskim	13
3.1.	Uczestnicy egzaminu maturalnego	13
3.2.	Dostosowanie warunków egzaminu do indywidualnych potrzeb zdających ...	16
3.3.	Wybory egzaminacyjne	17
3.3.1.	Egzamin w części ustnej	17
3.3.2.	Egzamin w części pisemnej	18
4.	Wyniki egzaminu maturalnego uzyskane przez maturzystów z województwa podlaskiego	23
4.1.	Egzamin ustny	23
4.2.	Egzamin pisemny	25
4.4.	Wyniki zdających w skali znormalizowanej	29
4.5.	Zdawalność egzaminu maturalnego	30
5.	Język polski	34
5.1.	Informacja o zdających	34
5.2.	Opis arkuszy egzaminacyjnych	35
5.3.	Wyniki egzaminu maturalnego z języka polskiego	38
5.3.1.	Ogólne wyniki uzyskane przez zdających	38
5.3.2.	Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności	41
5.3.3.	Wnioski	43
6.	Język angielski	46
6.1.	Informacja o zdających	46
6.2.	Opis arkuszy egzaminacyjnych	47
6.3.	Wyniki egzaminu maturalnego z języka angielskiego	49
6.3.1.	Ogólne wyniki uzyskane przez zdających	49
6.3.2.	Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności	52
6.3.3.	Wnioski	54
7.	Język niemiecki	56
7.1.	Informacja o zdających	56
7.2.	Opis arkuszy egzaminacyjnych	57
7.3.	Wyniki egzaminu maturalnego z języka niemieckiego	59
7.3.1.	Ogólne wyniki uzyskane przez zdających	59
7.3.2.	Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności	61
7.3.3.	Wnioski	63
8.	Język rosyjski	64
8.1.	Informacja o zdających	64
8.2.	Opis arkuszy egzaminacyjnych	65
8.3.	Wyniki egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego.....	66
8.3.1.	Ogólne wyniki uzyskane przez zdających	66
8.3.2.	Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności	69
8.3.3.	Wnioski	71

9.	Matematyka	72
9.1.	Informacja o zdających	72
9.2.	Opis arkuszy egzaminacyjnych	73
9.3.	Wyniki egzaminu maturalnego z matematyki.....	75
9.3.1.	Ogólne wyniki uzyskane przez zdających	75
9.3.2.	Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności	78
9.3.3.	Wnioski	80
10.	Historia	81
10.1.	Informacja o zdających	81
10.2.	Opis arkuszy egzaminacyjnych	82
10.3.	Wyniki egzaminu maturalnego z historii	83
10.3.1.	Ogólne wyniki uzyskane przez zdających	83
10.3.2.	Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności	86
10.3.3.	Wnioski	87
11.	Biologia	88
11.1.	Informacja o zdających	88
11.2.	Opis arkuszy egzaminacyjnych	89
11.3.	Wyniki egzaminu maturalnego z biologii.....	92
11.3.1.	Ogólne wyniki uzyskane przez zdających	92
11.3.2.	Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności	95
11.3.3.	Wnioski	96
12.	Chemia	97
12.1.	Informacja o zdających	97
12.2.	Opis arkuszy egzaminacyjnych	98
12.3.	Wyniki egzaminu maturalnego z chemii	100
12.3.1.	Ogólne wyniki uzyskane przez zdających	100
12.3.2.	Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności	102
12.3.3.	Wnioski	103
13.	Fizyka i astronomia	105
13.1.	Informacja o zdających	105
13.2.	Opis arkuszy egzaminacyjnych	106
13.3.	Wyniki egzaminu maturalnego z fizyki i astronomii	108
13.3.1.	Ogólne wyniki uzyskane przez zdających	108
13.3.2.	Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności	110
13.3.3.	Wnioski	111
14.	Geografia	112
14.1.	Informacja o zdających	112
14.2.	Opis arkuszy egzaminacyjnych	113
14.3.	Wyniki egzaminu maturalnego z geografii	116
14.3.1.	Ogólne wyniki uzyskane przez zdających	116
14.3.2.	Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności	118
14.3.3.	Wnioski	119
15.	Wiedza o społeczeństwie	121
15.1.	Informacja o zdających	121
15.2.	Opis arkuszy egzaminacyjnych	122
15.3.	Wyniki egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie	123
15.3.1.	Ogólne wyniki uzyskane przez zdających	123
15.3.2.	Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności	126
15.3.3.	Wnioski.....	127

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 roku w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (DzU z 2004 roku, nr 199, poz. 2046), w dniach od 4 do 31 maja 2006 roku, po raz drugi, w całym kraju odbył się egzamin maturalny, będący formą oceny poziomu wykształcenia ogólnego. Sprawdzał on wiadomości i umiejętności ustalone w standardach wymagań egzaminacyjnych. Mogli do niego przystąpić absolwenci liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, liceów uzupełniających oraz techników.

Egzamin maturalny składał się z części ustnej, przeprowadzonej i ocenionej w szkole przez przedmiotowe zespoły egzaminacyjne oraz z części pisemnej, ocenionej poza szkołą przez egzaminatorów OKE w Łomży.

W części ustnej maturzyści zdawali dwa egzaminy obowiązkowe: z języka polskiego i języka obcego nowożytnego, a absolwenci szkół z nauczaniem języka danej mniejszości narodowej, również egzamin z tego języka. Egzamin z języka polskiego można było zdawać na jednym poziomie, natomiast egzamin z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym lub na poziomie rozszerzonym. W części ustnej można było również przystąpić dodatkowo do egzaminu z drugiego języka obcego nowożytnego.

W części pisemnej absolwenci przystępowali obowiązkowo do egzaminów z trzech przedmiotów: z języka polskiego, języka obcego nowożytnego i wybranego przedmiotu, a absolwenci szkół z nauczaniem języka danej mniejszości narodowej, również do egzaminu z tego języka. Ponadto każdy zdający mógł przystąpić dodatkowo do egzaminu z jednego, dwóch lub trzech przedmiotów, które zdawał na poziomie rozszerzonym. Obowiązkowe egzaminy pisemne można było zdawać na poziomie podstawowym lub na poziomie rozszerzonym. Każdy zdający miał prawo wyboru przedmiotów obowiązkowych i przedmiotów zdawanych dodatkowo. Wybór języka obcego i przedmiotu egzaminacyjnego nie musiał być uwarunkowany nauczaniem danego przedmiotu w szkole.

Warunkiem zdania egzaminu maturalnego było uzyskanie co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia za egzamin ustny z języka polskiego i z obowiązkowego języka obcego nowożytnego (na zadeklarowanym poziomie) oraz po 30% punktów możliwych do zdobycia za każdy z trzech pisemnych egzaminów obowiązkowych (język polski, język obcy nowożytny, wybrany przedmiot) na poziomie podstawowym. Wyniki wszystkich zdawanych egzaminów były zapisane na świadectwie w postaci procentu uzyskanych punktów, osobno dla każdego z poziomów.

Dla zdających, którzy z ważnych przyczyn losowych lub zdrowotnych nie mogli przystąpić do egzaminu w pierwszym terminie, przeprowadzono, w dniach 7 do 20 czerwca 2006 r., zgodnie z harmonogramem CKE, egzamin w terminie dodatkowym.

2. ORGANIZACJA EGZAMINU MATURALNEGO

2.1. Dystrybucja materiałów egzaminacyjnych

Dystrybucję materiałów egzaminacyjnych do szkół zorganizowała Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie. Materiały egzaminacyjne (arkusze egzaminacyjne, płyty CD oraz bezpieczne koperty) dostarczane były bezpośrednio do każdej szkoły przeprowadzającej egzamin. Dystrybucja przebiegała zgodnie z zasadami i harmonogramem ustalonym przez CKE. Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży monitorowała dostarczanie materiałów, analizując meldunki przesyłane przez dyrektorów w systemie internetowym ISA. Nie stwierdzono nieprawidłowości w dostarczaniu materiałów, które wpłynęłyby na rozpoczęcie i przebieg egzaminu.

Za redystrybucję materiałów egzaminacyjnych odpowiedzialna była Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży. Prace zdających i dokumentacja egzaminacyjna po części pisemnej egzaminu maturalnego przekazywane były w 70 punktach redystrybucyjnych, zlokalizowanych na terenie obydwu województw, głównie w szkołach. Odpowiednio zabezpieczone przez dyrektorów szkół przesyłki odbierane były przez kurierów i dostarczane do siedziby OKE w Łomży.

Po sprawdzeniu kompletności materiałów egzaminacyjnych z poszczególnych szkół posortowano arkusze egzaminacyjne i przekazano je przewodniczącym zespołów egzaminatorów w poszczególnych ośrodkach sprawdzania. Sprawdzone i ocenione prace maturalne zostały przekazane OKE w Łomży przez przewodniczących, zgodnie z ustalonym harmonogramem.

2.2. Przygotowanie i praca szkolnych zespołów egzaminacyjnych

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży przeprowadziła kilka edycji szkoleń, których celem było przygotowanie szkolnych zespołów egzaminacyjnych do zorganizowania i przeprowadzenia egzaminu maturalnego.

Spotkania przeprowadzone we wrześniu 2005 roku, poświęcone głównie komunikowaniu wyników MATURY 2005 były również okazją do omówienia harmonogramu zadań przewodniczącego szkolnego zespołu egzaminacyjnego (PSZE), związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem egzaminu maturalnego w sesji zimowej i wiosennej 2006 roku.

Na szkolenia w październiku 2005 roku zaproszono głównie dyrektorów tych szkół, w których po raz pierwszy miał być przeprowadzany egzamin maturalny. Omówiono zadania przewodniczącego szkolnego zespołu egzaminacyjnego wynikające z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu oraz procedury organizowania i przeprowadzania egzaminu maturalnego. Dyrektorzy otrzymali:

- procedury organizowania i przeprowadzania egzaminu maturalnego od 2005 roku,
- harmonogram pracy przewodniczącego szkolnego zespołu egzaminacyjnego w zakresie przygotowania i przeprowadzenia egzaminu maturalnego w sesji wiosennej 2006 roku,
- informację o formach dostosowania egzaminu maturalnego,
- informację o sposobach kontaktu z Okręgową Komisją Egzaminacyjną.

Kolejną edycję szkoleń Okręgowa Komisja Egzaminacyjna przeprowadziła, w 12 grupach szkoleniowych, w dniach od 31marca do 21 kwietnia 2006 roku. Uczestnikami szkoleń byli PSZE oraz zastępcy PSZE odpowiedzialni za przeprowadzenie sesji wiosennej egzaminu maturalnego. W trakcie szkoleń omówiono:

- przebieg sesji zimowej egzaminu maturalnego,
- zasady dystrybucji i redystrybucji materiałów egzaminacyjnych na egzamin maturalny w sesji wiosennej,
- zasady przeprowadzania części ustnej egzaminu i wynagradzania nauczycieli przeprowadzających ten egzamin,
- procedury organizowania i przeprowadzenia egzaminu maturalnego,
- logistykę egzaminu maturalnego w sesji wiosennej,

- nowe zasady porozumiewania się pomiędzy OKE a szkołami, w tym przekazywania danych i informacji o przebiegu egzaminu maturalnego.

Tabela 2.1. Frekwencja przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych (PSZE) i ich zastępców na szkoleniach przeprowadzonych w marcu 2006 r.

Województwo	Liczba szkół (zespołów szkół)	Liczba obecnych		
		szkolenia PSZE		szkolenia zastępców PSZE
		PSZE	osoby w/z PSZE	
podlaskie	148	137	11	147

Uczestnicy szkoleń otrzymali materiały niezbędne do przygotowania nauczycieli i zdających do egzaminu oraz przeprowadzenia w szkole części ustnej i pisemnej egzaminu maturalnego:

- informator – organizacja egzaminu maturalnego w 2006 roku,
- materiały dotyczące przeprowadzania części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego i języków obcych nowożytnych,
- materiały dla uczniów i nauczycieli przygotowujących uczniów do ustnego egzaminu maturalnego,
- zestawy zadań do przeprowadzenia części ustnej z języków obcych nowożytnych,
- indywidualne kody dostępu do wyników egzaminu dla każdego zdającego przystępującego do egzaminu maturalnego,
- naklejki z kodami paskowymi szkół oraz naklejki z kodem szkoły do oznaczenia bezpiecznych kopert.

Przebieg egzaminu maturalnego obserwowali upoważnieni przez dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Białymstoku oraz pracownicy pedagogiczni OKE w Łomży. Przekazane przez obserwatorów uwagi i spostrzeżenia oraz analiza dokumentacji egzaminacyjnej sporządzanej w szkołach pozwalają stwierdzić, iż w zdecydowanej większości szkół egzamin maturalny przebiegł zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 roku w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych. Pewne nieprawidłowości dotyczyły, podobnie jak w ubiegłym roku, sporządzania i przygotowywania dokumentacji egzaminacyjnej, np.: podane w protokołach zbiorczych liczby przystępujących do egzaminu nie odpowiadały informacjom zamieszczonym na listach przystępujących do egzaminu, bezpieczne koperty zawierały, oprócz prac egzaminacyjnych, puste, niewypełnione arkusze egzaminacyjne.

Stwierdzono również kilkanaście przypadków weryfikacji danych osobowych absolwentów już po wydaniu świadectw maturalnych.

2.3. Sprawdzanie prac uczniów

W celu zapewnienia jakości sprawdzania prac maturalnych, zadbano o:

- odpowiedni dobór przewodniczących zespołów egzaminatorów, weryfikatorów i egzaminatorów,
- właściwe rozumienie i stosowanie kryteriów oceniania przez egzaminatorów,
- umożliwienie wzajemnych konsultacji przewodniczącego z egzaminatorami,
- zapewnienie kontaktu za pomocą forum internetowego pomiędzy koordynatorami i przewodniczącymi,
- prawidłową organizację i odpowiednie warunki pracy zespołów,
- szczegółową weryfikację poprawności stosowania kryteriów oceniania – powtórne sprawdzenie wszystkich prac.

Do sprawdzania prac egzaminacyjnych zostali powołani przede wszystkim egzaminatorzy, którzy uczestniczyli już w sprawdzaniu i ocenianiu prac oraz właściwie wywiązali się z powierzonych zadań w poprzednich sesjach.

Przewodniczącymi zespołów egzaminatorów byli najczęściej doświadczeni egzaminatorzy, potrafiący dobrze organizować pracę grupy i kierować nią. W każdym zespole powołano, w zależności od jego liczebności, jednego lub dwóch egzaminatorów, których zadaniem było weryfikowanie poprawności stosowania kryteriów przez innych egzaminatorów.

Kryteria oceny odpowiedzi do zadań otwartych zostały ustalone przez koordynatorów egzaminu ze wszystkich okręgowych komisji egzaminacyjnych wspólnie z koordynatorem z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz pracownikami uczelni wyższych. Na spotkaniu ustalono również materiały szkoleniowe dla egzaminatorów, w których znalazły się kryteria oceny oraz przykłady odpowiedzi uczniowskich do każdego zadania otwartego. Przewodniczący i egzaminatorzy weryfikujący, przed przystąpieniem do pracy z zespołami, uczestniczyli w szkoleniu w zakresie stosowania schematu punktowania i kryteriów oceniania. Podobne szkolenie swojego zespołu przeprowadził każdy przewodniczący. Celem szkolenia było jednolite rozumienie i stosowanie schematu punktowania i kryteriów oceny. W ramach ćwiczeń egzaminatorzy sprawdzili, wybrane w CKE, odpowiedzi uczniowskie do zadań otwartych i porównali wyniki punktowania. Warunkiem udziału w pracy zespołu było poprawne stosowanie schematu punktowania i kryteriów oceny.

Prace uczniowskie sprawdzane były wyłącznie w ośrodkach sprawdzania. Dzięki takiej organizacji pracy każdy z egzaminatorów miał możliwość skonsultowania swoich wątpliwości i problemów dotyczących sprawdzania z przewodniczącym lub innymi egzaminatorami. W czasie pracy zespołów egzaminatorów koordynatorzy pełnili w OKE dyżury. W celu szybkiego kontaktowania się przewodniczących i koordynatorów uruchomiono internetowe Forum Egzaminatora. Na bieżąco konsultowano ocenę nietypowych rozwiązań uczniowskich, wyjaśniano wątpliwości dotyczące stosowania kryteriów. Działało również internetowe forum zorganizowane przez CKE do konsultowania się koordynatorów poszczególnych komisji z koordynatorem Komisji Centralnej.

W sprawdzaniu uczestniczyło 2201 egzaminatorów pracujących w 120 zespołach. Ośrodki sprawdzania zorganizowano w szkołach, w których dzięki zaangażowaniu dyrektorów, zapewniono właściwe warunki do pracy: co najmniej dwie sale dla każdego zespołu, dostęp do Internetu, telefonu i faksu. Prace uczniów były przechowywane w pomieszczeniach zapewniających bezpieczeństwo arkuszy.

Tabela 2.2. Organizacja sprawdzania prac z egzaminu maturalnego

Przedmiot	Liczba ośrodków	Liczba zespołów egzaminatorów	Liczba egzaminatorów
Język polski	21	32	32 przewodniczących 64 egzaminatorów weryfikujących 492 egzaminatorów sprawdzających
Język angielski	11	20	20 przewodniczących 40 egzaminatorów weryfikujących 340 egzaminatorów sprawdzających
Język niemiecki	5	6	6 przewodniczących 12 egzaminatorów weryfikujących 99 egzaminatorów sprawdzających
Język rosyjski	6	5	5 przewodniczących 10 egzaminatorów weryfikujących 72 egzaminatorów sprawdzających
Język francuski	1	1	1 przewodniczący 2 egzaminatorów weryfikujących 7 egzaminatorów sprawdzających
Matematyka	6	12	12 przewodniczących 24 egzaminatorów weryfikujących 206 egzaminatorów sprawdzających
Fizyka i astronomia	3	3	3 przewodniczących 6 egzaminatorów weryfikujących 47 egzaminatorów sprawdzających
Biologia	6	9	9 przewodniczących 18 egzaminatorów weryfikujących 151 egzaminatorów sprawdzających
Geografia	6	9	9 przewodniczących 17 egzaminatorów weryfikujących 127 egzaminatorów sprawdzających
Chemia	3	5	5 przewodniczących 10 egzaminatorów weryfikujących 68 egzaminatorów sprawdzających
Historia	7	9	9 przewodniczących 18 egzaminatorów weryfikujących 137 egzaminatorów sprawdzających
Wiedza o społeczeństwie	4	6	6 przewodniczących 12 egzaminatorów weryfikujących 82 egzaminatorów sprawdzających
Historia sztuki	1	1	1 przewodniczący 2 egzaminatorów weryfikujących 7 egzaminatorów sprawdzających
Informatyka	1	1	1 przewodniczący 1 egzaminator weryfikujący 7 egzaminatorów sprawdzających

Ze względu na małą liczbę piszących egzamin maturalny z języków ojczystych mniejszości narodowych, języka hiszpańskiego oraz włoskiego do sprawdzenia prac powołano po kilku egzaminatorów z danego przedmiotu.

Tabela 2.3. Lokalizacja ośrodków sprawdzania prac z egzaminu maturalnego

Ośrodek	Nazwa szkoły	Liczba zespołów egzaminatorów
Augustów	Zespół Szkół Technicznych im. Gen. I. Prądzyńskiego w Augustowie	2
Bartoszyce	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Elizy Orzeszkowej w Bartoszycach	1
Białystok	VIII Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Wielkiego w Białymstoku	8
Białystok	IV Liceum Ogólnokształcące w Białymstoku	2
Białystok	VI Liceum Ogólnokształcące w Białymstoku	4
Białystok	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 10 w Białymstoku	1
Białystok	Gimnazjum Nr 9 w Białymstoku	3
Białystok	Zespół Szkół nr 8 w Białymstoku	1
Białystok	Zespół Szkół Handlowo-Ekonomicznych im. M. Kopernika w Białymstoku	2
Białystok	Zespół Szkół Elektrycznych w Białymstoku	4
Białystok	II Liceum Ogólnokształcące w Białymstoku	5
Bielsk Podlaski	Zespół Szkół Nr 4 im. Ziemi Podlaskiej w Bielsku Podlaskim	2
Działdowo	Zespół Szkół nr 1 w Działdowie	1
Elbląg	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Elblągu	5
Elbląg	Zespół Szkół Inżynierii Środowiska i Usług w Elblągu	1
Elbląg	IV Liceum Ogólnokształcące w Elblągu	2
Elbląg	Zespół Szkół Turystyczno-Hotelarskich w Elblągu	2
Ełk	Zespół Szkół nr 5 w Ełku	2
Ełk	Zespół Szkół nr 1 im. J. Śniadeckiego w Ełku	3
Giżycko	I Liceum Ogólnokształcące w Giżycku	1
Giżycko	II Liceum Ogólnokształcące w Giżycku	2
Hajnówka	Liceum Ogólnokształcące z Dodatkową Nauką Języka Białoruskiego w Hajnówce	1
Iława	Zespół Szkół im. Bohaterów Września w Iławie	2
Kętrzyn	Zespół Szkół Budowlanych w Kętrzynie	1
Kętrzyn	Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Kętrzynie	1
Łapy	Zespół Szkół Mechanicznych w Łapach	1
Łomża	I Liceum Ogólnokształcące w Łomży	6
Łomża	III Liceum Ogólnokształcące w Łomży	6
Łomża	II Liceum Ogólnokształcące w Łomży	5
Łomża	OKE w Łomży	1

Ośrodek	Nazwa szkoły	Liczba zespołów egzaminatorów
Malinowo	Zespół Szkół im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Malinowie	1
Mragowo	I Liceum Ogólnokształcące w Mragowie	2
Olecko	Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kochanowskiego w Olecku	1
Olsztyn	Zespół Szkół Ekonomiczno-Handlowych w Olsztynie	5
Olsztyn	V Liceum Ogólnokształcące w Olsztynie	7
Olsztyn	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 w Olsztynie	4
Olsztyn	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Olsztynie	2
Olsztyn	I Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza w Olsztynie	7
Ostróda	I Liceum Ogólnokształcące w Ostródzie	1
Pisz	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Pisz	1
Suwałki	Zespół Szkół nr 2 w Suwałkach	2
Suwałki	Zespół Szkół nr 5 w Suwałkach	5
Suwałki	III Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół nr 1 w Suwałkach	3
Zambrów	Zespół Szkół nr 1 w Zambrowie	1

W każdym zespole egzaminatorów przewodniczący oraz egzaminatorzy weryfikujący sprawdzili powtórnie wszystkie prace pod kątem właściwego stosowania kryteriów. Podczas weryfikacji zwracano szczególną uwagę na rozwiązania uczniowskie, za które przyznano 0 punktów lub liczbę punktów poniżej progu zaliczenia egzaminu.

Następny etap weryfikacji miał miejsce w OKE. Sprawdzone wszystkie prace pod względem poprawności wypełniania przez egzaminatorów kart punktacji. Zweryfikowano prace z każdego zespołu egzaminatorów, w tym prace wcześniej analizowane przez przewodniczących i egzaminatorów weryfikujących. W szczególności powtórnie oceniono wszystkie prace z liczbą punktów poniżej progu zaliczenia egzaminu z danego przedmiotu albo zgłoszone jako rozwiązane niesamodzielnie.

2.4. Unieważnienia egzaminów

▪ z powodu niesamodzielności pracy zdających

Przewodniczący czterech szkolnych zespołów egzaminacyjnych z województwa podlaskiego przerwali i unieważnili egzamin czterem zdającym: jednemu egzamin ustny i trzem zdającym egzaminy pisemne.

Dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, po przeanalizowaniu wszystkich, zgłoszonych przez egzaminatorów nieprawidłowości mogących świadczyć o niesamodzielności, unieważnił egzamin 23 maturzystom z czterech szkół w województwie podlaskim.

▪ z przyczyn proceduralnych

Przewodniczący dwóch szkolnych zespołów egzaminacyjnych z województwa podlaskiego przerwali i unieważnili egzamin trzem zdającym, którzy wnieśli na salę egzaminacyjną telefon komórkowy.

Dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej unieważnił egzamin 4 zdającym, którym przewodniczący zespołu nadzorującego, skrócił czas trwania egzaminu.

Tabela 2.4. Unieważnienia egzaminu maturalnego maturzystom z województwa podlaskiego

Egzamin	Liczba osób, którym unieważniono egzamin	Powód unieważnienia
Język polski część ustna	1	niesamodzielnie przygotowana prezentacja
Język polski część pisemna	4	skrócenie czasu trwania egzaminu przez zespół nadzorujący przebieg egzaminu
	3	niesamodzielna praca – unieważnienie egzaminu przez PSZE
	6	niesamodzielna praca – unieważnienie egzaminu przez dyrektora OKE w Łomży
Język niemiecki	2	niesamodzielna praca – unieważnienie egzaminu przez dyrektora OKE w Łomży
Geografia	15	
Matematyka	3	
Język angielski	1	wniesienie na salę egzaminacyjną telefonu komórkowego – unieważnienie egzaminu przez PSZE
Biologia	1	

2.5. Udostępnianie prac do wglądu

Po ogłoszeniu wyników egzaminu maturalnego 216* absolwentów z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego złożyło do Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży pisemne wnioski o udostępnienie prac do wglądu. Z możliwości tej skorzystało 169* maturzystów. Pisemne zastrzeżenia do poprawności sprawdzenia pracy wniosło 36* zdających: 20 po obejrzeniu pracy oraz 16 mimo nieskorzystania z prawa wglądu do pracy. We wszystkich przypadkach wątpliwości były nieuzasadnione. Wynik uzyskany na egzaminie nie uległ zmianie.

* - Dane z dn. 28 lipca 2006 r.

3. OPIS POPULACJI ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY W 2006 ROKU W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

3.1. Uczestnicy egzaminu maturalnego

Do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej 2006 roku przystąpiło po raz pierwszy 14 386 absolwentów 229 szkół ponadgimnazjalnych z województwa podlaskiego. Spośród nich: 58,2% uczęszczało do liceów ogólnokształcących, 17,2% do liceów profilowanych, 1,2% do liceów uzupełniających i 23,4% do techników.

Zestawienia liczby zdających i szkół uwzględniające typy szkół i ich lokalizację przedstawiono w poniższych tabelach (3.1 – 3.5) i na wykresach (3.1 – 3.3.).

Tabela 3.1. Liczba zdających* egzamin maturalny w sesji wiosennej 2006 r.

Zdający egzamin maturalny		
po raz pierwszy	po raz kolejny	Razem
14 386	626	15 012

- jako liczbę zdających przyjęto liczbę absolwentów, którzy przystąpili przynajmniej do jednego egzaminu – ustnego lub pisemnego

Dane zamieszczone w poniższej części sprawozdania dotyczą wyłącznie absolwentów z 2006 r., przystępujących do egzaminu maturalnego po raz pierwszy.

Tabela 3.2. Zestawienie liczby szkół i zdających z uwzględnieniem typu szkoły

	szkoły		zdający	
	liczba	%	liczba	%
Razem	229	100,0	14386	100,0
Licea ogólnokształcące	103	45,0	8377	58,2
Licea profilowane	55	24,0	2473	17,2
Licea uzupełniające	14	6,1	167	1,2
Technika	57	24,9	3369	23,4

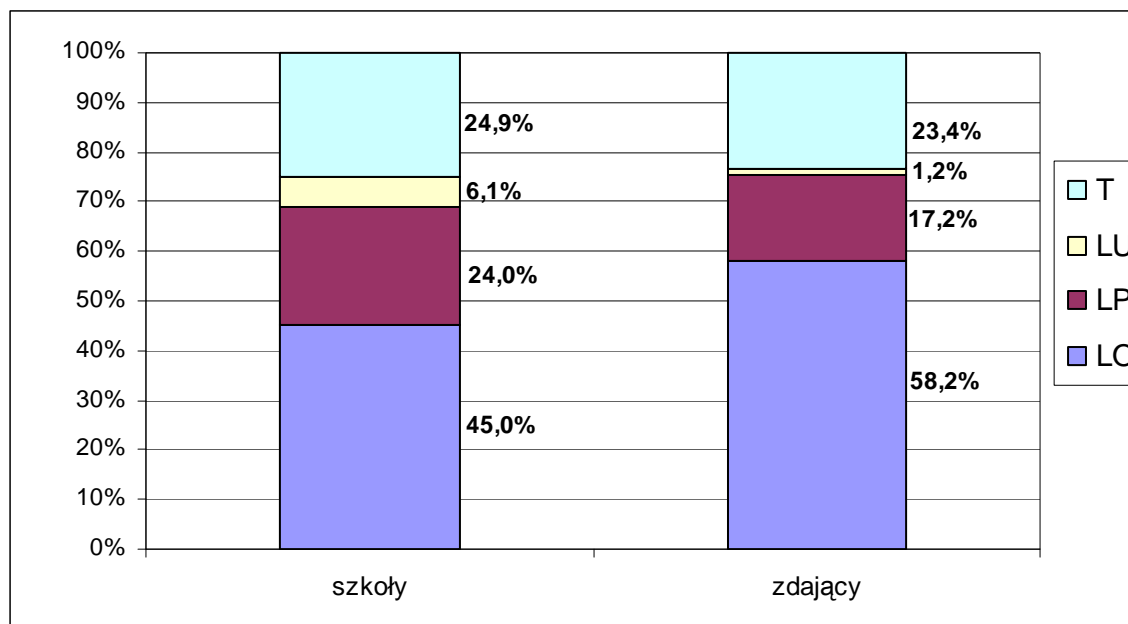
LO – licea ogólnokształcące
 LU – licea uzupełniające

LP – licea profilowane
 T – technika

Tabela 3.3. Zdający egzamin maturalny w II terminie

Województwo	Liczba zdających
podlaskie	31

Wykres 3.1. Zróżnicowanie procentowe liczby szkół i zdających z uwzględnieniem typu szkoły

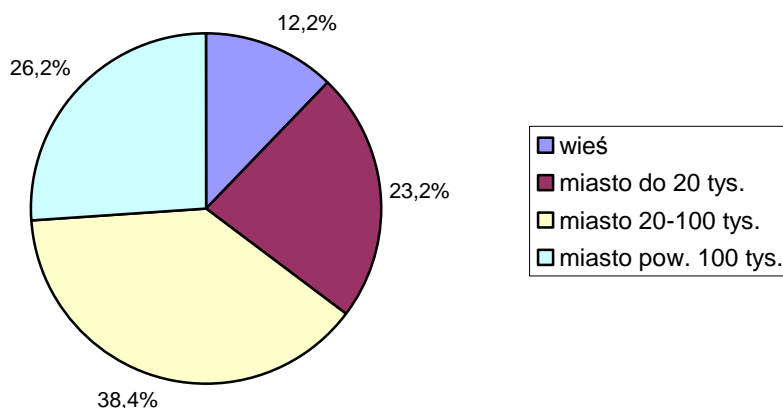

Prawie połowę wszystkich szkół z województwa podlaskiego stanowiły licea ogólnokształcące, do których uczęszczało prawie 60% maturzystów. Szkoły ponadgimnazjalne są zlokalizowane przede wszystkim w dużych miastach (powyżej 20 tys. mieszkańców). Znikomy procent zdających stanowili absolwenci liceów uzupełniających.

Tabela 3.4. Zestawienie liczby szkół i zdających z uwzględnieniem typu szkoły i jej położenia

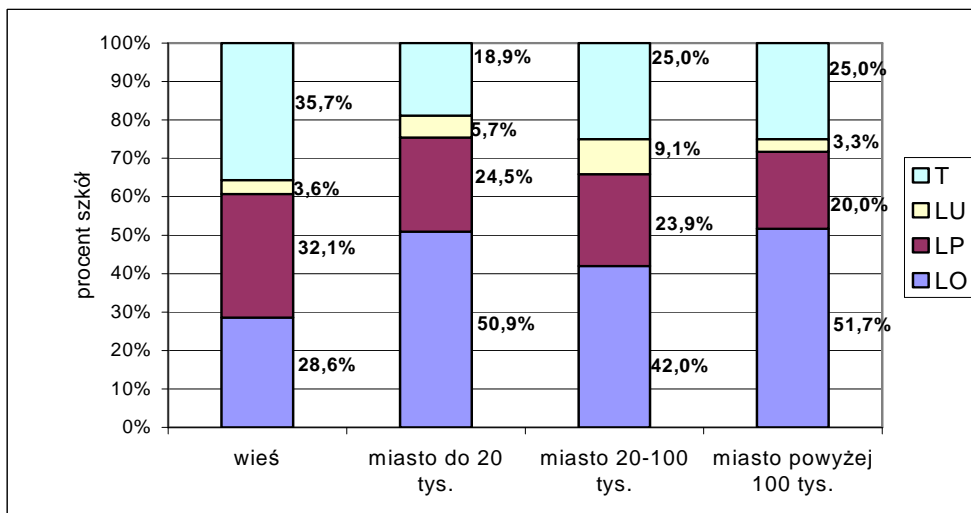
Typy szkół	Liczba zdających i szkół położonych							
	na wsiach		w miastach do 20 tys. mieszkańców		w miastach od 20 do 100 tys. mieszkańców		w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	
	szkoły	zdający	szkoły	zdający	szkoły	zdający	szkoły	zdający
Województwo podlaskie								
Licea ogólnokształcące	8	156	27	1832	37	3114	31	3274
Licea profilowane	9	289	13	386	21	1091	12	707
Licea uzupełniające	1	28	3	28	8	75	2	36
Technika	10	424	10	427	22	1471	15	1046
RAZEM:	28	897	53	2673	88	5751	60	5063

Wykres 3.2. Zdający egzamin maturalny z uwzględnieniem położenia szkoły

Wykres 3.3. Zróżnicowanie procentowe liczby szkół i zdających z uwzględnieniem typu szkoły i jej położenia

a) szkoły

b) zdający

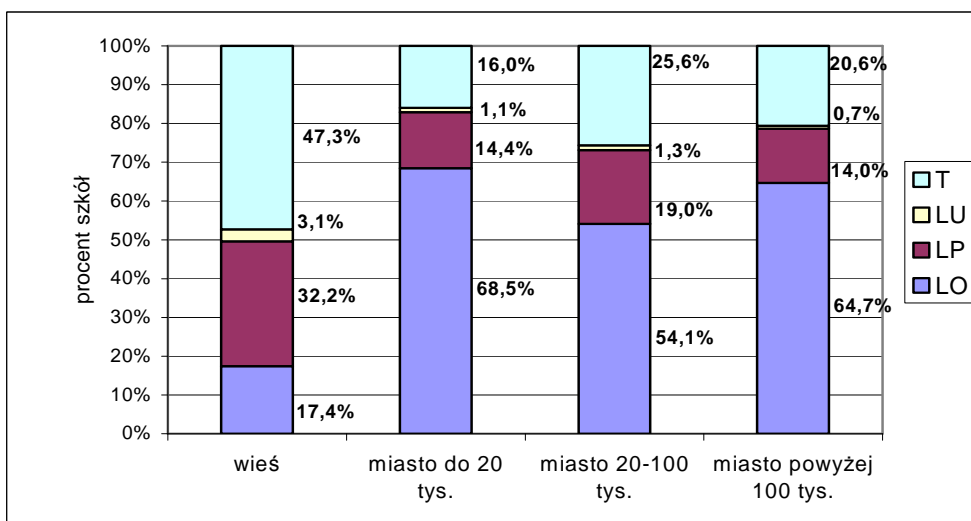

Tabela 3.5. Liczba absolwentów, którzy uzyskali zwolnienie z egzaminu maturalnego na podstawie uzyskania tytułu laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej

Przedmiot	Liczba laureatów/finalistów
język polski	5
język angielski	2
język niemiecki	1
język rosyjski	12
język francuski	1
język białoruski	21
matematyka	2
fizyka i astronomia	2
biologia	1
geografia	9
chemia	1
historia	8
wiedza o społeczeństwie	8
jęz. łac. i kult. antyczna	1

Laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych byli zwolnieni z egzaminu z danego przedmiotu na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie tytułu laureata lub finalisty, uzyskując najwyższy wynik. Na świadectwie zamieszczona była informacja o posiadanym tytule.

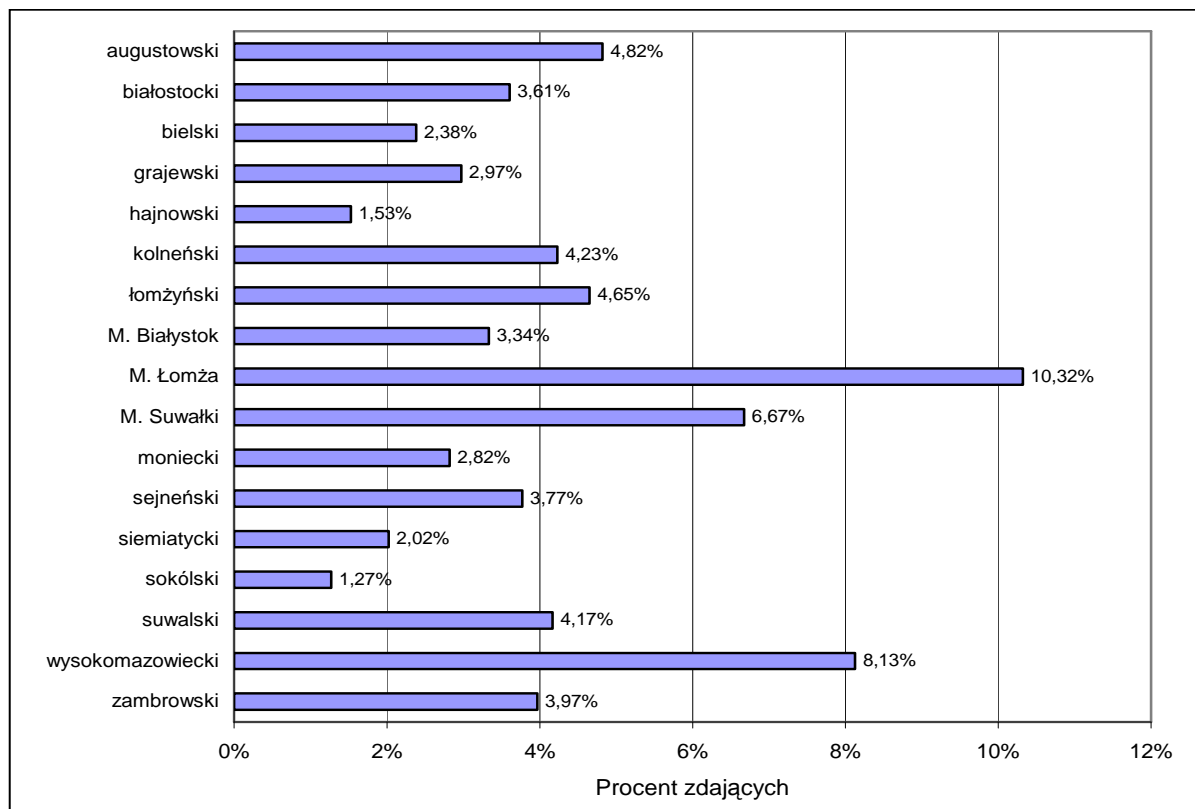
3.2. Dostosowanie warunków egzaminu do indywidualnych potrzeb zdających

Absolwenci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zdawali egzamin maturalny w warunkach i formie dostosowanych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych. Absolwenci z dysleksją rozwojową mogli skorzystać z dostosowanych kryteriów oceny prac pisemnych pod względem poprawności ortograficznej lub interpunkcyjnej z języka polskiego, języków obcych nowożytnych oraz wiedzy o społeczeństwie. Formy dostosowania oraz liczbę absolwentów, którzy z nich skorzystali przedstawia tabela 3.6.

Tabela 3.6. Liczba zdających, dla których dostosowano warunki egzaminu maturalnego

Rodzaj dostosowania	Liczba zdających
Arkusze dla słabo widzących (A4)	8
Arkusze dla niesłyszących (A7)	8
Odrębne kryteria oceniania dla zdających z dysleksją	673
Przeprowadzenie egzaminu w domu zdającego	18

Wykres 3.4. Procent zdających z dysleksją rozwojową w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego

3.3. Wybory egzaminacyjne

3.3.1. Egzamin w części ustnej

Tabela 3.7. Zdający egzamin ustny z języka polskiego i języków mniejszości narodowych

	Liczba zdających				Razem
	LO	LP	LU	T	
Język polski	8332	2387	156	3243	14118
Język białoruski	271	0	0	0	271
Język litewski	25	14	0	0	39

Tabela 3.8. Wybór poziomu części ustnej egzaminu z języka obcego nowożytnego zdawanego jako egzamin obowiązkowy

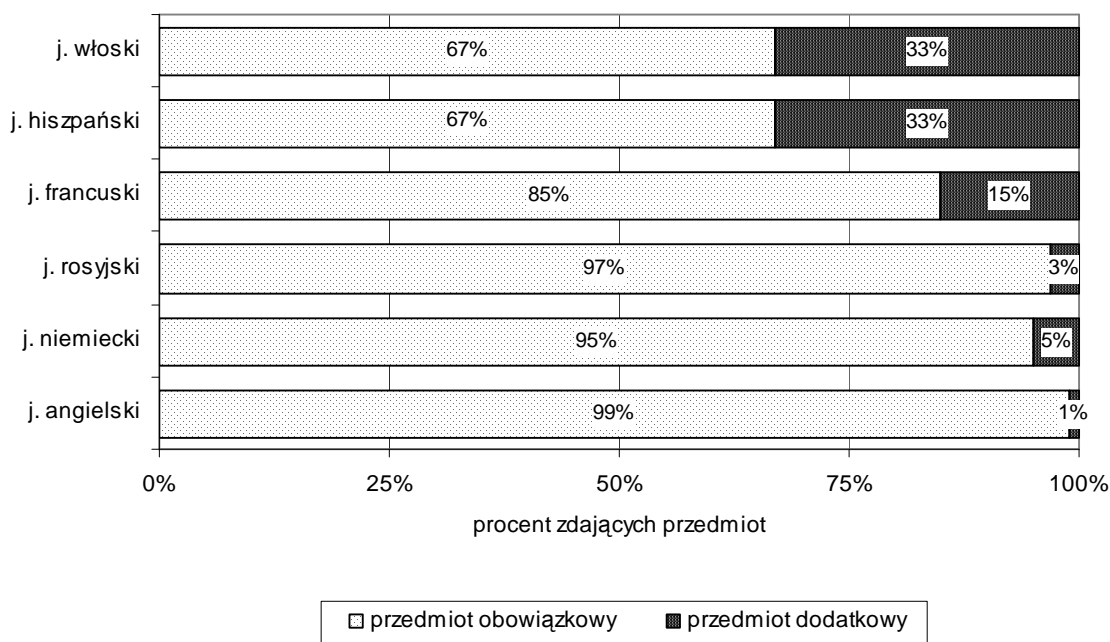
Przedmiot	Liczba zdających							
	LO		LP		LU		T	
	P	R	P	R	P	R	P	R
j. angielski	5979	765	1782	65	75	0	2271	31
j. niemiecki	505	55	165	2	2	0	254	3
j. rosyjski	899	78	398	2	76	0	704	11
j francuski	42	21	8	0	0	0	12	0
j. hiszpański	2	2	0	0	0	0	0	0
j. włoski	1	0	0	0	0	0	1	0

P – poziom podstawowy

R – poziom rozszerzony

Część ustna egzaminu z języka obcego nowożytnego rzadko zdawana była na poziomie rozszerzonym, niezależnie od rodzaju języka. Najczęściej wybieranym językiem, zarówno na poziomie podstawowym jak i na poziomie rozszerzonym był język angielski, najrzadziej język hiszpański i włoski.

Wykres 3.5. Częstość zdawania ustnego egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów wybieranych jako obowiązkowe lub dodatkowe

3.3.2. Egzamin w części pisemnej

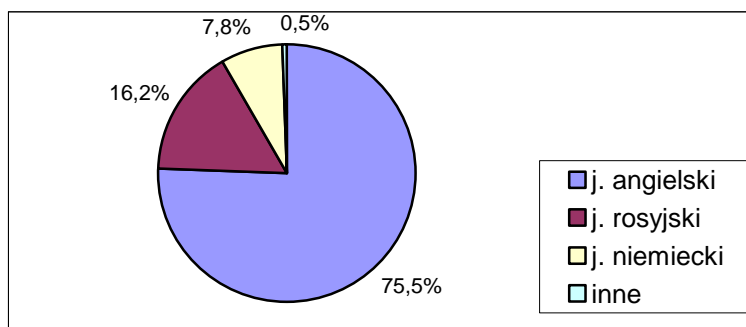
Przedmioty obowiązkowe

W części pisemnej egzaminu maturalnego najczęściej zdawanym językiem obcym nowożytnym był język angielski, a z przedmiotów do wyboru – geografia. Absolwenci wszystkich typów szkół ponadgimnazjalnych rzadko natomiast wybierali historię muzyki, historię sztuki oraz fizykę i astronomię. Egzamin obowiązkowy z wybranego przedmiotu na poziomie rozszerzonym częściej zdawali absolwenci liceów ogólnokształcących niż absolwenci pozostałych typów szkół. Szczegółowe informacje dotyczące wyborów przedmiotów oraz poziomów ich zdawania przez absolwentów szkół ponadgimnazjalnych przedstawiają tabela 3.9. oraz wykresy 3.6. – 3.8.

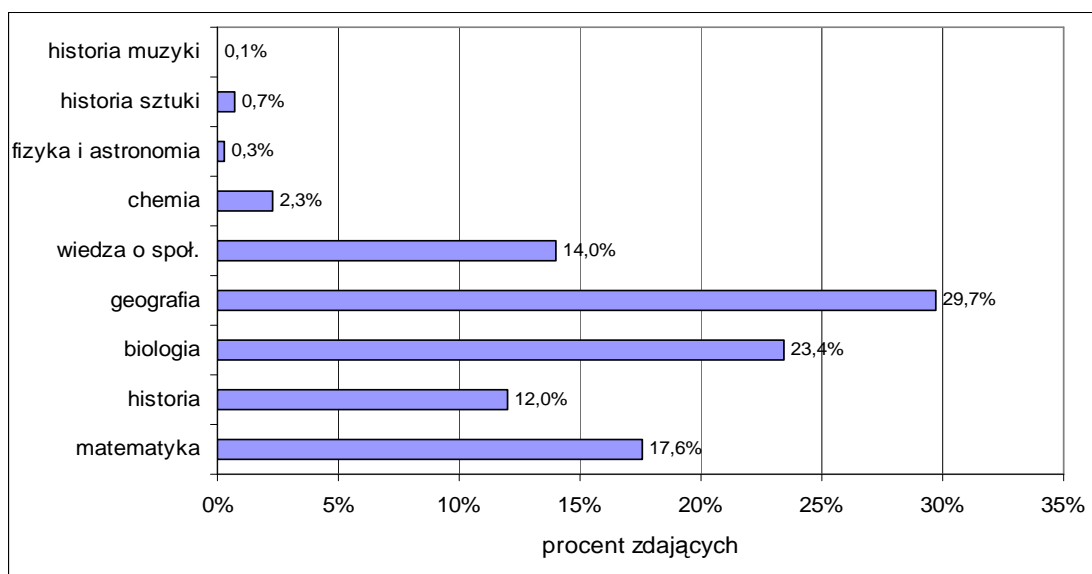
Tabela 3.9. Częstość przystępowania do pisemnego egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów zdawanych jako obowiązkowe (na poziomie podstawowym i rozszerzonym)

Przedmiot	Poziom	Liczba zdających				
		LO	LP	LU	T	Razem
j. polski	P	6287	2191	167	3064	11709
	R	2080	255	0	286	2621
j. białoruski	P	228	0	0	0	228
	R	43	0	0	0	43
j. litewski	P	6	10	0	0	16
	R	19	4	0	0	23
j. angielski	P	3543	1626	82	2053	7304
	R	3205	248	1	297	3751
j. niemiecki	P	361	154	2	240	757
	R	199	20	0	23	242
j. rosyjski	P	496	358	78	632	1564
	R	479	44	0	88	611
j. francuski	P	32	5	0	12	49
	R	31	2	0	0	33
j. hiszpański	P	2	0	0	0	2
	R	2	0	0	0	2
j. włoski	P	1	0	0	1	2
	R	0	0	0	0	0
matematyka	P	300	191	4	278	773
	R	1475	98	0	178	1751
historia	P	250	156	15	88	509
	R	1106	56	0	37	1199
biologia	P	639	541	41	533	1754
	R	1328	125	1	151	1605
chemia	P	35	23	0	36	94
	R	225	6	0	9	240
fizyka i astronomia	P	19	3	0	4	26
	R	14	1	0	4	19
geografia	P	595	644	81	1150	2470
	R	1292	215	0	263	1770
wiedza o społeczeństwie	P	306	295	22	471	1094
	R	690	68	0	145	903
historia muzyki	P	10	0	0	0	10
	R	2	0	0	0	2
historia sztuki	P	12	1	0	1	14
	R	58	34	0	0	92

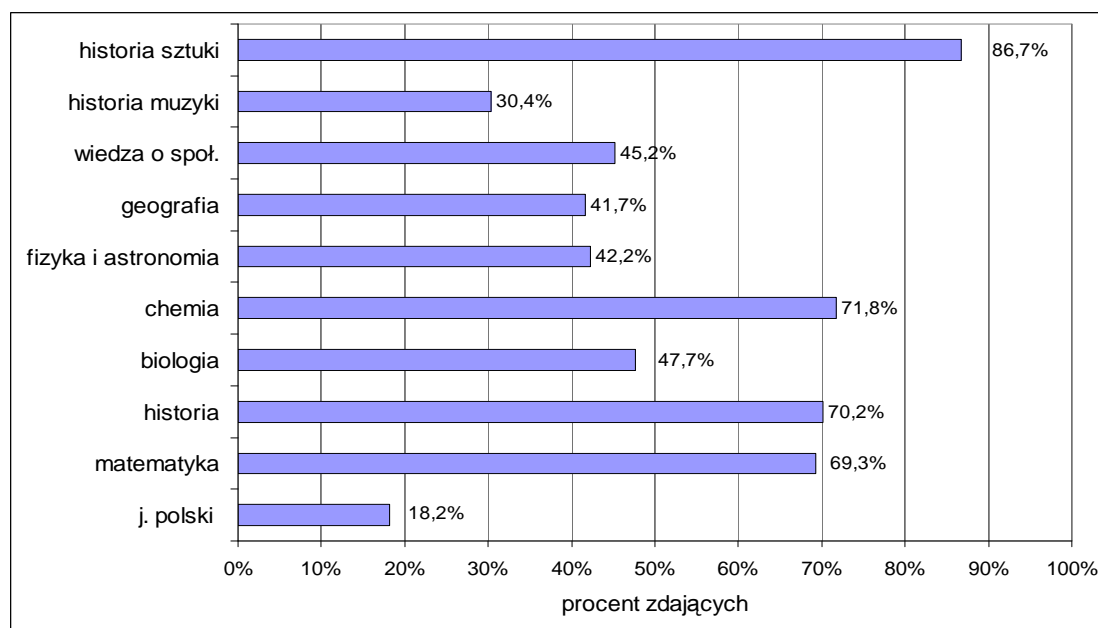
Wykres 3.6. Częstość wyboru języków obcych nowożytnych

Wykres 3.7. Częstość wyboru poszczególnych przedmiotów obowiązkowych

Wykres 3.8. Wybór poziomu rozszerzonego przez zdających dany przedmiot jako obowiązkowy

Mimo, że fizyka i astronomia była przedmiotem rzadko zdawanym jako przedmiot obowiązkowy, to bardzo często absolwenci przystępowali do egzaminu z tego przedmiotu na poziomie rozszerzonym, podobnie jak w przypadku historii, matematyki i chemii.

Przedmioty dodatkowe

Tabela 3.10. Zdający egzaminy z przedmiotów dodatkowych z uwzględnieniem typu szkoły

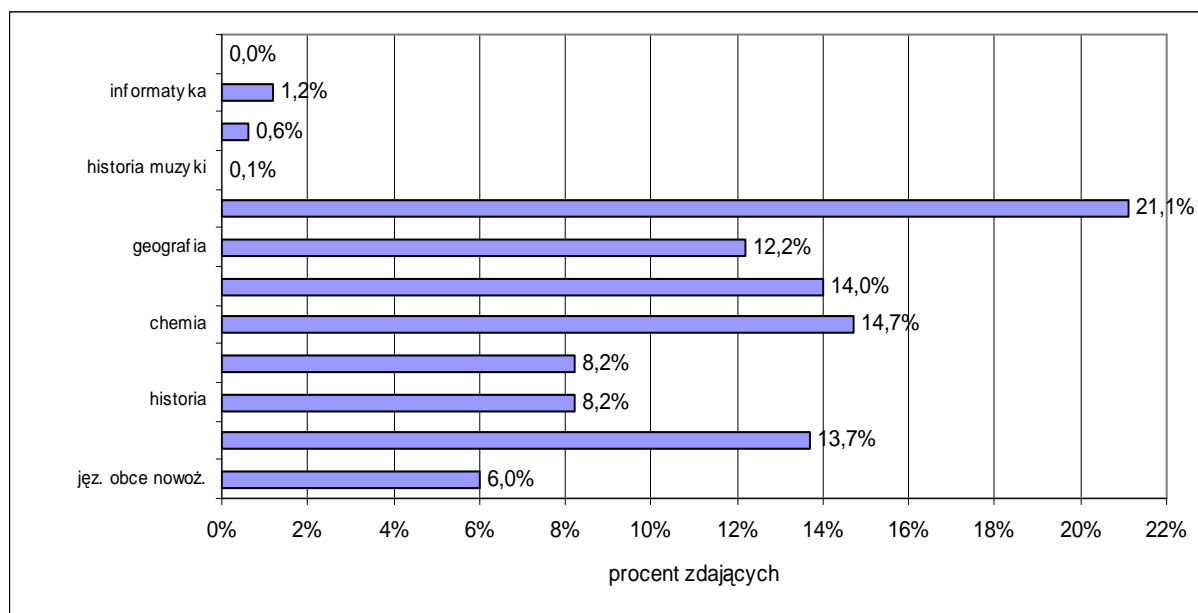
Typ szkoły	Liczba zdających		
	jeden przedmiot	dwa przedmioty	trzy przedmioty
Liceum ogólnokształcące	3 138	599	17
Liceum profilowane	238	8	0
Liceum uzupełniające	0	0	0
Technikum	291	5	0
Razem	3 667	612	17

Przedmioty dodatkowe zdawane były przeważnie przez maturzystów z liceów ogólnokształcących. Nieliczni absolwenci liceów uzupełniających decydowali się tylko na jeden przedmiot dodatkowy. Wybory dwu lub trzech przedmiotów dodatkowych były wyjątkiem nawet w pozostałych typach szkół.

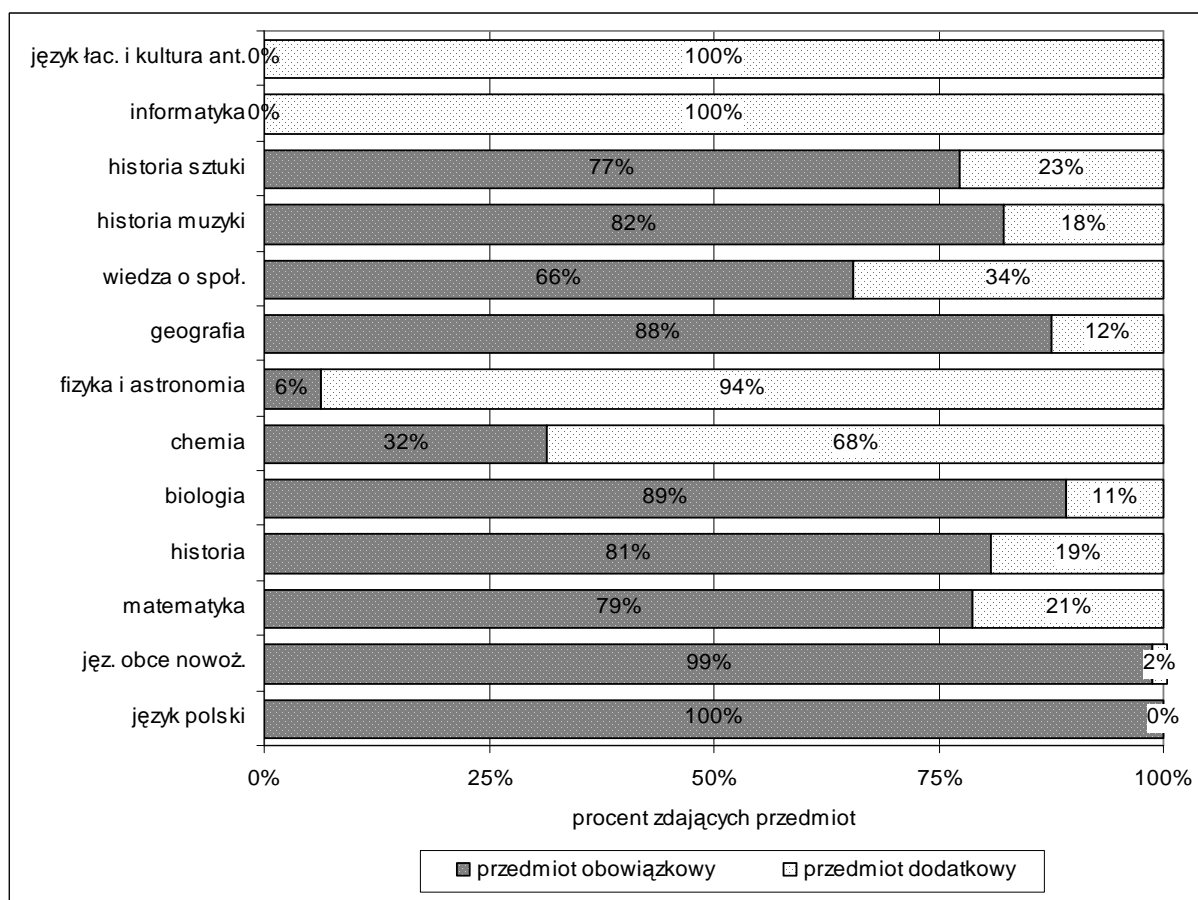
Tabela 3.11. Liczba przystępujących do pisemnego egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów zdawanych jako dodatkowe

Przedmiot	Liczba zdających				
	LO	LP	LU	T	Razem
języki obce nowożytne	282	9	0	8	299
matematyka	593	28	0	56	677
historia	332	43	0	29	404
biologia	333	30	0	43	406
chemia	706	7	0	13	726
fizyka i astronomia	651	4	0	31	686
geografia	509	48	0	44	601
wiedza o społ.	893	78	0	72	1043
historia muzyki	3	0	0	0	3
historia sztuki	25	4	0	2	31
informatyka	54	3	0	2	59
język łaciński i kultura ant.	2	0	0	0	2

Wykres 3.9. Częstość wyboru poszczególnych przedmiotów dodatkowych

Wykres 3.10. Częstość zdawania pisemnego egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów wybieranych jako obowiązkowe lub dodatkowe

Wśród przedmiotów zdawanych jako dodatkowe najpopularniejsza była wiedza o społeczeństwie. Przystępujący do egzaminu z fizyki i astronomii lub chemii, mimo, że nie stanowili najliczniejszych grup, to zdawali te przedmioty przeważnie jako dodatkowe.

4. Wyniki egzaminu maturalnego uzyskane przez maturzystów z województwa podlaskiego

Dane zamieszczone w poniższej części sprawozdania dotyczą wyłącznie absolwentów z 2006 r., przystępujących do egzaminu maturalnego po raz pierwszy.

4.1. Egzamin ustny

Wyniki części ustnej egzaminu z języka obcego nowożytnego potwierdzają trafność decyzji maturzystów w zakresie wyboru poziomu egzaminu. Średni wynik na poziomie rozszerzonym jest na ogół wyższy niż na podstawowym (wyjątek stanowi język hiszpański).

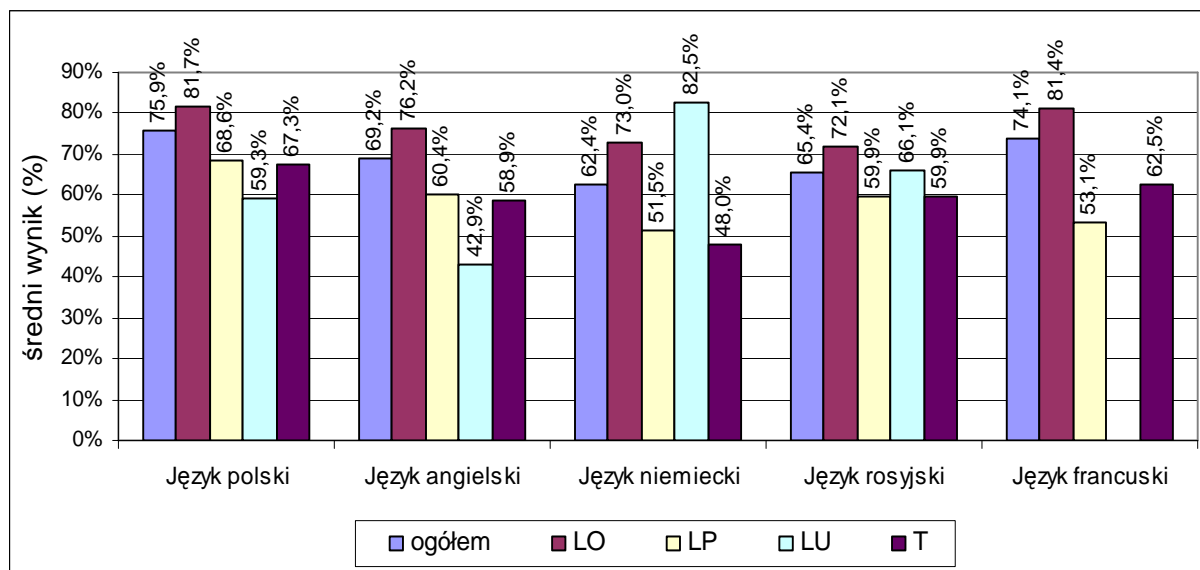
Tabela 4.1. Wyniki egzaminu ustnego zdawanego jako egzamin obowiązkowy

	Liczba zdających		Średni wynik	
	P	R	P	R
J. polski	14118		75,9%	
J. białoruski	271		90,8%	
J. litewski	39		83,3%	
J. angielski	10107	861	69,2%	80,4%
J. niemiecki	926	60	62,4%	82,8%
J. rosyjski	2077	91	65,4%	80,9%
J. francuski	62	21	74,1%	77,6%
J. hiszpański	2	2	60,0%	67,5%
J. hiszpański	2	0	65,0%	-

Tabela 4.2. Średnie wyniki zdających egzamin ustny z przedmiotów obowiązkowych i wybranych dodatkowo z uwzględnieniem poziomu egzaminu i typu szkoły

Przedmiot	Poziom	Wynik średni (w %) zdających przedmiot										Ogółem
		jako obowiązkowy					jako dodatkowy					
		ogółem	LO	LP	LU	T	ogółem	LO	LP	LU	T	
J. polski		75,9	81,7	68,6	59,3	67,3						75,9
J. białoruski		90,8	90,8	-	-	-						90,8
J. litewski		83,3	89,1	73,1	-	-						83,3
J. angielski	P	69,2	76,2	60,4	42,9	58,9	-	-	-	-	-	69,2
	R	80,4	82,5	62	-	64,7	78,2	79,1	73,8	-	17,5	80,0
J. niemiecki	P	62,4	73	51,5	82,5	48	-	-	-	-	-	62,4
	R	82,8	84,3	75	-	60	78,6	81,6	60	-	46,7	80,9
J. rosyjski	P	65,4	72,1	59,9	66,1	59,9	-	-	-	-	-	65,4
	R	80,9	82,1	82,5	-	72,7	84,9	87,7	55	-	52,5	82,6
J. francuski	P	74,1	81,4	53,1	-	62,5	-	-	-	-	-	74,1
	R	77,6	77,6	-	-	-	88,7	90,7	60	-	-	82,2
J. hiszpański	P	60,0	60	-	-	-	-	-	-	-	-	60,0
	R	67,5	67,5	-	-	-	92,5	92,5	-	-	-	80,0
J. włoski	P	65,0	100	-	-	30	-	-	-	-	-	65,0
	R	-	-	-	-	-	60	60	-	-	-	60,0

Wykres 4.1. Średnie wyniki zdających egzamin ustny z przedmiotów obowiązkowych na poziomie podstawowym z uwzględnieniem typu szkoły

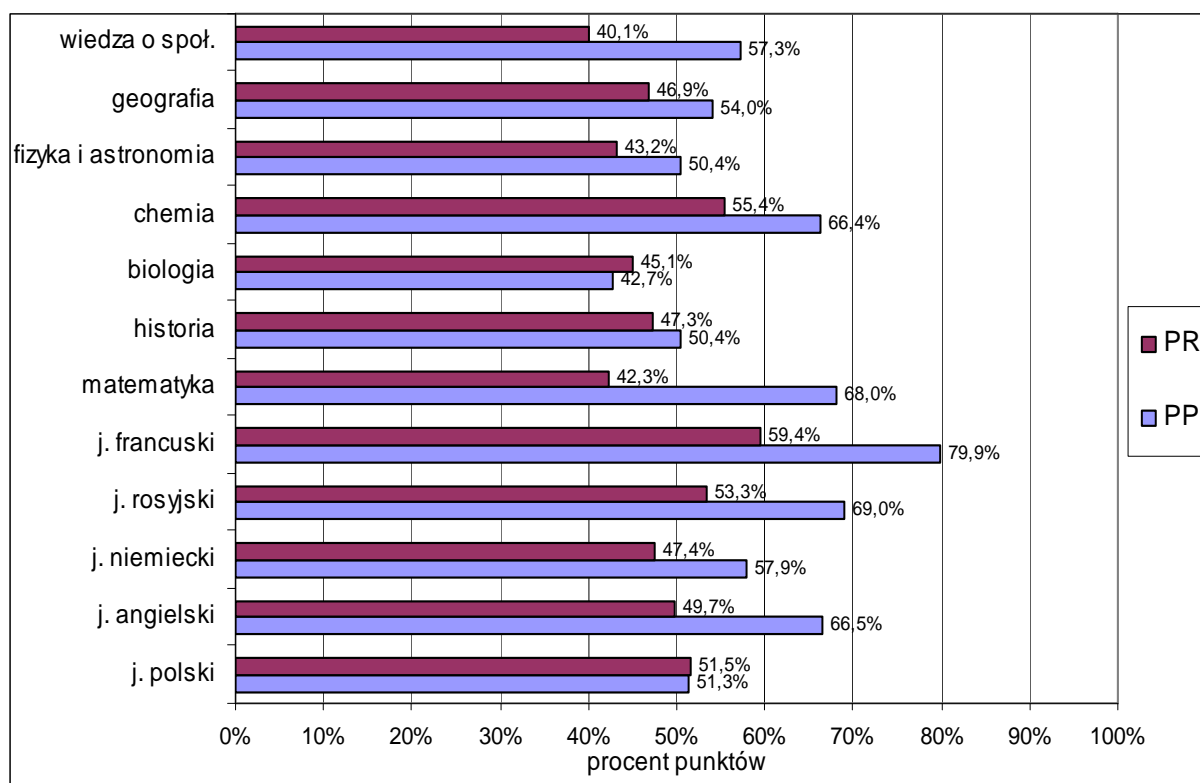

4.2. Egzamin pisemny

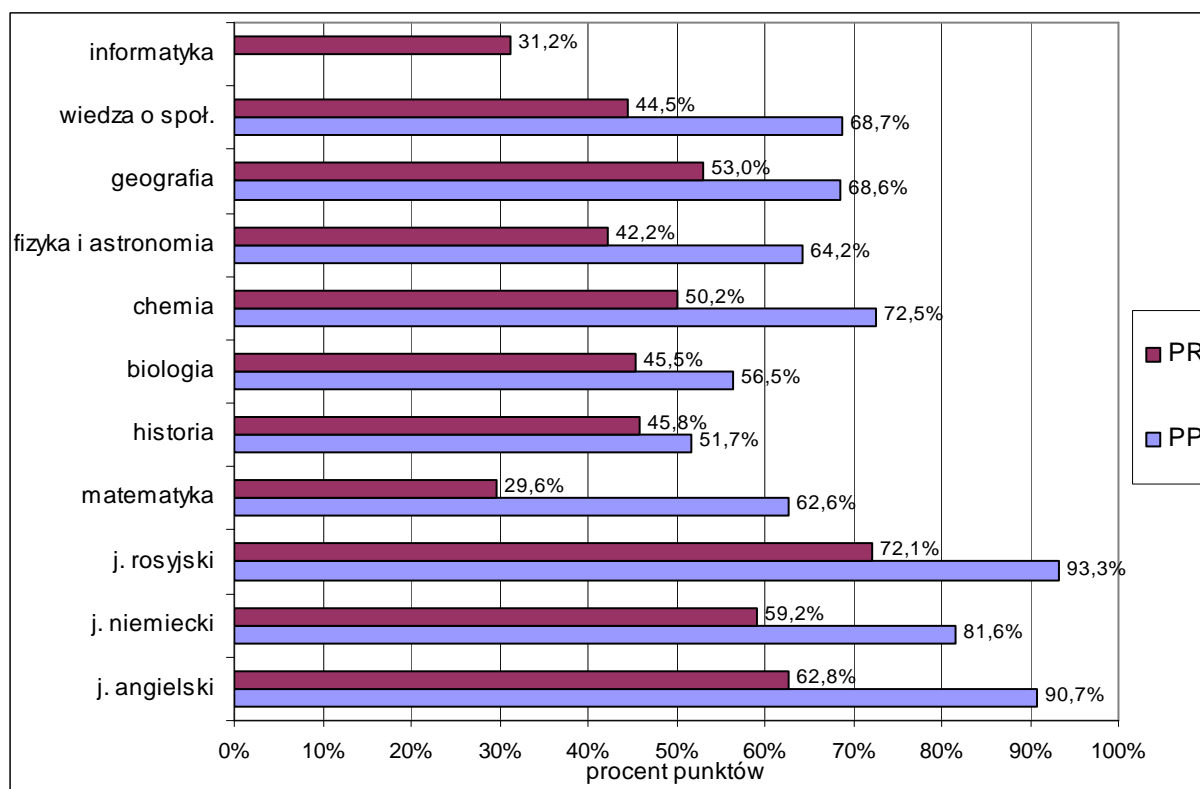
Tabela 4.3. Średnie wyniki zdających egzamin pisemny z przedmiotów obowiązkowych i wybranych dodatkowo z uwzględnieniem poziomu egzaminu i typu szkoły

Przedmiot	Poziom	Wynik średni (w %) zdających przedmiot										ogółem					
		jako obowiązkowy					jako dodatkowy										
		ogółem	LO	LP	LU	T	ogółem	LO	LP	LU	T						
J. polski	P	51,3	57,1	43,2	35,1	43,3						51,3					
	R	51,5	54,6	38,5	-	40,1						51,5					
J. białoruski	P	73,3	73,3	-	-	-						-	-	-	-	-	73,3
	R	67,6	67,6	-	-	-						-	-	-	-	-	67,6
J. litewski	P	66,1	71,5	56,4	-	-						-	-	-	-	-	66,1
	R	61,5	63,6	51,9	-	-						-	-	-	-	-	61,5
J. angielski	P	66,5	75,4	53,0	35,9	52,9						90,7	91,2	79,5	-	75,5	66,9
	R	49,7	52,2	35,3	15,0	35,8						62,8	64,0	31,8	-	32,5	50,3
J. niemiecki	P	57,9	68,3	46,0	61,0	43,4						81,6	83,0	70,0	-	64,7	59,1
	R	47,4	50,8	29,3	-	34,0						59,2	61,9	38,0	-	28,3	49,6
J. rosyjski	P	69,0	78,9	61,5	58,6	60,9	93,3	94,1	78,0	-	82,3	69,7					
	R	53,3	56,7	38,2	-	42,6	72,1	73,3	50,0	-	56,3	55,1					
J. francuski	P	79,9	82,9	71,6	-	68,8	93,1	93,7	85,0	-	-	81,9					
	R	59,4	61,1	33,5	-	-	76,3	78,6	43,0	-	-	64,7					
J. hiszpański	P	81,3	81,3	-	-	-	91,5	91,5	-	-	-	84,7					
	R	63,0	63,0	-	-	-	79,0	79,0	-	-	-	71,0					
J. włoski	P	69,0	98,0	40,0	-	-	44,0	88,0	0,0	-	-	56,5					
	R	-	-	-	-	-	62,0	62,0	-	-	-	62,0					
Matematyka	P	68,0	75,0	47,1	39,5	54,5	62,6	65,8	42,2	-	39,0	66,9					
	R	42,3	47,0	10,3	-	20,8	29,6	32,4	5,9	-	9,0	38,8					
Historia	P	50,4	54,7	33,7	27,7	35,3	51,7	54,2	38,7	-	42,6	50,7					
	R	47,3	48,0	38,7	-	39,8	45,8	47,4	39,2	-	37,1	46,9					
Biologia	P	42,7	51,6	28,7	21,7	32,0	56,5	59,8	39,2	-	42,8	44,2					
	R	45,1	48,2	28,6	32,0	32,0	45,5	48,8	29,6	-	30,7	45,2					
Chemia	P	66,4	74,1	32,4	-	44,3	72,5	73,5	36,9	-	34,8	70,6					
	R	55,4	57,5	14,3	-	29,8	50,2	51,0	17,1	-	16,4	51,5					
Fizyka i astronomia	P	50,4	53,9	37,0	-	42,5	64,2	64,9	34,0	-	51,5	63,3					
	R	43,2	48,1	16,0	-	32,5	42,2	42,7	11,0	-	35,2	42,2					
Geografia	P	54,0	61,5	47,3	40,3	48,9	68,6	71,3	55,6	-	52,3	55,8					
	R	46,9	50,1	37,4	-	39,2	53,0	55,5	40,8	-	36,2	48,5					
Wiedza o społ.	P	57,3	63,9	50,3	48,8	51,0	68,7	70,6	59,8	-	54,5	61,2					
	R	40,1	43,1	30,4	-	30,1	44,5	46,4	38,5	-	28,1	42,5					
Historia muzyki	P	61,5	61,5	-	-	-	48,3	48,3	-	-	-	58,9					
	R	57,0	57,0	-	-	-	42,0	42,0	-	-	-	48,0					
Historia sztuki	P	50,6	47,4	56,9	-	52,0	44,0	42,2	56,3	-	42,5	49,1					
	R	64,0	61,1	68,9	-	-	55,1	52,6	66,5	-	64,0	61,8					
Informatyka	R						31,2	32,9	13,7	-	12,5	31,2					
J. grecki i kult. ant.	R						61,0	61,0	-	-	-	61,0					

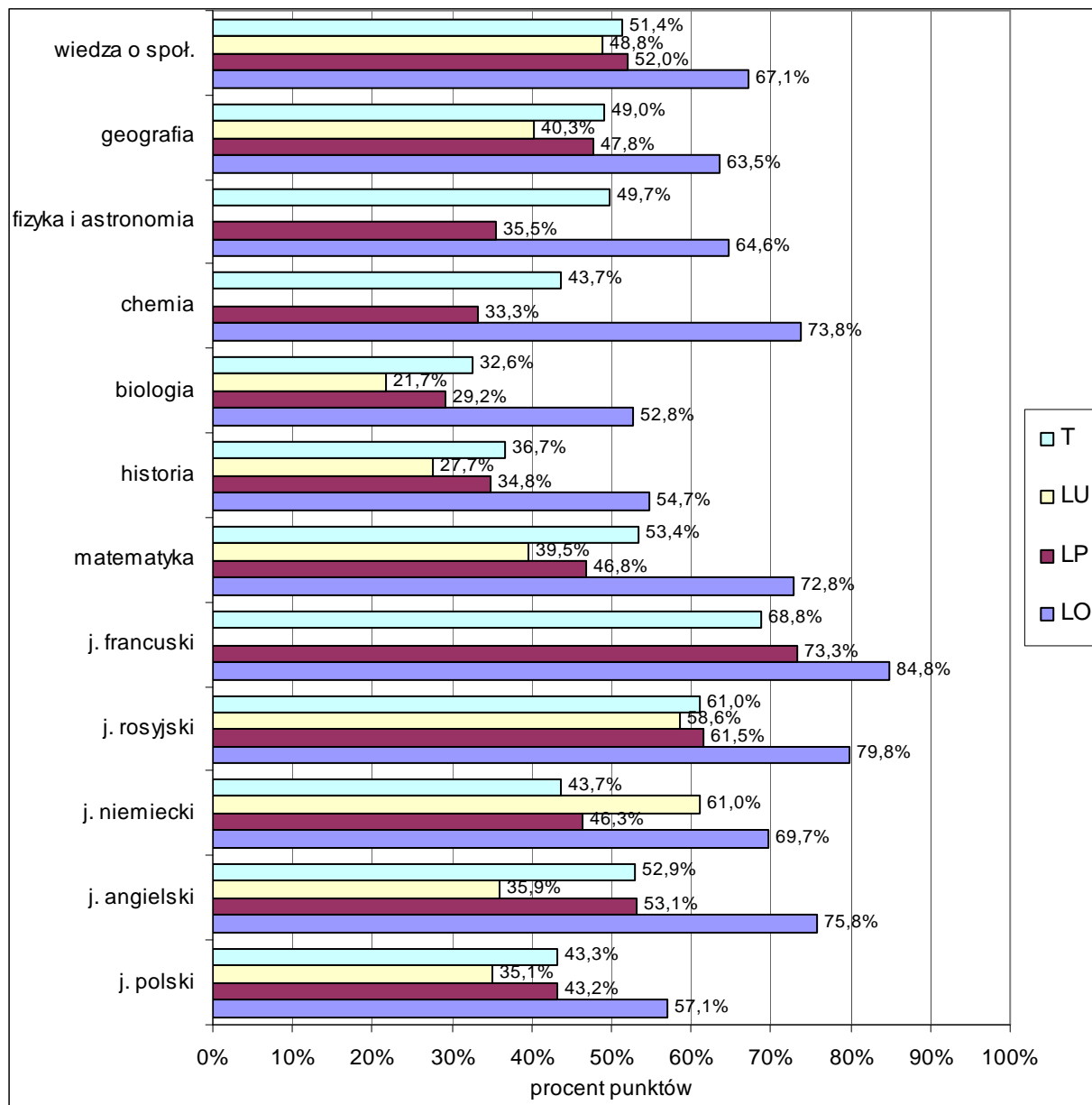
Wykres 4.2. Średnie wyniki zdających egzamin pisemny z przedmiotów obowiązkowych z uwzględnieniem poziomu egzaminu

Wykres 4.3. Średnie wyniki zdających egzamin pisemny z przedmiotów dodatkowych z uwzględnieniem poziomu egzaminu

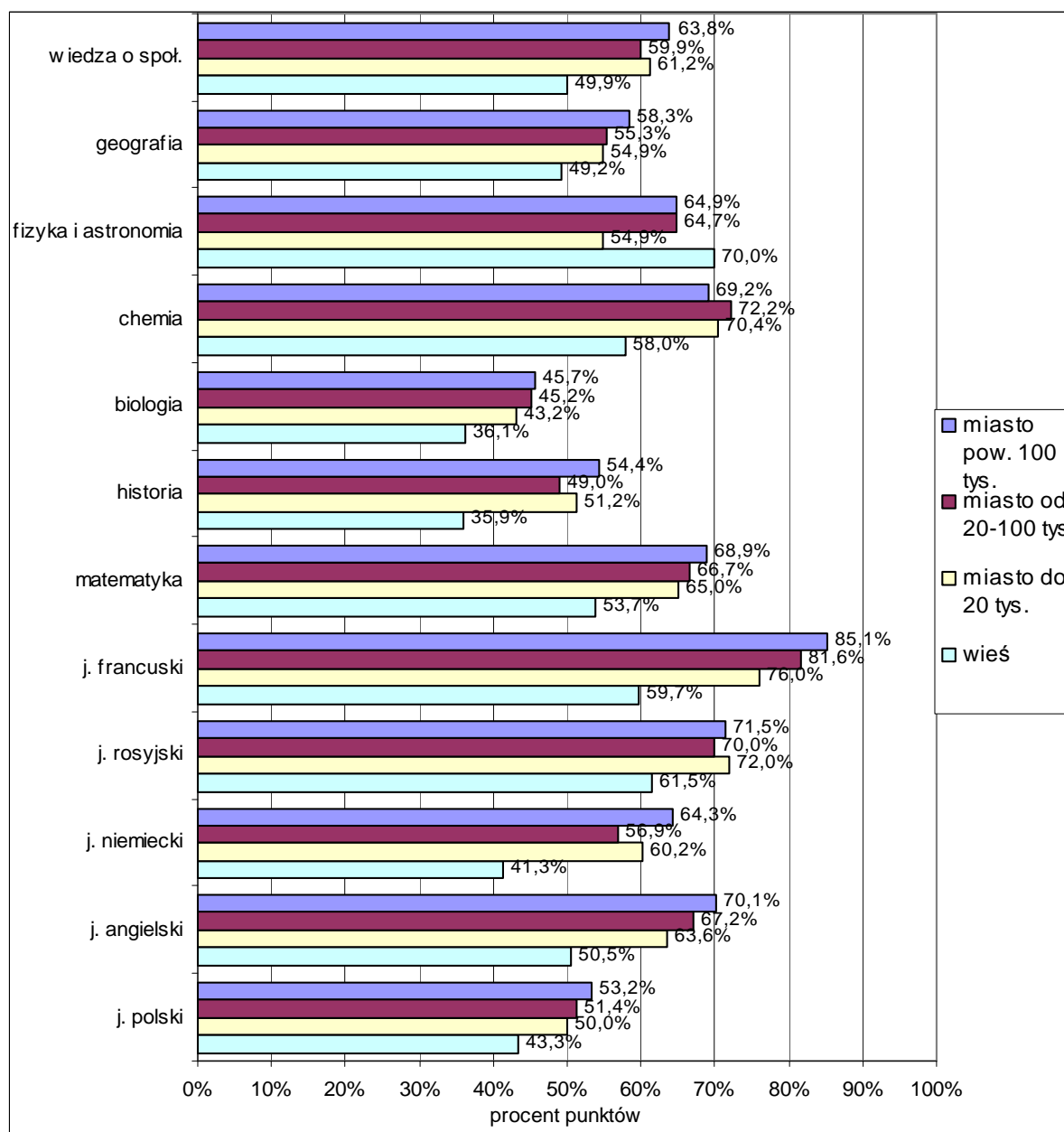

Wykres 4.4. Średnie wyniki zdających egzamin pisemny jako obowiązkowy i dodatkowy na poziomie podstawowym z uwzględnieniem typu szkoły

Zdający egzamin pisemny z przedmiotów obowiązkowych osiągnęli statystycznie wyższe wyniki na poziomie podstawowym niż na poziomie rozszerzonym. Jedynie w przypadku biologii i języka polskiego średnie wyniki są zbliżone. Absolwenci liceów ogólnokształcących, którzy przystąpili do obowiązkowego egzaminu pisemnego, zarówno na poziomie podstawowym jak i rozszerzonym, osiągnęli wyższe wyniki niż absolwenci pozostałych typów szkół.

Wykres 4.5. Średnie wyniki zdających egzamin pisemny jako obowiązkowy i dodatkowy na poziomie podstawowym z uwzględnieniem lokalizacji szkoły

4.3. Wyniki zdających w skali znormalizowanej

Prezentowane dotychczas wyniki egzaminów wyrażone były w procentach. Przedstawienie ich w skali „standardowej dziewiątki” umożliwia określenie pozycji wyniku każdego zdającego na tle innych zdających. Centralna Komisja Egzaminacyjna opracowała karty wyników dla poszczególnych przedmiotów (tabela 4.4.). Wyniki wszystkich zdających dany egzamin w maju 2006 roku podzielono na dziewięć klas odpowiadających kolejno: 4%, 7%, 12%, 17%, 20%, 17%, 12%, 7%, 4% populacji zdających.

Tabela 4.3. Znormalizowana skala dziewięciostopniowa (staninowa)

	Numer klasy								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Nazwa klasy	najniższa	bardzo niska	niska	niżej średnia	średnia	wyżej średnia	wysoka	bardzo wysoka	najwyższa
Procent wyników	4	7	12	17	20	17	12	7	4

Tabela 4.4. Karty wyników matury 2006 z poszczególnych przedmiotów

Przedmiot	Poziom	Numer klasy								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Wyniki na świadectwie (w %)								
J. polski	P	0-20	21-30	31-37	39-46	47-54	56-61	63-69	70-77	79-100
	R	0-18	20-25	28-33	35-40	43-48	50-55	58-65	68-75	78-100
J. angielski	P	0-24	25-33	34-46	47-61	62-77	78-88	89-94	95-97	98-100
	R	0-18	19-26	27-34	35-43	44-55	56-66	67-76	77-85	86-100
J. niemiecki	P	0-29	30-34	35-42	43-52	53-64	65-76	77-87	88-94	95-100
	R	0-20	21-28	29-35	36-43	44-52	53-63	64-76	77-87	88-100
J. rosyjski	P	0-29	30-37	38-47	48-57	58-69	70-80	81-89	90-95	96-100
	R	0-15	16-23	24-32	33-42	43-54	55-66	67-79	80-92	93-100
J. francuski	P	0-37	38-49	50-63	64-77	78-86	87-92	93-95	96-98	99-100
	R	0-25	26-36	37-45	46-55	56-67	68-78	79-85	86-92	93-100
Matematyka	P	0-18	20-30	32-44	46-58	60-72	74-84	86-92	94-96	98-100
	R	0	2	4-12	14-24	26-40	42-58	60-74	76-86	88-100
Historia	P	0-23	24-29	30-35	36-43	44-53	54-63	64-73	74-83	84-100
	R	0-24	26-30	32-36	38-42	44-48	50-56	58-64	66-74	76-100
Biologia	P	0-12	14-18	20-28	30-36	38-48	50-62	64-72	74-82	84-100
	R	0-14	16-20	22-26	28-34	36-44	46-56	58-66	68-74	76-100
Chemia	P	0-22	24-36	38-52	54-66	68-80	82-88	90-92	94-96	98-100
	R	0-10	12-16	18-26	28-38	40-54	56-70	72-80	82-90	92-100
Fizyka i astronomia	P	0-18	20-30	32-42	44-56	58-68	70-78	80-86	88-92	94-100
	R	0-8	10-14	16-22	24-32	34-42	44-56	58-68	70-82	84-100
Geografia	P	0-24	26-32	34-40	42-50	52-58	60-68	70-78	80-84	86-100
	R	0-16	18-22	24-30	32-36	38-46	48-54	56-64	66-74	76-100
Wiedza o społ.	P	0-37	38-44	45-51	52-58	59-66	67-73	74-79	80-85	86-100
	R	0-10	12-18	20-28	30-36	38-46	48-56	58-64	66-74	76-100

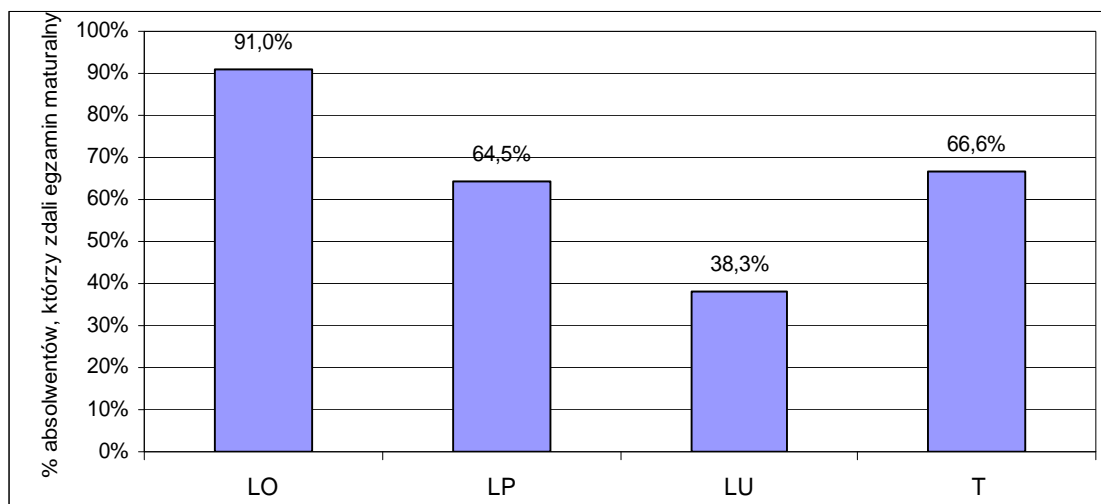
4.4. Zdawalność egzaminu maturalnego

Tabela 4.5. Zdawalność egzaminu maturalnego w poszczególnych typach szkół

Liczba absolwentów, którzy:										
przystąpili do matury	zdali egzamin maturalny									
	ogółem		LO		LP		LU		T	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
14386	11528	80,1	7627	91,0	1596	64,5	64	38,3	2241	66,6

Jako liczbę **przystępujących do matury** przyjęto liczbę absolwentów, którzy przystąpili przynajmniej do jednego egzaminu ustnego lub pisemnego.

Wykres 4.6. Zdawalność egzaminu maturalnego w poszczególnych typach szkół

Największy procent absolwentów, którzy zdali egzamin maturalny stanowią absolwenci liceów ogólnokształcących. Licea profilowane i technika mają zbliżoną zdawalność. W liceach uzupełniających egzamin maturalny zdał co trzeci absolwent, który do niego przystąpił.

Wykres 4.7. Zdawalność egzaminu maturalnego w poszczególnych powiatach

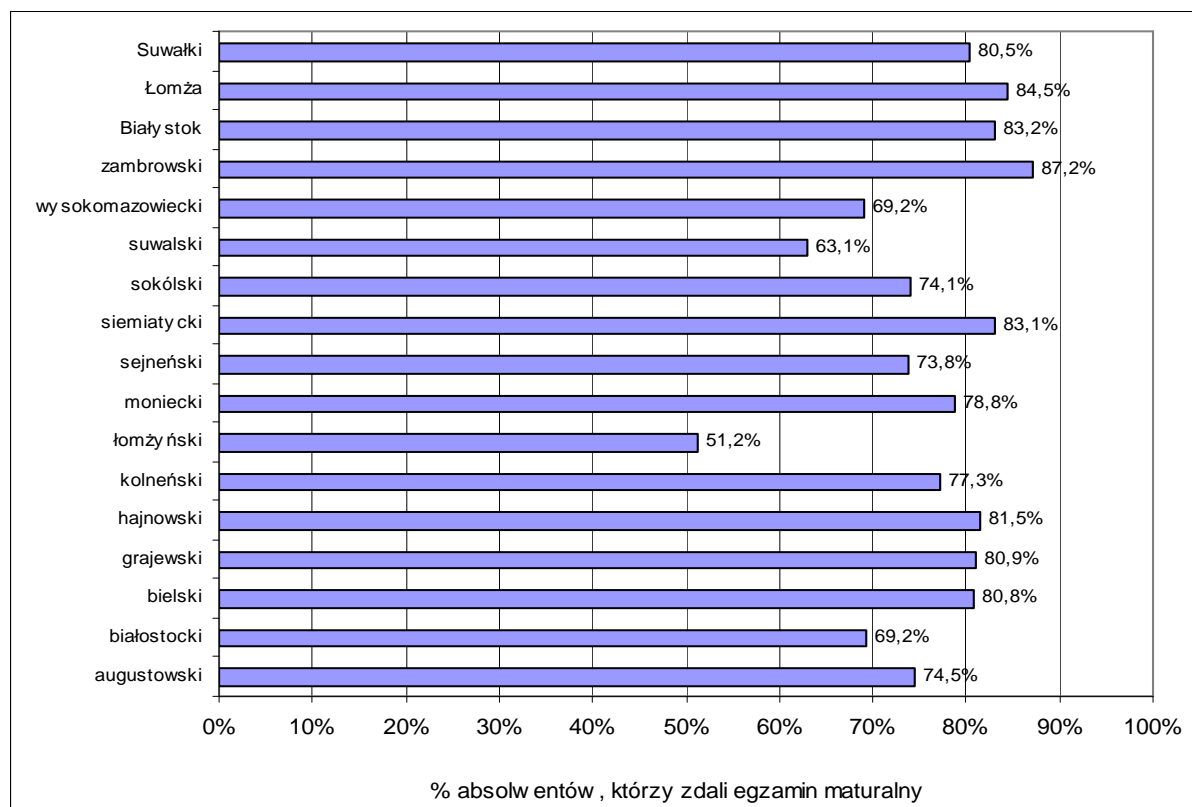
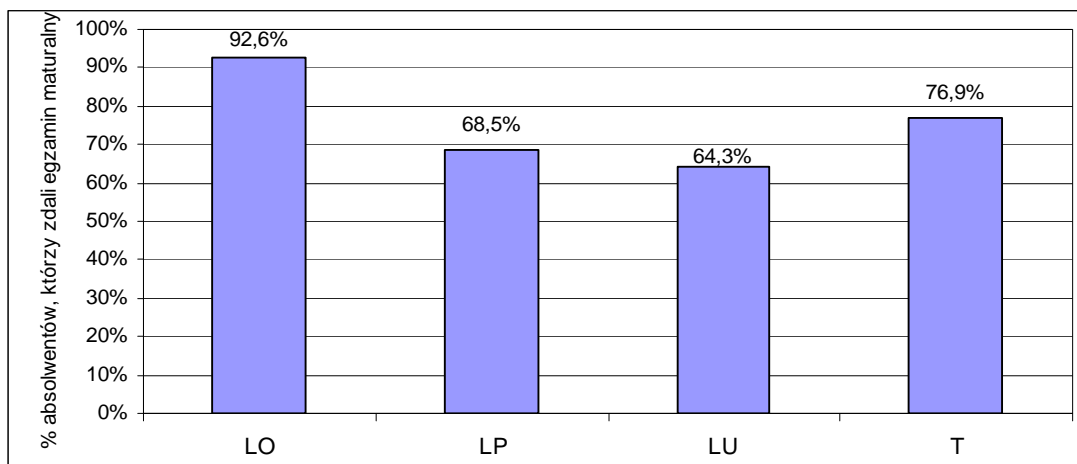

Tabela 4.6. Zdawalność egzaminów obowiązkowych w części ustnej

Przedmiot	Poziom	przystąpiło	zdało	%
J. polski		14118	13953	98,8%
J. białoruski		271	271	100,0%
J. litewski		39	39	100,0%
J. angielski	P	10107	9761	96,6%
	R	861	853	99,1%
J. niemiecki	P	926	861	93,0%
	R	60	60	100,0%
J. rosyjski	P	2077	2038	98,1%
	R	91	90	98,9%
J. francuski	P	62	60	96,8%
	R	21	20	95,2%
J. hiszpański	P	2	2	100,0%
	R	2	2	100,0%
J. włoski	P	2	2	100,0%
	R	0	0	-

Wykres 4.8. Zdawalność egzaminów obowiązkowych w części ustnej z uwzględnieniem typu szkoły

Skuteczność zdawania poszczególnych przedmiotów na egzaminie ustnym jest wysoka – wynosi powyżej 90%. Wszyscy, którzy przystąpili do ustnego egzaminu z języka białoruskiego, litewskiego, hiszpańskiego i włoskiego uzyskali co najmniej 30% punktów i zaliczyli ten egzamin. Jednakże egzamin maturalny w części ustnej zakończył się sukcesem dla około 92% absolwentów liceów ogólnokształcących, 68% absolwentów liceów profilowanych, 64% absolwentów liceów uzupełniających i 77% absolwentów technikum.

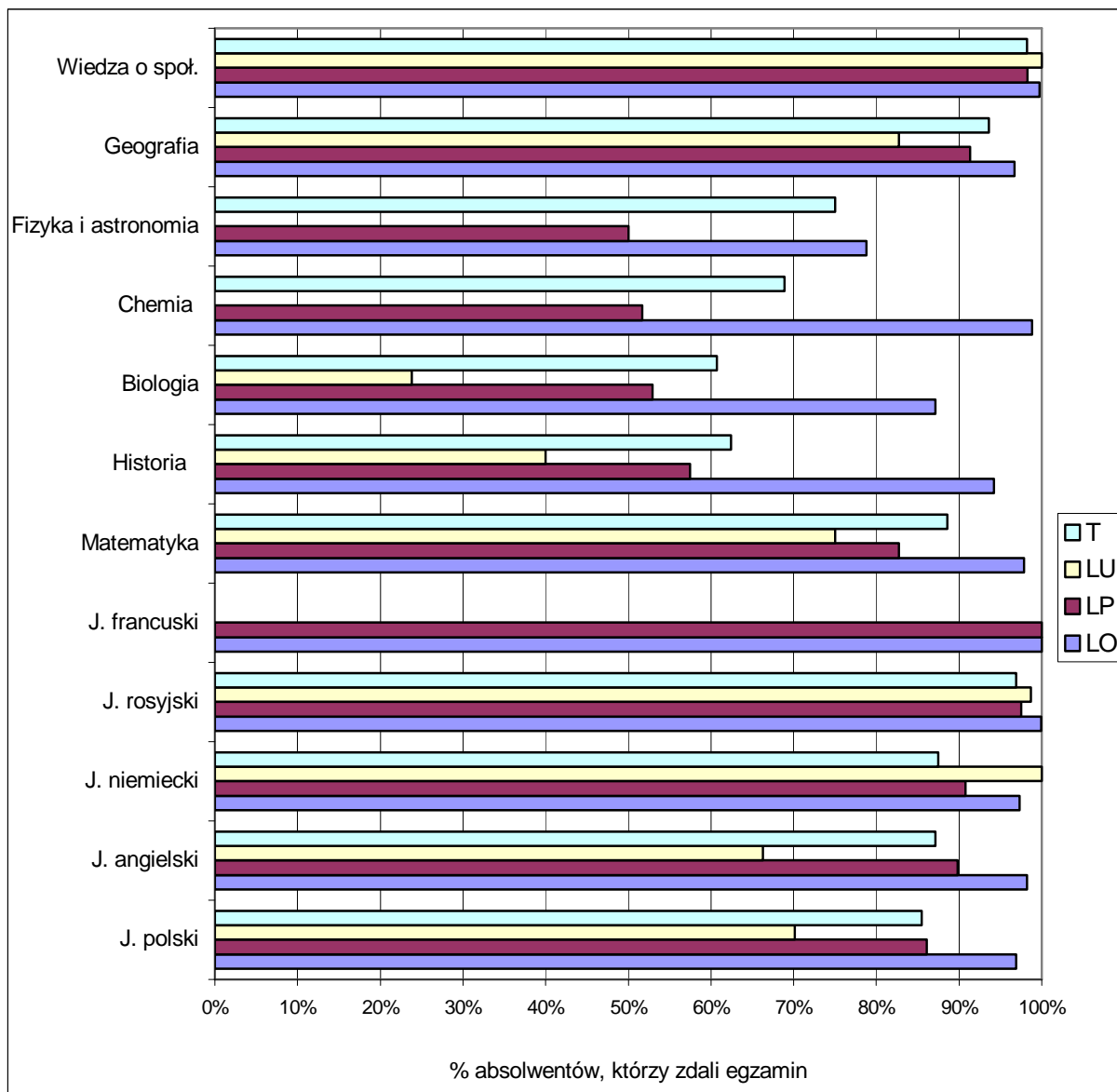
Tabela 4.7. Zdawalność egzaminów obowiązkowych z poszczególnych przedmiotów w części pisemnej

Przedmiot	Przystąpiło	Zdało	%
J. polski	14330	13194	92,1
J. białoruski	271	270	99,6
J. litewski	39	39	100,0
J. angielski	11055	10407	94,1
J. niemiecki	999	935	93,6
J. rosyjski	2175	2141	98,4
J. francuski	82	82	100,0
J. hiszpański	4	4	100,0
J. włoski	2	2	100,0
Matematyka	2524	2383	94,4
Historia	1708	1483	86,8
Biologia	3359	2491	74,2
Chemia	334	303	90,7
Fizyka i astronomia	45	34	75,6
Geografia	4240	3997	94,3
Wiedza o społ.	1997	1977	99,0
Historia sztuki	106	98	92,5
Historia muzyki	12	11	91,7

Największy procent zdawalności w części pisemnej egzaminu jest charakterystyczny dla języków mniejszości narodowych, języków obcych nowożytnych oraz wiedzy o społeczeństwie.

Zauważalna jest niska zdawalność biologii i historii w liceach uzupełniających w porównaniu z innymi typami szkół. Niezależnie od typu szkoły, zbliżony jest procent absolwentów, którzy zdali egzamin z języka rosyjskiego. Duże różnice między zdawalnością w poszczególnych typach szkół występują w przypadku: chemii, biologii, historii, matematyki oraz fizyki i astronomii.

Wykres 4.8. Zdawalność egzaminów obowiązkowych z wybranych przedmiotów w części pisemnej z uwzględnieniem typu szkoły

5. JĘZYK POLSKI

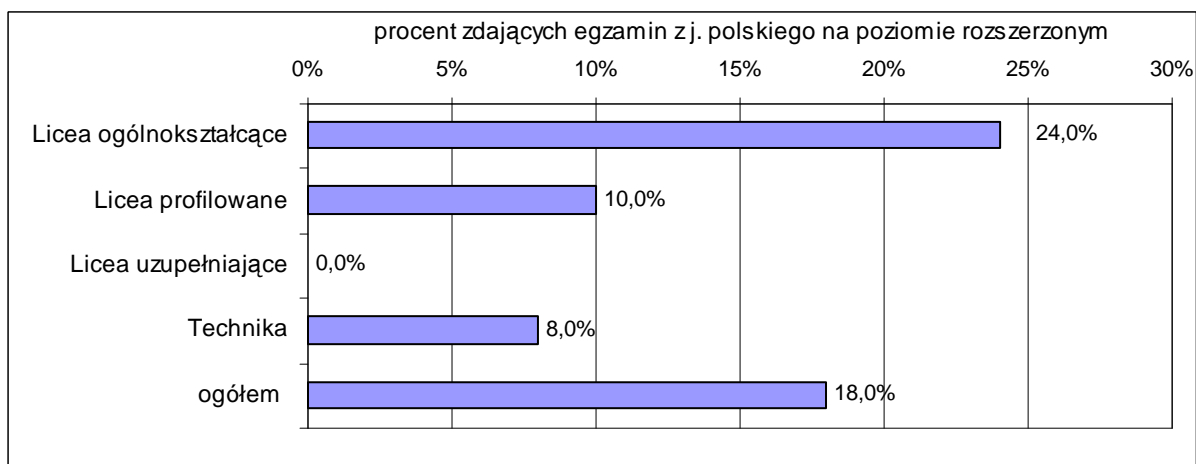
5.1. Informacja o zdających

Do pisemnego egzaminu maturalnego z języka polskiego przystąpiło w województwie podlaskim 14330 tegorocznych maturzystów. Wyłącznie na poziomie podstawowym egzamin zdawało 82% maturzystów. Egzamin na poziomie rozszerzonym najczęściej zdawali absolwenci liceów ogólnokształcących. Znacznie rzadziej do egzaminu na poziomie rozszerzonym przystępowali absolwenci techników i liceów profilowanych. Absolwenci liceów uzupełniających nie przystępowali do egzaminu na poziomie rozszerzonym.

Tabela 5.1. Liczba zdających egzamin maturalny z języka polskiego w sesji wiosennej 2006 r.

	Liczba zdających egzamin z języka polskiego			
	ustny	pisemny		
		tylko poziom podstawowy	poziom podst. + rozszerzony	RAZEM
Województwo podlaskie				
Licea ogólnokształcące	8332	6287	2080	8367
Licea profilowane	2387	2191	255	2446
Licea uzupełniające	156	167	0	167
Technika	3243	3064	286	3350
RAZEM	14118	11709	2621	14330

Wykres 5.1. Wybór poziomu rozszerzonego przez zdających egzamin maturalny z języka polskiego

5.2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusz I

Egzamin maturalny z języka polskiego na poziomie podstawowym polega na rozwiązaniu części 1. i części 2. z Arkusza I.

Część 1.

Sprawdza rozumienie czytanego tekstu nieliterackiego. Rozwiązanie części 1. wymagało przeczytania tekstu publicystycznego Jana Nowaka-Jeziorańskiego „Patriotyzm i nacjonalizm” oraz rozwiązania 15 zadań, sprawdzających jego rozumienie na poziomie znaczeń, struktury oraz komunikacji. Za rozwiązanie części 1. można było uzyskać 20 punktów.

Część 2.

Sprawdza umiejętność odbioru tekstu literackiego oraz tworzenia tekstu własnego w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu egzaminacyjnym. Część 2. arkusza zawiera dwa zadania. Jedno zadanie zawiera fragment dramatu, a drugie fragment prozy.

Egzamin pisemny z języka polskiego na poziomie podstawowym trwał 170 minut. Za rozwiązanie zadań z poziomu podstawowego zdający mógł uzyskać 70 punktów (20 za część 1, czyli rozumienie czytanego tekstu, 50 za część 2, czyli napisanie tekstu własnego). Warunkiem zdania egzaminu było uzyskanie na poziomie podstawowym minimum 30 % punktów możliwych do zdobycia.

Temat 1.

Charakteryzując Makbeta na podstawie danych fragmentów dramatu Szekspira, określ, na czym polega tragizm postaci i porównaj go z tragizmem bohatera ze znanego Ci dramatu antycznego.

Temat wymagał zinterpretowania dwóch fragmentów z dramatu Williama Szekspira, tak aby scharakteryzować tytułowego bohatera, a następnie przywołania wybranej postaci z dramatu antycznego i porównania jej tragizmu z tragizmem Makbeta. Aby scharakteryzować tytułowego bohatera, należało nazwać doświadczane przez niego uczucia, określić jego zachowania i refleksje i zinterpretować je.

Zestawienie i porównanie postaci z fragmentu pierwszego i drugiego pozwalało dostrzec zmiany, jakie dokonały się w bohaterze; zmiany zauważone przez niego samego. Wysznuwając wnioski z interpretacji dwóch fragmentów, można było określić, na czym polega tragizm postaci.

Zgodnie z poleceniem zdający powinien wybrać znanego sobie tragicznego bohatera dramatu antycznego, aby wskazać różnice i podobieństwa tragizmu bohatera szekspirowskiego i tragizmu bohatera antycznego. Wypracowanie powinno również zawierać wnioski wysnute z dokonanego porównania.

Poza umiejętnością analizowania i interpretowania tekstu literackiego, właściwa realizacja tematu wymagała znajomości Makbeta, rozumienia pojęcia tragizmu antycznego, znajomości dowolnej tragedii antycznej (bohatera tej tragedii) oraz rozumienia istoty tragizmu antycznego. Realizując temat zdający mógł wybrać dowolnego bohatera z tragedii antycznej.

Temat 2.

Kłótnia u Borynów. Zanalizuj podany fragment *Chłopów* Władysława Reymonta i scharakteryzuj występujące w nim postacie. Na podstawie fragmentu I tomu powieści określ przyczyny kłótni i źródła dramatyczności sceny.

Temat wymagał przeanalizowania fragmentu powieści W. St. Reymonta i umożliwił odwołanie się w trakcie realizacji do treści całego I tomu. Temat wymagał zinterpretowania

fragmentu utworu, tak aby scharakteryzować występujące w nim postaci i odpowiedzieć na pytanie o przyczyny przedstawionej sytuacji oraz określić źródła jej dramatyczności.

Właściwa realizacja tego tematu wymagała umiejętności interpretowania i nazywania zachowań i emocji bohaterów oraz ich wypowiedzi, wzajemnych relacji, umiejętności odczytywania wymowy utworu poprzez znaczący jego fragment.

Tabela 5.2. Struktura Arkusza I w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań (kryterium)	Liczba punktów	% udział
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:			45	64%
część 1. (rozumienie czytanego tekstu)			20	28%
II.1.	rozpoznaje zasadę kompozycji tekstu argumentacyjnego; wyodrębnia hipotezę	1.	1	1,4%
II.2.	zastępuje polskimi odpowiednikami wyrazy zapożyczone; dostrzega metafory w wypowiedzi publicystycznej	2.	1	1,4%
II.3.	odczytuje sens akapitu, rozumie zasadę kompozycyjną tego akapitu	5.	1	1,4%
II.4.	odczytuje sens fragmentu tekstu	4., 7., 11.	5	7%
II.5.	rozumie informacje podane w tekście, rozumie funkcje przykładu przytaczanego za uogólnioną informacją	8.	2	2,8%
II.6.	odczytuje sensu akapitu	9.	1	1,4%
II.7.	rozpoznaje zasadę kompozycyjną tekstu; rozumie sens dwóch akapitów i relacje między ich treścią	10.	1	1,4%
II.8.	rozdzieli znaczenie dosłowne i przenośne wyrazu, rozumie funkcję cudzysłowu	12.	1	1,4%
II.9.	rozumie zasadę kompozycji tekstu; wyodrębnia sformułowane w tekście wnioski	13.	2	2,8%
II.10.	rozumienie główną myśl tekstu; odkrywa zasady kompozycyjną tekstu argumentacyjnego	14.	1	1,4%
II.11.	porządkuje informacje; odróżnia informacje i opinii	15.	2	2,8%
II.12.	odtwarza informacje sformułowane w tekście wprost	3., 4., 5., 6., 7., 9., 11., 14., 15.	12	16,8%
II.13.	przetwarza informacje zawarte w tekście	1., 2., 8., 10., 12., 13.	8	11,2%
część 2. (pisanie własnego tekstu w związku z tekstem literackim)				
temat 1.				
II.1.	określa opisaną w tekście sytuację	I.	25	36%
II.2.	prezentuje i charakteryzuje bohaterów			
II.3.	rozpoznaje cechy tragizmu bohaterów			
II.4.	funkcjonalnie wykorzystuje kontekst utworu			
II.5.	podsumowuje obserwacje i formułuje wnioski			
temat 2.				
II.1.	umiejscawia przytoczony fragment w powieści	I.	25	36%

II.2.	rozpoznaje i określa zachowania i emocje, którym ulegają bohaterowie, analizuje kreacje bohaterów			
II.3.	wskazuje powody kłótni między Boryną a dziećmi, wykorzystuje znajomość powieści			
II.4.	wskazuje elementy tworzące dramatyzm sceny, wykorzystuje znajomość powieści			
II.5.	podsumowuje obserwacje i formułuje wnioski			
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający			25	36%
III.1	pisze dłuższy tekst, przestrzegając podstawowych zasad jego organizacji; dostosowuje formę do tematu wypowiedzi	II.	5	7%
III.2.	pisze stylem komunikatywnym, dostosowanym do formy wypowiedzi, z dbałością o estetykę	III.	5	7%
III.3.	pisze językiem zgodnym z obowiązującą normą	IV.	12	18%
III.4.	pisze zgodnie z normą ortograficzną i interpunkcyjną	V.	3	4%

Arkusz II

Zawierał dwa tematy do wyboru. Wymagały one odniesienia się do zamieszczonych w arkuszu utworów literackich napisanych w znanej zdającym konwencji. Fragmenty tekstów pochodziły spoza szkolnej listy lektur.

Zrealizowanie tematów na poziomie rozszerzonym wymagało przygotowania do samodzielnego odbioru tekstu literackiego, umiejętności analizowania tekstu, a także wiedzy z teorii literatury i sprawności w jej funkcjonalnym stosowaniu. Zdający powinni badać przedstawione utwory na poziomie idei i ukształtowania wypowiedzi artystycznej.

Egzamin na poziomie rozszerzonym trwał 130 minut i polegał na rozwiązaniu jednego zadania z Arkusza II. Dla poziomu rozszerzonego nie został określony próg zaliczenia.

Temat 1.

Analizując i interpretując wiersz Anny Świrszczyńskiej *Budując barykadę* oraz fragment *Pamiętnika z powstania warszawskiego* Mirona Białoszewskiego, przedstaw i porównaj dwa sposoby prezentacji dramatu zwykłych ludzi uwikłanych w historię.

Temat wymagał od zdającego wykonania analizy i interpretacji porównawczej dwóch tekstów z drugiej połowy XX wieku: wiersza i fragmentu prozy, a także rozpoznania zasady zestawienia utworów zamieszczonych w arkuszu. Zdający miał w wyniku analizy i interpretacji przedstawić dramat zwykłych ludzi poddanych działaniu historii i odkryć podobieństwa i różnice w poetyce obu tekstów. Napisanie wypracowania wymagało umiejętności wskazywania, rozumienia i interpretowania środków artystycznego wyrazu w prozie i poezji; odkrycia dominant kompozycyjnych i dostrzeżenia oraz sformułowania hipotez interpretacyjnych. Pełna interpretacja porównawcza tekstów umożliwiała również odczytanie podanych tekstów literackich w różnych kontekstach.

Temat 2.

Analizując i interpretując utwór Jarosława Iwaszkiewicza *Wiewiórka*, przedstaw wzajemne relacje między narratorem a światem przedstawionym.

Temat zawiera wskazówkę interpretacyjną, od zdającego wymagał przedstawienia analizy i interpretacji tekstu prozatorskiego, który powstał w II połowie XX wieku.

Realizacja tematu zawierającego tekst prozatorski (opowiadania) na poziomie rozszerzonym wymagała interpretacji utworu na poziomie znaczeń i organizacji językowej, np. składni,

leksyki, obrazowania, itp. Wymagała także znajomości i funkcjonalnego stosowania terminów teoretycznoliterackich.

Arkusz II sprawdzał umiejętności wskazane w drugim i trzecim obszarze standardów wymagań egzaminacyjnych, czyli „Korzystanie z informacji” i „Tworzenie informacji” [Informator maturalny od 2005 roku. Język polski. Warszawa 2003].

Tabela 5.3. Struktura Arkusza II w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań, kryterium	Liczba punktów	% udział
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:			26	65%
temat 1.				
II.1	określa konwencje i główne kategorie literackie w analizowanych tekstach	I.	26	65%
II.2	interpretuje teksty na poziomie idei			
II.3.	omawia sposób wyrażania przeżyć obecnych w analizowanych tekstach			
II.4.	określa funkcję wprowadzonych środków językowych i zabiegów stylistycznych			
II.5.	formułuje wnioski, odnosząc je do problemu postawionego w temacie			
temat 2.				
II.1	rozpoznaje cechy gatunkowe utworu	I.	26	65%
II.2	rozpoznaje tematy, wątki, motywy			
II.3.	rozpoznaje nadawcę, odbiorcę, bohatera oraz sposoby ich kreowania w utworze			
II.4.	analizuje i interpretuje czas i przestrzeń w utworze			
II.5.	analizuje sposoby prezentowania świata przedstawionego			
II.6.	interpretuje relacje między narratorem a światem przedstawionym			
II.7.	funkcjonalnie wykorzystuje konteksty			
II.8.	dostrzega wartości uniwersalne, formułuje wnioski, odnosząc je do problemu postawionego w temacie			
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający			14	35%
III.1.	pisze dłuższy tekst, przestrzegając podstawowych zasad jego organizacji; dostosowuje formę do tematu wypowiedzi	II.	2	5%
III.2.	pisze stylem komunikatywnym, dostosowanym do formy wypowiedzi, z dbałością o estetykę	III.	2	5%
III.3.	pisze językiem zgodnym z obowiązującą normą	IV.	8	20%
III.4.	pisze zgodnie z normą ortograficzną i interpunkcyjną	V.	2	5%

5.3. Wyniki egzaminu maturalnego z języka polskiego

5.3.1. Ogólne wyniki uzyskane przez zdających

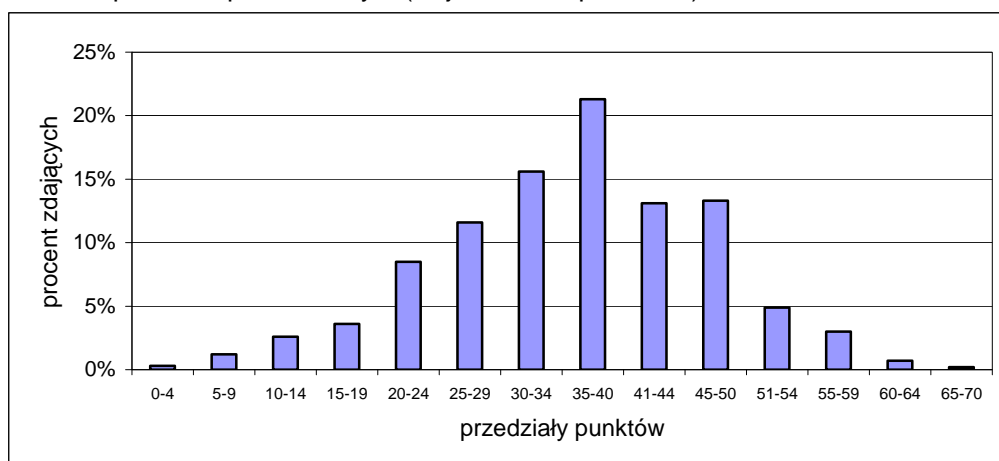
Maturzysta zdał egzamin maturalny z języka polskiego na poziomie podstawowym, jeżeli uzyskał co najmniej 30% punktów na egzaminie ustnym i co najmniej 30% punktów na egzaminie pisemnym na poziomie podstawowym. Zdawalność egzaminu ustnego była bardzo wysoka i kształtowała się na poziomie około 99%. Najwyższą zdawalność osiągnęły licea ogólnokształcące (99,5%), a najniższą licea uzupełniające (95,5%). Zdawalność

egzaminu pisemnego kształtowała się na poziomie 92%. Najwyższą zdawalność osiągnęli maturzyści liceów ogólnokształcących (96,9%), a najniższą absolwenci liceów uzupełniających (70,1%). We wszystkich typach szkół ponadgimnazjalnych wyniki uzyskane na egzaminie pisemnym były znacząco niższe niż wyniki uzyskane na egzaminie ustnym.

Tabela 5.4. Podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników uzyskanych przez zdających egzamin z języka polskiego

	Zdali egzamin				Średni wynik dla zdających		
	ustny	procent	pisemny	procent	ustny	pisemny	
						PP	PR
Województwo podlaskie							
Licea ogólnokształcące	8293	99,5%	8107	96,9%	81,7%	57,1%	54,6%
Licea profilowane	2335	97,8%	2105	86,1%	68,6%	43,2%	38,5%
Licea uzupełniające	149	95,5%	117	70,1%	59,3%	35,1%	-
Technika	3176	97,9%	2865	85,5%	67,3%	43,3%	40,1%
RAZEM	13953	98,8%	13194	92,1%	75,9%	51,3%	51,5%

Wykres 5.2. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z języka polskiego na poziomie podstawowym (województwo podlaskie)

Wykres 5.3. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z języka polskiego na poziomie rozszerzonym (województwo podlaskie)

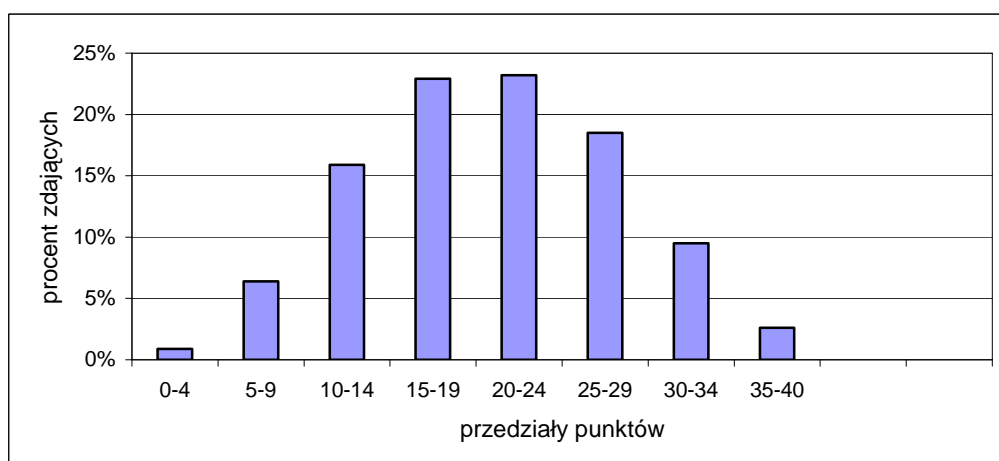

Tabela 5.5. Karty wyników matury z języka polskiego 2006

Zamieszczone niżej karty wyników umożliwiają porównanie wyniku każdego zdającego z wynikami wszystkich zdających maturę z języka polskiego w maju 2006 roku

JĘZYK POLSKI na poziomie podstawowym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 20%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	21% - 30%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	31% - 37%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	39% - 46%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	47% - 54%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	56% - 61%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	63% - 69%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	70% - 77%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	79% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

JĘZYK POLSKI na poziomie rozszerzonym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 18%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	20% - 25%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	28% - 33%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	35% - 40%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	43% - 48%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	50% - 55%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	58% - 65%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	68% - 75%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	78% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

5.3.2. Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności

Tabela 5.6. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza I (województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:		
część 1. (rozumienie czytanego tekstu)		
II.1.	rozpoznaje zasadę kompozycji tekstu argumentacyjnego; wyodrębnia hipotezę	54,2%
II.2.	zastępuje polskimi odpowiednikami wyrazy zapożyczone; dostrzega metafory w wypowiedzi publicystycznej	53,0%
II.3.	odczytuje sens akapitu, rozumie zasadę kompozycyjną tego akapitu	96,1%
II.4.	odczytuje sens fragmentu tekstu	70,5%
II.5.	rozumie informacje podane w tekście, rozumie funkcje przykładu przytaczanego za uogólnioną informacją	49,7%
II.6.	odczytuje sensu akapitu	75,8%
II.7.	rozpoznaje zasadę kompozycyjną tekstu; rozumie sens dwóch akapitów i relacje między ich treścią.	85,9%
II.8.	rozdziela znaczenie dosłowne i przenośne wyrazu, rozumie funkcję cudzośłowu	65,6%
II.9.	rozumie zasadę kompozycji tekstu; wyodrębnia sformułowane w tekście wnioski	62,7%
II.10.	rozumie główną myśl tekstu; odkrywa zasadę kompozycyjną tekstu argumentacyjnego	65,8%
II.11.	porządkuje informacje; odróżnia informacje i opinii	68,3%
II.12.	odtwarza informacje sformułowane w tekście wprost	74,1%
II.13.	przetwarza informacje zawarte w tekście	60,5%
część 2. (pisanie własnego tekstu w związku z tekstem literackim)		
temat 1.		
II.1.	określa opisaną w tekście sytuację	42,1%
II.2.	prezentuje i charakteryzuje bohaterów	
II.3.	rozpoznaje cechy tragizmu bohaterów	
II.4.	funkcjonalnie wykorzystuje kontekst utworu	
II.5.	podsumowuje obserwacje i formułuje wnioski	
temat 2.		
II.1.	umiejscawia przytoczony fragment w powieści	41,1%
II.2.	rozpoznaje i określa zachowania i emocje, którym ulegają bohaterowie, analizuje reakcje bohaterów	
II.3.	wskazuje powody kłótni między Boryną a dziećmi, wykorzystuje znajomość powieści	
II.4.	wskazuje elementy tworzące dramatyzm sceny, wykorzystuje znajomość powieści	
II.5.	podsumowuje obserwacje i formułuje wnioski	

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów	
		t. 1.	t. 2.
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający			
III.1	pisze dłuższy tekst, przestrzegając podstawowych zasad jego organizacji; dostosowuje formę do tematu wypowiedzi	51,0%	45,6%
III.2.	pisze stylem komunikatywnym, dostosowanym do formy wypowiedzi, z dbałością o estetykę	53,4%	47,2%
III.3.	pisze językiem zgodnym z obowiązującą normą	49,2%	43,0%
III.4.	pisze zgodnie z normą ortograficzną i interpunkcyjną	46,5%	42,3%

Tabela 5.7. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza II (województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów	
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:			
temat 1.			
II.1	określa konwencje i główne kategorie literackie w analizowanych tekstach	48,2%	
II.2	interpretuje teksty na poziomie idei		
II.3.	omawia sposób wyrażania przeżyć obecnych w analizowanych tekstach		
II.4.	określa funkcję wprowadzonych środków językowych i zabiegów stylistycznych		
II.5.	formułuje wnioski, odnosząc je do problemu postawionego w temacie		
temat 2.			
II.1	rozpoznaje cechy gatunkowe utworu	43,4%	
II.2	rozpoznaje tematy, wątki, motywy		
II.3.	rozpoznaje nadawcę, odbiorcę, bohatera oraz sposoby ich kreowania w utworze		
II.4.	analizuje i interpretuje czas i przestrzeń w utworze		
II.5.	analizuje sposoby prezentowania świata przedstawionego		
II.6.	interpretuje relacje między narratorem a światem przedstawionym		
II.7.	funkcjonalnie wykorzystuje konteksty		
II.8.	dostrzega wartości uniwersalne, formułuje wnioski, odnosząc je do problemu postawionego w temacie		
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający:		t. 1.	t. 2.
III.1.	pisze dłuższy tekst, przestrzegając podstawowych zasad jego organizacji; dostosowuje formę do tematu wypowiedzi	64,2%	62,4%
III.2.	pisze stylem komunikatywnym, dostosowanym do formy wypowiedzi, z dbałością o estetykę	57,6%	59,6%
III.3.	pisze językiem zgodnym z obowiązującą normą	60,7%	62,3%
III.4.	pisze zgodnie z normą ortograficzną i interpunkcyjną	53,0%	54,9%

5.3.3. Wnioski

Na poziomie podstawowym zdający nie mieli istotnych trudności związanych ze zrozumieniem istoty problemu określonego w temacie wypracowania. W trakcie realizacji tematu odnosili się do materiału rzeczowego wskazanego w temacie. Nie sprawiało większych trudności charakteryzowanie postaci literackich. W przypadku tematu 1. zdający najczęściej dostrzegali, że Makbet jest człowiekiem ambitnym i żądnym władzy, a także, że waha się, jest słaby i ulega stopniowej przemianie. Z kolei w przypadku tematu 2. zdający dostrzegali takie cechy postaci jak emocjonalność, skłonność do walki o dominację, uleganie namiętnościom. Trudności sprawiało uzasadnione określenie znaczenia postaci we fragmencie (i całym tekście) i tych jej cech, które były funkcjonalne wobec tematu. Dla przykładu: często nadmiernie poświęcano uwagę postaci Lady Makbet, niefunkcjonalnie szczegółowo przedstawiano losy bohatera antycznego (w przypadku tematu 1.) lub pobieżnie charakteryzowano (bądź pomijano) niektóre postacie występujące w podanym fragmencie (uwagę poświęcając przede wszystkim np. Borynie w przypadku tematu 2.). Dosyć powszechne było koncentrowanie się na charakteryzowaniu bohaterów (charakteryzowaniu nierzadko będącym funkcją streszczenia fragmentu przedstawionego do analizy), kosztem rozważań dotyczących istoty tragizmu postaci (t.1.) lub określaniu przyczyn klótni i źródeł dramatyczności sceny zawartej we fragmencie pochodzącym z „Chłopów”(t.2.).

W wypracowaniach na poziomie rozszerzonym zdający, podobnie jak na poziomie podstawowym, koncentrowali się na charakteryzowaniu postaci występujących we fragmentach zamieszczonych w arkuszu. W przypadku tematu pierwszego charakteryzowano bohatera zbiorowego, a w przypadku tematu drugiego, należącego do świata przedstawionego narratora (znaczące trudności sprawiało w temacie 2. określenie istoty relacji pomiędzy narratorem a światem przedstawionym). Zdający dostrzegali na ogół, że bohaterami są zwykli ludzie, którzy boją się o życie, ale mimo to potrafią zwyciężyć z własną słabością. Dostrzegano także emocje ludzi i ich uwikłanie w historię (t. 1.). Zdający zauważali zazwyczaj, że bohater opowiadania jest zmęczony życiem i pragnie spokoju, spokój ten powraca jako skutek przyjętej postawy – postawy obserwatora zachowań wiewiórki symbolizującej naturę (t. 2.). W przeważającej części prac na poziomie rozszerzonym w niewielkim stopniu zauważano środki językowe charakterystyczne dla omawianych tekstów. Zazwyczaj ograniczano się do dostrzeżenia powtórzeń w wierszu „*Budując barykadę*” i charakterystycznej składni, w której przeważają równoważniki zdań i elipsy we fragmencie „*Pamiętnika z powstania warszawskiego*” (t. 1.). Zazwyczaj dostrzegano występujące w utworach elementy świata przedstawionego, ale tylko sporadycznie dostrzegano ich symboliczne znaczenie (t. 2.).

Słabą stroną zdających jest wnioskowanie – zaledwie od 30 do 50 procent (w zależności od tematu) wypracowań zawiera wnioski końcowe, które jednak należy określić jako szcątkowe. Jedynie od 5 do 10 procent prac zawiera wnioski, które można ocenić jako pełne i funkcjonalne wobec podejmowanych rozważań.

Zdający nie mieli istotnych trudności związanych z porządkowaniem swoich myśli, hierarchizowaniem spostrzeżeń, stosowaniem właściwej gradacji wyrażanych treści. Budowa większości prac była trójczłonowa. Przeważnie stosowano właściwe proporcje pomiędzy wstępem, rozwinięciem i zakończeniem. Konstrukcja wstępów zazwyczaj była uproszczona i sprowadzała się do przedstawienia głównego tematu utworów, z których pochodziły zamieszczone w arkuszu fragmenty. Rzadko pojawiało się w nich zarysowanie kontekstu poruszanego problemu w omawianym dziele (fragmencie), rzadko przedstawiano także jego istotę i cel wypowiedzi.

Zdający w rozwinięciu niezbyt często posługiwali się tokiem argumentacyjnym, w niewielkim stopniu przytaczali dowody, czy też stosowali zasadę implikacji. Zazwyczaj charakteryzowali bohaterów, stosując zasadę wyrażania myśli, które nie wymagają szczegółowego wyjaśnienia czy też uzasadnienia. Przeważnie streszczali zawarte w arkuszach fragmenty

tekstów literackich. Zakończenia były skrótowe i sprowadzały się głównie do powtórzenia wyrażonych w rozwinięciu spostrzeżeń, sporadycznie stawały się miejscem formułowania określonych prawd wynikających z podjętego toku myślowego. Często sprowadzały się wyłącznie do luźnych, subiektywnych uwag.

W wielu pracach nie zachowywano właściwych proporcji dotyczących równoważnego traktowania zamieszczonych w arkuszu fragmentów. Zazwyczaj zdający koncentrowali się na analizie pierwszego fragmentu kosztem analizy fragmentu kolejnego (temat 1.). Zjawisko to dotyczy nie tylko relacji zachodzących pomiędzy fragmentami tekstów, pomiędzy nimi a całością tekstu, z którego pochodzą i innymi, do których zdający mieli się odwołać, realizując 1. temat. Odnosi się ono także do relacji zachodzących pomiędzy elementami poszczególnych fragmentów. Prace charakteryzowały się w dużej mierze właściwym rozplanowaniem tekstu pod względem graficznym: na ogół poprawnie wyodrębniano akapity, zazwyczaj właściwie dzielono prace na zamknięte pod względem znaczeniowym fragmenty.

Zdający przeważnie posługiwali się wystarczającą leksyką, stosowali słownictwo o znaczeniu ogólnym, a prace zawierały uproszczony obraz świata przedstawionego analizowanych tekstów literackich.

Rzadko występowały błędy polegające na nieprzestrzeganiu jednorodności stylistycznej, a jeżeli już się zdarzały, to wynikały ze stosowania słownictwa zaczerpniętego z żargonu młodzieżowego, używania kolokwializmów, anglicyzmów, nieuzasadnionych funkcjonalnie neologizmów oraz deminutywów.

Prace w znacznej mierze nie były zindywidualizowane pod względem stylistycznym, przedstawiane w nich myśli miały zazwyczaj charakter schematycznych sformułowań, a zdający w niewielkim stopniu posługiwali się terminami literackimi, a jeżeli już miało to miejsce dochodziło do wielu pomyłek związanych z niezajomością i nierozróżnianiem często podstawowych pojęć (podmiot liryczny, bohater liryczny, narrator itd.).

Zdający w większości budowali wypowiedzi komunikatywne, na ogół przeważały zdania pojedyncze rozwinięte i złożone.

Najczęściej pojawiały się zdania złożone współrzędnie, co w przypadku wypowiedzi o toku argumentacyjnym nie pozwalało na właściwe przedstawienie problemu i jego rozwiązanie, ale równocześnie sprawiało, że prace często miały odtwórczy charakter.

W większości prac w niewielkim natężeniu występowały błędy fleksyjne. Wykolejenia składniowe, które w istotny sposób utrudniały zrozumienie wypowiedzi wynikały z niewłaściwego umiejscawiania wyrazów w grupie podmiotu bądź grupie orzeczenia, z naruszania związków wyrazowych, rozdzielania wyrazów określanych i określających innymi wyrazami. Niejednokrotnie stosowano w nieuzasadniony sposób skróty myślowe, wyrażano w zdaniach treści bez zarysowania kontekstu, który pozwalałby na właściwe, jednoznaczne ich zrozumienie.

Wśród błędów pierwszego stopnia występowały przede wszystkim błędy związane z pisownią wielką i małą literą, błędy w pisowni nosówek *ą, ę* oraz połączeń *om, on, em, en*, a także błędy w zapisie przedrostków *roz-, bez-, wes-, wz-, ws-*. Błędy ortograficzne pojawiające się w pracach były przeważnie błędami drugiego stopnia. Błędy drugiego stopnia najczęściej występujące w pracach to niewłaściwa pisownia przedrostków *z-, s-, ś-* oraz niewłaściwa pisownia wyrażeń przyimkowych.

Błędy interpunkcyjne wynikały głównie z niestosowania reguł związanych z oddzielaniem przecinkiem zdań składowych w wypowiedzeniach podrzędnych oraz z imiesłowowym równoważnikiem zdania. Zdający bardzo rzadko wyodrębniali przecinkiem wypowiedzenia wtrącone. Często niewłaściwie stosowano znaki interpunkcyjne w przypadku cytowania, zwłaszcza gdy opuszczano w cytowanym wypowiedzeniu jego początek bądź część znajdującą się w środku wypowiedzenia.

Inne uwagi

Zdający nie mieli istotnych trudności związanych z rozumieniem czytanego tekstu, a jeżeli odpowiedzi formułowali w sposób niekomunikatywny, to przede wszystkim z powodu popełnianych błędów składniowych i logicznych. Częstym źródłem błędów był także brak wnikliwej analizy zadań, oraz udzielanie odpowiedzi nie w oparciu o tekst, ale intuicyjne odczucia, własne poglądy.

Prace w dużej części były schematyczne pod względem językowym, miały charakter odtwórczy. Elementy świata przedstawionego analizowanych utworów niejednokrotnie nie były ujmowane w sposób sfunkcjonalizowany ani zestawiane ze sobą na zasadzie szukania cech, które je łączą czy też dzielą.

Dość częstą właściwością analizowanych prac było powierzchowne ujmowanie problematyki literackiej, koncentrowanie się na rozważaniach dotyczących fragmentu utworu, kosztem analizy całości tekstu, z którego fragment pochodził. Zdający pobieżnie, słabo znali omawiane teksty. W pracach pisanych przez absolwentów techników i liceów profilowanych bardzo często pojawiały się błędy rzeczowe.

- W pracach pisanych przez absolwentów techników i liceów profilowanych (niebędących dyslektykami) występowało bardzo dużo błędów ortograficznych (od 2 do 30 w wypracowaniu).

6. JĘZYK ANGIELSKI

6.1. Informacja o zdających

Do egzaminu maturalnego z języka angielskiego w sesji wiosennej 2006 roku przystąpiło 11 217 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z województwa podlaskiego, w tym około 99% zdawało ten przedmiot jako obowiązkowy.

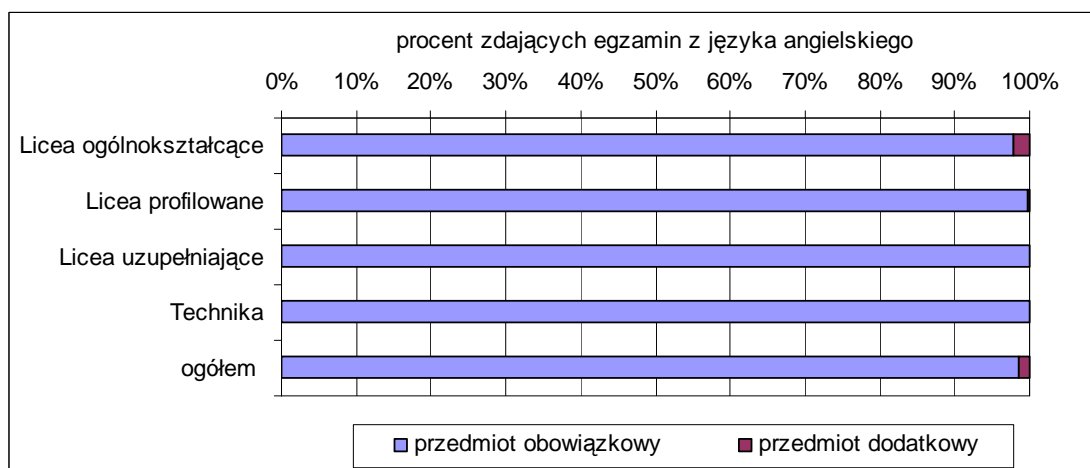
Największą grupę zdających stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących. Natomiast absolwenci techników i liceów profilowanych stanowili grupy porównywalne pod względem liczebności.

Jedynie absolwenci liceów uzupełniających zdawali język angielski tylko jako przedmiot obowiązkowy i na poziomie podstawowym.

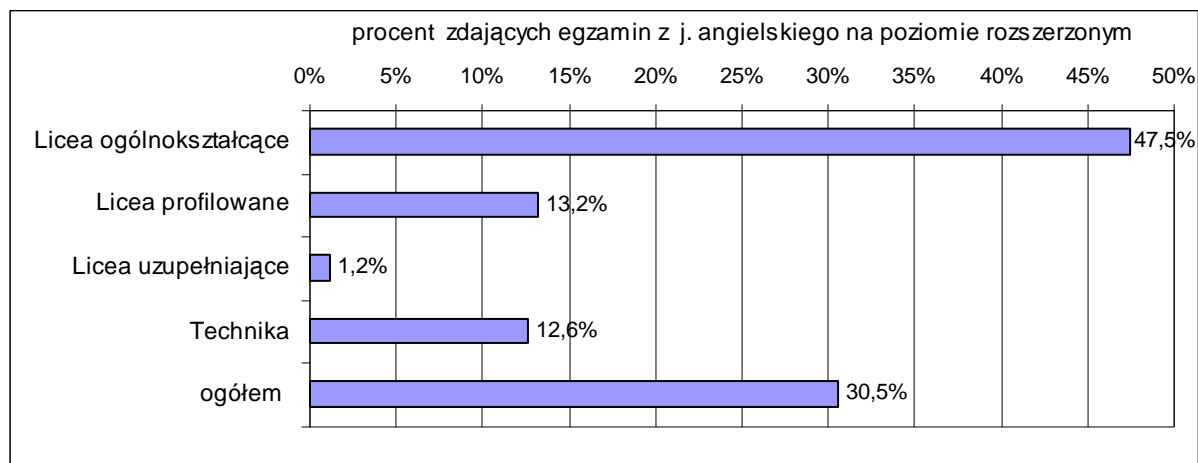
Tabela 6.1. Liczba zdających egzamin maturalny z języka angielskiego w sesji wiosennej 2006r.

	Liczba zdających jako przedmiot				RAZEM
	obowiązkowy			dodatkowy	
	tylko poziom podstawowy	poziom podst. + rozszerzony	RAZEM	poziom podst. + rozszerzony	
Województwo podlaskie					
Licea ogólnokształcące	3543	3205	6748	156	6904
Licea profilowane	1626	248	1874	4	1878
Licea uzupełniające	82	1	83	0	83
Technika	2053	297	2350	2	2352
RAZEM	7304	3751	11055	162	11217

Wykres 6.1. Wybór statusu przedmiotu przez zdających egzamin maturalny z języka angielskiego (województwo podlaskie)

Wykres 6.2. Wybór poziomu rozszerzonego przez zdających egzamin maturalny z języka angielskiego jako przedmiotu obowiązkowego

6.2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusz I

Arkusz I (czas trwania: 120 minut) obejmował 3 części: **rozumienie ze słuchu**, **rozumienie tekstu czytanego** (zadania zamknięte) oraz **wypowiedź pisemną** (2 zadania otwarte). Za rozwiązanie wszystkich zadań z Arkusza I zdający mógł uzyskać 50 punktów.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała ok. 20 minut i składała się z 3 zadań zamkniętych opartych na różnorodnych tekstach. Zadaniem zdających było rozwiązanie tych zadań na podstawie tekstów nagranych w warunkach studyjnych przez rodzimych użytkowników języka angielskiego. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% całości testu na poziomie podstawowym).

Część druga – **Rozumienie tekstu czytanego** – składała się z 3 różnorodnych tekstów oraz zadań zamkniętych sprawdzających ich zrozumienie. Zadania te badały przede wszystkim umiejętność stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje i ich wyselekcjonowania oraz określenia głównej myśli tekstu. Są to umiejętności, które w sytuacjach życia codziennego, w zakresie odbioru tekstu wydają się najistotniejsze i z tego względu położony został na nie nacisk na poziomie podstawowym. Jednakże badana była także umiejętność określenia kontekstu sytuacyjnego oraz intencji autora. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać 20 punktów (40% testu na poziomie podstawowym).

Część trzecia – **Wypowiedź pisemna** – składała się z dwóch zadań. Zadaniem zdającego było napisanie dwóch różnych tekstów użytkowych: pocztówki oraz listu prywatnego. Obydwie formy zawarte w arkuszu egzaminacyjnym wymagały użycia języka obcego w sytuacji naturalnej, w której zdający może się znaleźć w przyszłości zarówno w życiu prywatnym jak i zawodowym. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% całości testu na poziomie podstawowym).

Tabela 6.2. Struktura Arkusza I w odniesieniu do standardów

		Liczba punktów	% udziału
Poziom podstawowy			
Czas trwania egzaminu na poziomie podstawowym: 120 minut (2h) (w tym nagranie – 20 minut)			
Arkusze I	Rozumienie tekstu słuchanego	15	30
	Rozumienie tekstu czytanego	20	40
	Wypowiedź pisemna	15	30
Razem		50	100

Arkusze II i Arkusze III

Poziom rozszerzony obejmował arkusze II i III. Arkusz II (czas trwania: 70 minut) obejmował trzy części: **rozumienie ze słuchu** oraz **rozumienie tekstu czytanego** i **rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych**. Składał się on wyłącznie z zadań zamkniętych. Arkusz III (czas trwania: 110 minut) składał się z dwóch części: zadań sprawdzających umiejętność **stosowania struktur leksykalno-gramatycznych** oraz **wypowiedzi pisemnej**. Ogólna liczba punktów możliwych do otrzymania: 50.

Arkusze II

Za tę część egzaminu zdający mógł otrzymać 27 punktów (54% testu na poziomie rozszerzonym).

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała ok. 25 minut i składała się z trzech zadań. Nagrania wykonane były w warunkach studyjnych przez rodzimych użytkowników języka angielskiego i oparte były na trzech różnorodnych autentycznych tekstach. Zadania sprawdzały przede wszystkim umiejętność określenia głównej myśli tekstu, stwierdzenia czy tekst zawiera określone informacje oraz wyselekcjonowania ich. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% całości testu na poziomie rozszerzonym).

Druga część testu składała się z 2 zadań na **Rozumienie tekstu czytanego** i 1 zadania na **rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych**. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać 12 punktów (24% testu na poziomie rozszerzonym).

Arkusze III

Za tę część egzaminu zdający mógł otrzymać 23 punktów (46% testu na poziomie rozszerzonym).

Część pierwsza składała się z 2 zadań sprawdzających umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych. Za tę część testu zdający mógł otrzymać 5 punktów (10% testu na poziomie rozszerzonym).

Część druga – **wypowiedź pisemna** – polegała na napisaniu własnego tekstu we wskazanej formie (recenzja, rozprawka, opis) na jeden z trzech podanych tematów. Zdający mógł otrzymać 18 punktów za tę część testu (36% testu na poziomie rozszerzonym).

Tabela 6.3. Struktura Arkusza II i III w odniesieniu do standardów

		Liczba punktów	% udziału	
Poziom rozszerzony				
Czas trwania egzaminu na poziomie rozszerzonym: 180 minut				
Arkusze II	Rozumienie ze słuchu	Czas: 70 minut (w tym nagranie 20 minut)	15	30
	Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych		12	24
	Przerwa			
Arkusze III	Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	Czas: 110 minut	5	10
	Wypowiedź pisemna		18	36
Razem			50	100

6.3. Wyniki egzaminu maturalnego z języka angielskiego

Z poniższych danych wynika, że wśród zdających egzamin maturalny z języka angielskiego najwyższy średni wynik, zarówno na poziomie podstawowym jak i na poziomie rozszerzonym uzyskali absolwenci liceów ogólnokształcących. Natomiast statystycznie słabsze średnie wyniki otrzymali absolwenci pozostałych typów szkół.

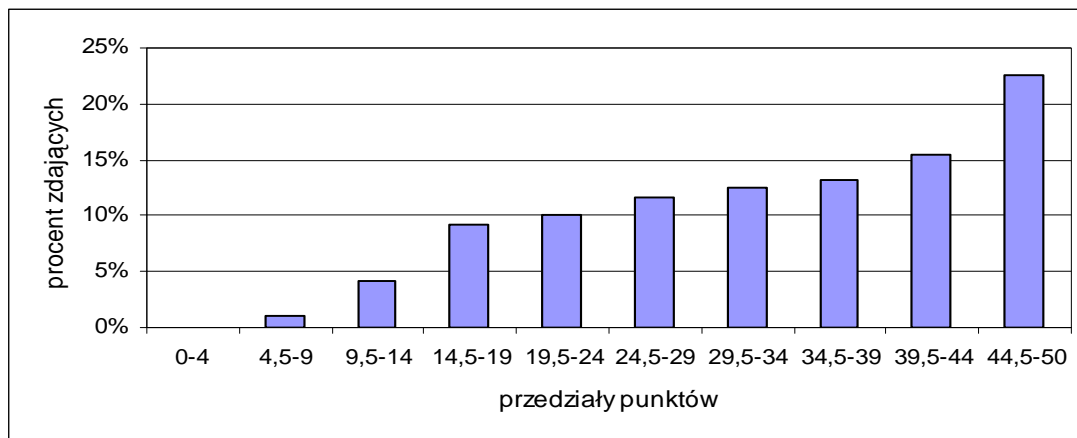
Dane zamieszczone w Tabeli 6.4. należy analizować w kontekście Tabeli 6.1. Na przykład średni wynik zdających język angielski jako przedmiot dodatkowy dotyczy 156 absolwentów liceów ogólnokształcących, ale tylko 4 absolwentów liceów profilowanych i 2 absolwentów techników.

6.3.1. Ogólne wyniki uzyskane przez zdających

Tabela 6.4. Podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników uzyskanych przez zdających egzamin z języka angielskiego

	Zdali egzamin		Średni wynik dla zdających					
			przedmiot jako obowiązkowy		przedmiot jako dodatkowy		ogółem	
	poziom podst.	procent	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.
Województwo podlaskie								
Licea ogólnokształcące	6624	98,2%	75,4%	52,2%	91,2%	64,0%	75,8%	52,7%
Licea profilowane	1682	89,8%	53,0%	35,3%	79,5%	31,8%	53,1%	35,3%
Licea uzupełniające	55	66,3%	35,9%	15,0%	-	-	35,9%	15,0%
Technika	2046	87,1%	52,9%	35,8%	75,5%	32,5%	52,9%	35,8%
RAZEM	10407	94,1%	66,5%	49,7%	90,7%	62,8%	66,9%	50,3%

Wykres 6.3. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z języka angielskiego na poziomie podstawowym (województwo podlaskie)

Wykres 6.4. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym (województwo podlaskie)

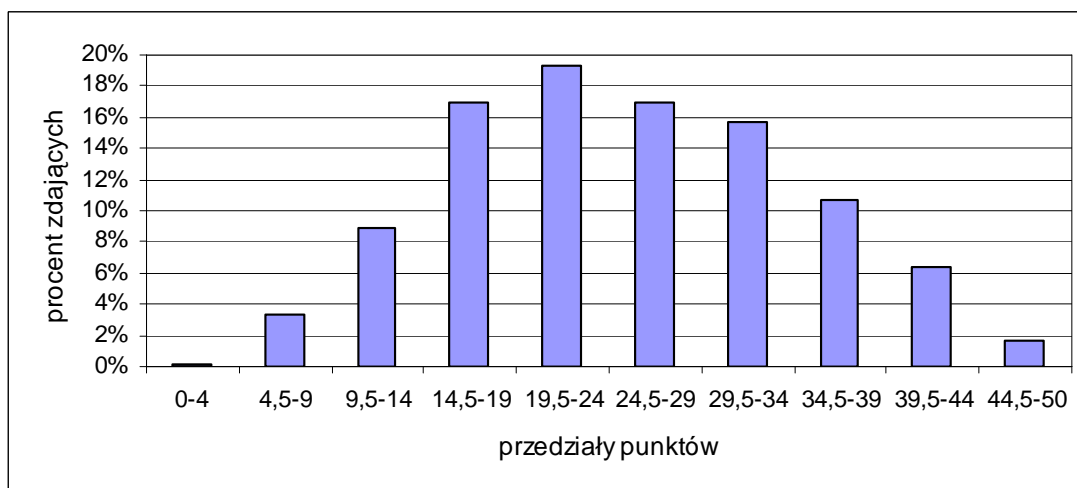

Tabela 6.5. Karty wyników matury z języka angielskiego 2006

Zamieszczone niżej karty wyników umożliwiają porównanie wyniku każdego zdającego z wynikami wszystkich zdających maturę z języka angielskiego w maju 2006 roku.

JĘZYK ANGIELSKI na poziomie podstawowym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 24%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	25% - 33%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	34% - 46%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	47% - 61%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	62% - 77%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	78% - 88%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	89% - 94%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	95% - 97%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	98% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

JĘZYK ANGIELSKI na poziomie rozszerzonym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 18%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	19% - 26%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	27% - 34%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	35% - 43%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	44% - 55%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	56% - 66%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	67% - 76%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	77% - 85%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	86% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

6.3.2. Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności

Tabela 6.6. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza I
(województwo podlaskie)

Obszar umiejętności	Nr zad.	Sprawdzana umiejętność	Liczba pkt.	Procent uzyskanych punktów
Rozumienie ze słuchu	1.	Rozumienie ze słuchu, określenie kontekstu sytuacyjnego (miejsca)	5	71,7%
	2.	Rozumienie ze słuchu, stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje	5	67,1%
	3.	Rozumienie ze słuchu, określenie głównej myśli tekstu, stwierdzenie czy tekst zawiera określone informacje, wyselekcjonowanie informacji	5	55,6%
Rozumienie tekstu czytanego	4.	Rozumienie tekstu czytanego, stwierdzenie czy tekst zawiera określone informacje, wyselekcjonowanie informacji	6	73,9%
	5.	Rozumienie tekstu czytanego, określenie głównej myśli tekstu, stwierdzenie czy tekst zawiera określone informacje	7	74,6%
	6.	Rozumienie tekstu czytanego, stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje, wyselekcjonowanie informacji, określenie intencji autora tekstu, określenie kontekstu komunikacyjnego (forma wypowiedzi)	7	59,2%
Wypowiedź pisemna	Krótki tekst użytkowy	Napisanie pocztówki z obozu sportowego do kolegi z Anglii	razem: 5	73,7%
		Inf. 1. – poinformowanie adresata o miejscu spędzania wakacji	1	69,7%
		Inf. 2. – podanie powodu wzięcia udziału w obozie sportowym	1	76,2%
		Inf. 3. – poinformowanie o rodzaju/rodzajach zajęć sportowych, w których nadawca bierze udział	1	87,6%
		Inf. 4. – poinformowanie o planowanym spotkaniu ze znanym sportowcem	1	72,3%
		Poprawne stosowanie środków językowych, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej	1	62,7%
	Dłuższy tekst użytkowy	Napisanie listu prywatnego do kolegi mieszkającego w Londynie	razem: 10	62,3%
		Inf. 1. – poinformowanie kolegi o decyzji wyjazdu do Anglii na rok oraz podanie przyczyny	1	76,0%
		Inf. 2. – opisanie negatywnej reakcji rodziców nadawcy jak również sposobu przekonania ich do pomysłu wyjazdu	1	72,4%
		Inf. 3. – poinformowanie o terminie wyjazdu z Polski i prośba o pomoc w znalezieniu mieszkania	1	70,9%
		Inf. 4. – zapytanie o koszty utrzymania w Londynie oraz sposób dojazdu z lotniska do centrum	1	59,0%
		Napisanie wypowiedzi zgodnej z formą listu prywatnego	2	64,9%
		Znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat	2	54,7%
		Poprawne stosowanie środków językowych, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej	2	52,7%

Tabela 6.7. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza II i III.
(województwo podlaskie)

Obszar umiejętności	Nr zad.	Sprawdzana umiejętność	Liczba pkt	Procent uzyskanych punktów
Rozumienie ze słuchu	9.	Rozumienie ze słuchu, określenie głównej myśli tekstu, stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje	4	41,6%
	10.	Rozumienie ze słuchu, stwierdzenie czy tekst zawiera określone informacje	6	60,8%
	11.	Rozumienie ze słuchu, stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje, określenie głównej myśli tekstu oraz wyselekcjonowanie informacji	5	51,8%
Rozumienie tekstu czytanego	12.	Rozumienie tekstu czytanego, stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje, wyselekcjonowanie informacji	5	62,0%
	13.	Rozumienie tekstu czytanego, rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu	4	46,3%
Rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych	14.	Rozumienie tekstu czytanego, rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu, rozpoznanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych	3	28,8%
Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	15.	Znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi, rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu, stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji	3	24,7%
	16.	Stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji	2	16,3%
Wypowiedź pisemna		Napisanie recenzji, rozprawki i opisu	razem: 18	57,5%
		Treść - sformułowanie tematu zgodnie z poleceniem i realizacja treści wypowiedzi zgodnie z kryteriami przewidzianymi dla danej formy	5	62,6%
	17.	Kompozycja – napisanie logicznej i spójnej wypowiedzi uwzględniającej wszystkie części pracy z zachowaniem limitu słów	4	72,6%
		Bogactwo językowe – stosowanie zróżnicowanego słownictwa, frazeologii oraz struktur składniowych adekwatnych do danej formy wypowiedzi	5	56,7%
		Poprawność językowa – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych oraz interpunkcji i ortografii	4	37,1%

6.3.3. Wnioski

Na podstawie ilościowej i jakościowej analizy odpowiedzi maturzystów można sformułować następujące wnioski:

1. Podsumowując procentowe wyniki matury z języka angielskiego w 2006 roku, należy stwierdzić, że została ona zdana, szczególnie na poziomie podstawowym, na całkiem wysokim poziomie. Wynik procentowy zadań kształtował się na poziomie od 54,9% do 74,5%, co pozwala stwierdzić, że zadania z Arkusza I nie sprawiły zdającym poważniejszych problemów. Biorąc również pod uwagę rozkład wyników na poziomie podstawowym, trzeba stwierdzić, że wyniki są bardzo dobre, gdyż największa grupa zdających (od 20 – 25% wszystkich zdających) zdobyła od 89 – 100% punktów na poziomie podstawowym. Zdający na poziomie rozszerzonym nie osiągnęli tak wysokich wyników jak na podstawowym, ale również tam wyniki nie należą do bardzo słabych.
2. W zakresie umiejętności odbioru tekstu (rozumienie ze słuchu i rozumienie tekstu czytanego) rozwiązania zdających były uzależnione od stopnia trudności tekstu oraz technik testowania, takich jak: dobieranie, prawda/fałsz lub wielokrotny wybór. Z analizy odpowiedzi zdających wynika, że zadania polegające na określeniu kontekstu sytuacyjnego (technika doboru), okazały się najłatwiejsze dla zdających. Podobnie było z zadaniami prawda/fałsz. Natomiast zadania sprawdzające rozumienie głównej myśli tekstu rozwiązywane były w stopniu zadowalającym. Problemy sprawiała zdającym umiejętność zrozumienia szczegółowych informacji, zazwyczaj były to zadania wielokrotnego wyboru.
3. W obszarze umiejętności – pisanie krótkiej i dłuższej wypowiedzi pisemnej – największą trudność sprawiła zdającym poprawność językowa. Zdający nie mieli problemów z przekazywaniem informacji.

W krótkiej wypowiedzi pisemnej informacjami najtrudniejszymi do przekazania okazały się informacje 1. i 4. W informacji 1. zdający często tracili punkt, podając miejsce pobytu, ale nie odnosząc tej informacji do obozu sportowego, co było przedmiotem tego zadania.

W informacji 4. natomiast uczniowie dość często używali form czasów przeszłych do przekazania informacji o planowanym spotkaniu ze sportowcem, co było niezgodne z poleceniem. Często spotykanym błędem w tym punkcie było również użycie przysłówków czasu przeszłego, co sugerowało, że spotkanie już się odbyło i dlatego też informacja przekazana w takiej formie stawała się niezgodna z poleceniem.

W dłuższej wypowiedzi pisemnej najtrudniejszą do przekazania okazała się informacja 4. Wynikało to głównie z niekomunikatywnego przekazu informacji i nieumiejętności poprawnego stosowania form pytań i prośb. Powszechnie pojawiającym się problemem podczas prób przekazania tej informacji była niezajomość odpowiedniego słownictwa. W zakresie formy listu podstawowym błędem, popełnianym przez zdających, było pomijanie wstępu i/lub zakończenia oraz przekraczanie obowiązującego limitu słów. Podsumowując, często przekaz informacji zakłócony był przez błędy leksykalno-gramatyczne, które zaburzały zrozumienie tekstu, co znajduje swoje odbicie w niskim wskaźniku poprawności i bogactwa językowego.

Powszechnymi błędami pojawiającymi się w wypowiedziach pisemnych było nieodpowiednie użycie czasów gramatycznych do przekazania informacji, przez co komunikaty językowe stawały się nieczytelne lub niezgodne z poleceniem. Zdający mieli też problemy z poprawnym użyciem przyimków. Powszechnym błędem jest właściwa odmiana czasowników, szczególnie w odniesieniu do podmiotu zdania. Zwykle mylono też czasowniki „live” i „leave” itp.

4. W zakresie rozpoznawania i stosowania struktur gramatycznych zdający wykazywali bardzo niski stopień opanowania tych umiejętności na poziomie rozszerzonym. Wymagane było uzupełnienie luk wyrazem pochodzącym od wyrazu podanego w nawiasie (słowotwórstwo) oraz transformacji zdań przy użyciu odpowiednich konstrukcji leksykalnych lub gramatycznych.
5. Wieloaspektowa, dłuższa wypowiedź pisemna nie sprawiała zdającym większych trudności w zakresie realizacji treści i kompozycji. Niskie wskaźniki łatwości wykazują natomiast poprawność i bogactwo językowe. Oznacza to, że zdający nie opanowali w zadowalającym stopniu struktur leksykalno-gramatycznych, służących m.in. do przedstawiania i uzasadniania własnych i cudzych opinii, relacjonowania wydarzeń, przedstawiania odpowiednich argumentów związanych z zaletami i wadami zawierania małżeństwa w późniejszym wieku, nie zaś we wcześniejszym. Wyżej wymienione umiejętności wymagają nie tylko opanowania słownictwa do zrealizowania tematu wypracowań, ale także takich zwrotów i wyrażań, które pomogą wypowiadać się w określonej formie zgodnie ze stylem wypowiedzi. Dużym problemem dla wielu zdających było także napisanie wypowiedzi zgodnej z formą. Dotyczy to przede wszystkim opisu wydarzenia sportowego. Wiele prac było bardziej formą sprawozdania lub opowiadania niż opisu. Brakowało w nich bowiem istotnych informacji o danym wydarzeniu. Fragmentarycznie również został potraktowany opis dobrego przygotowania i atmosfery. W recenzjach zdający na ogół ograniczali się do opisu recenzowanej pozycji, często podając o niej zbyt mało informacji, jak również nie uwzględniali przydatności recenzowanego czasopisma do nauki języka. Bardzo często zdający znacznie przekraczali limit liczby wyrazów określony w poleceniu, czego skutkiem było obniżenie punktacji w kryterium kompozycji.
6. Zdający bardzo często nie czytają dokładnie poleceń. Pojawiały się wielokrotnie prace nie na temat lub też prace luźno związane z tematem, zarówno w wypowiedzi pisemnej na poziomie rozszerzonym, jak i podstawowym. W części zamkniętej Arkusza I nagminnym przypadkiem było zaznaczanie dwóch odpowiedzi, podczas gdy polecenie wyraźnie wskazywało na wybór jednej właściwej odpowiedzi.

7. JĘZYK NIEMIECKI

7.1. Informacja o zdających

Do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego w sesji wiosennej 2006 roku przystąpiło 1055 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z województwa podlaskiego, w tym około 95% zdających wybrało ten przedmiot jako obowiązkowy.

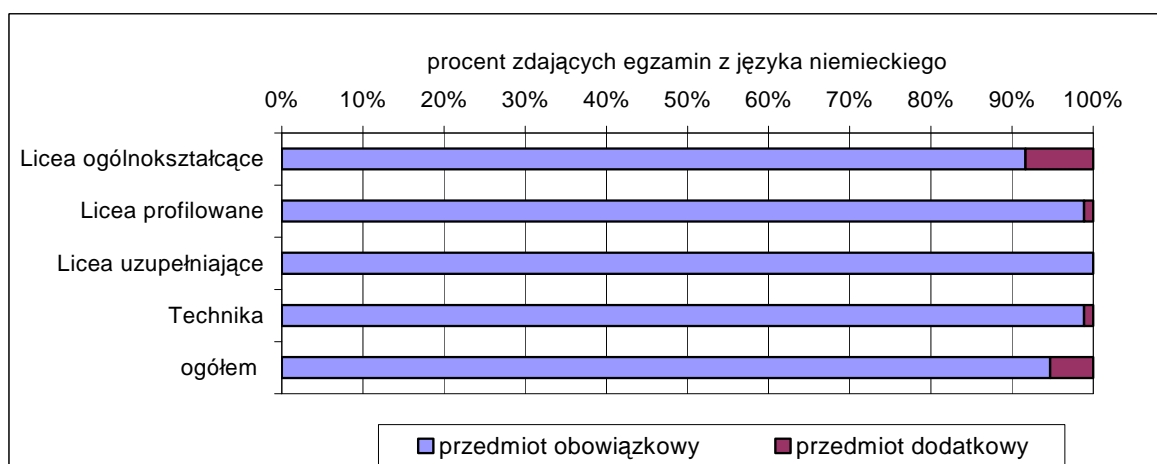
Największą grupę zdających stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących. Natomiast absolwenci techników i liceów profilowanych stanowili grupy porównywalne pod względem liczebności.

Jedynie absolwenci liceów uzupełniających zdawali język niemiecki tylko jako przedmiot obowiązkowy i tylko na poziomie podstawowym.

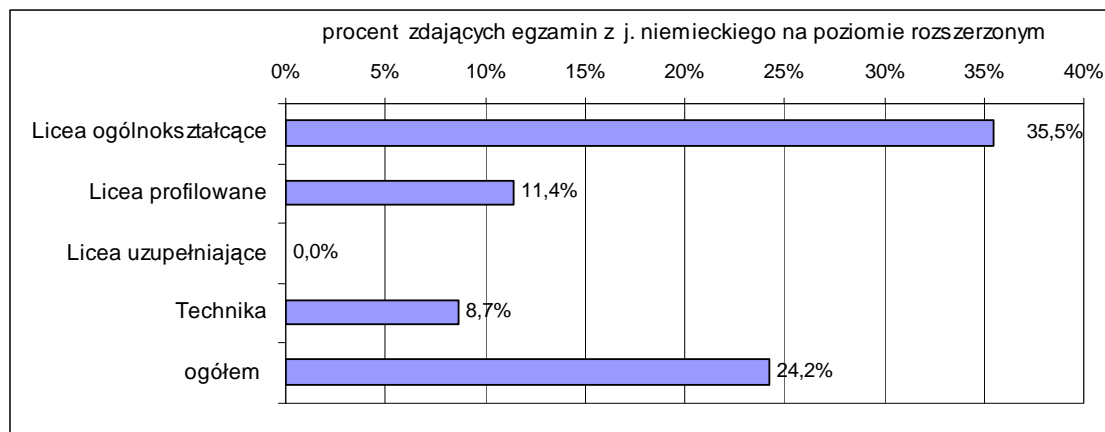
Tabela 7.1. Liczba zdających egzamin maturalny z języka niemieckiego w sesji wiosennej 2006 r.

	Liczba zdających jako przedmiot				RAZEM
	obowiązkowy			dodatkowy	
	tylko poziom podstawowy	poziom podst. + rozszerzony	RAZEM	poziom podst. + rozszerzony	
Województwo podlaskie					
Licea ogólnokształcące	361	199	560	51	611
Licea profilowane	154	20	174	2	176
Licea uzupełniające	2	0	2	0	2
Technika	240	23	263	3	266
RAZEM	757	242	999	56	1055

Wykres 7.1. Wybór statusu przedmiotu przez zdających egzamin maturalny z języka niemieckiego (województwo podlaskie)

Wykres 7.2. Wybór poziomu rozszerzonego przez zdających egzamin maturalny z języka niemieckiego jako przedmiotu obowiązkowego

7.2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusz I

Arkusz pierwszy (czas trwania: 120 minut) obejmował 3 części: **rozumienie ze słuchu**, **rozumienie tekstu czytanego** oraz **wypowiedź pisemną**.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała ok. 20 minut i składała się z dwóch zadań zamkniętych opartych na dwóch różnych tekstach nagranych profesjonalnie przez rodzimych użytkowników języka niemieckiego. Na płycie każdy tekst był nagrany dwukrotnie wraz z przerwami przeznaczonymi na zapoznanie się z treścią zadań, ich rozwiązanie oraz przeniesienie odpowiedzi na załączoną kartę odpowiedzi. Tematyka tekstów była zróżnicowana. Za tę część egzaminu zdający mogli otrzymać maksymalnie 15 punktów, tj. 30% ogólnej liczby punktów.

Część druga – **Rozumienie tekstu czytanego** – składała się z trzech różnych tekstów oraz zadań zamkniętych sprawdzających ich zrozumienie. Za tę część egzaminu zdający mógł uzyskać maksymalnie 20 punktów, co stanowi 40% całości egzaminu na poziomie podstawowym.

Część trzecia – **Wypowiedź pisemna** – składała się z dwóch zadań. Zadaniem zdającego było napisanie dwóch różnych tekstów użytkowych: pocztówki oraz listu prywatnego. Obydwie formy zawarte w arkuszu egzaminacyjnym wymagały użycia języka niemieckiego w odniesieniu do naturalnych sytuacji, w których zdający może się znaleźć w życiu prywatnym.

Tabela 7.2. Struktura Arkusza I w odniesieniu do standardów

		Liczba punktów	% udziału
Poziom podstawowy			
Czas trwania egzaminu na poziomie podstawowym: 120 minut (2h) (w tym nagranie – 20 minut)			
Arkusz I	Rozumienie ze słuchu	15	30%
	Rozumienie tekstu czytanego	20	40%
	Wypowiedź pisemna	15	30%
razem		50	100%

Arkusz II i Arkusz III

Poziom rozszerzony obejmował Arkusze II i III. Arkusz II (czas trwania: 70 minut) obejmował dwie części: **rozumienie ze słuchu** oraz **rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych**. Składał się on wyłącznie z zadań zamkniętych. Arkusz III (czas trwania: 110 minut) składał się z dwóch części: zadań sprawdzających umiejętność **stosowania struktur leksykalno-gramatycznych** oraz **wypowiedzi pisemnej**.

Arkusz II

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała ok. 25 minut i składała się z dwóch zadań zamkniętych opartych na dwóch różnorodnych tekstach nagranych przez rodzimych użytkowników języka niemieckiego. Na płycie każdy tekst był nagrany dwukrotnie wraz z przerwami przeznaczonymi na zapoznanie się z treścią zadań, ich rozwiązanie oraz przeniesienie odpowiedzi na załączoną kartę odpowiedzi. Słownictwo i struktury gramatyczne tekstów ze słuchu były typowe dla poziomu rozszerzonego. Ta część arkusza umożliwiała zdobycie 15 z 27 punktów.

Część druga – **Rozumienie tekstu czytanego** (zadania 10, 11) i **rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych** (zadanie 12) – składała się z dwóch różnorodnych tekstów oraz zadań zamkniętych sprawdzających ich zrozumienie jak również rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych. Zadania sprawdzały umiejętności, które odpowiadają standardom wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego. Za tę część egzaminu zdający mógł uzyskać maksymalnie 12 punktów.

Arkusz III

Za tę część testu zdający mógł otrzymać 23 punkty (24 % punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Część pierwsza składała się z 2 zadań sprawdzających umiejętność **stosowania struktur leksykalno-gramatycznych**.

Część druga – **wypowiedź pisemna** – polegała na napisaniu własnego tekstu we wskazanej formie (rozprawka, opowiadanie, opis) na jeden z trzech podanych tematów.

Tabela 7.3. Struktura Arkusza II i III w odniesieniu do standardów

		Liczba punktów	% udziału	
Poziom rozszerzony				
Czas trwania egzaminu na poziomie rozszerzonym: 180 minut				
Arkusz II	Rozumienie ze słuchu	Czas: 70 minut	15	30%
	Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych	(w tym nagranie 20 minut)	12	24%
	Przerwa			
Arkusz III	Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	Czas: 110 minut	5	10%
	Wypowiedź pisemna		18	36%
razem			50	100%

7.3. Wyniki egzaminu maturalnego z języka niemieckiego

7.3.1. Ogólne wyniki uzyskane przez zdających

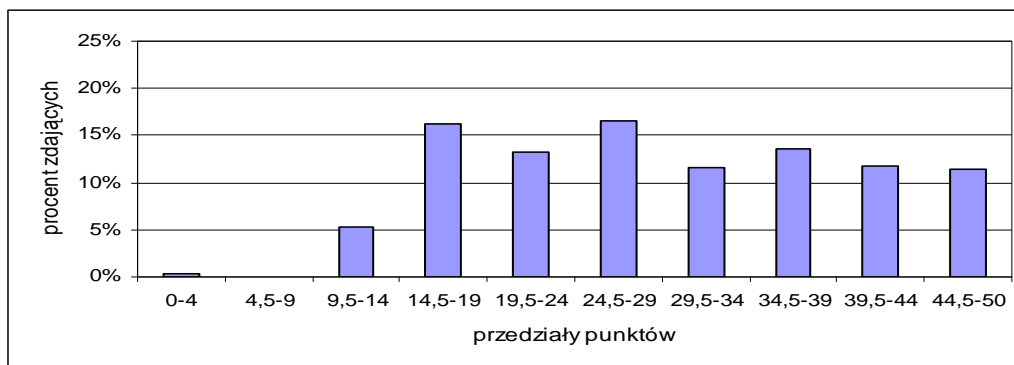
Z poniższych danych wynika, że wśród zdających egzamin maturalny z języka niemieckiego najwyższy średni wynik, zarówno na poziomie podstawowym jak i rozszerzonym, uzyskali absolwenci liceów ogólnokształcących. Natomiast statystycznie słabsze średnie wyniki otrzymali absolwenci pozostałych typów szkół.

Dane zamieszczone w Tabeli 7.4. należy analizować w kontekście Tabeli 7.1. Na przykład średni wynik zdających język niemiecki jako przedmiot dodatkowy dotyczy 51 absolwentów liceów ogólnokształcących, ale 3 absolwentów techników i tylko 2 absolwentów liceów profilowanych.

Tabela 7.4. Podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników uzyskanych przez zdających egzamin z języka niemieckiego

	Zdali egzamin		Średni wynik dla zdających					
			przedmiot jako obowiązkowy		przedmiot jako dodatkowy		ogółem	
	poziom podst.	procent	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.
Województwo podlaskie								
Licea ogólnokształcące	545	97,3%	68,3%	50,8%	83,0%	61,9%	69,7%	53,0%
Licea profilowane	158	90,8%	46,0%	29,3%	70,0%	38,0%	46,3%	30,1%
Licea uzupełniające	2	100%	61,0%	-	-	-	61,0%	-
Technika	230	87,5%	43,4%	34,0%	64,7%	28,3%	43,7%	33,3%
RAZEM	935	93,6%	57,9%	47,4%	81,6%	59,2%	59,1%	49,6%

Wykres 7.3. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z języka niemieckiego na poziomie podstawowym (województwo podlaskie)

Wykres 7.4. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym (województwo podlaskie)

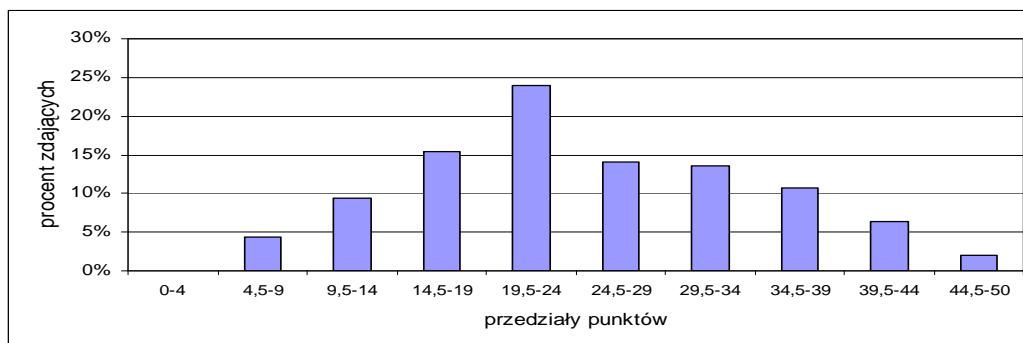

Tabela 7.5. Karty wyników matury z języka niemieckiego 2006

Zamieszczone niżej karty wyników umożliwiają porównanie wyniku każdego zdającego z wynikami wszystkich zdających maturę z języka niemieckiego w maju 2006 roku.

JĘZYK NIEMIECKI na poziomie podstawowym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 29%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	30% - 34%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	35% - 42%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	43% - 52%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	53% - 64%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	65% - 76%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	77% - 87%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	88% - 94%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	95% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

JĘZYK NIEMIECKI na poziomie rozszerzonym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 20%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	21% - 28%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	29% - 35%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	36% - 43%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	44% - 52%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	53% - 63%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	64% - 76%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	77% - 87%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	88% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

7.3.2. Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności

Tabela 7.6. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza I
(województwo podlaskie)

Obszar umiejętności	Nr zad.	Sprawdzana umiejętność	Liczba pkt	Procent uzyskanych punktów	
Rozumienie ze słuchu	1.	Rozumienie ze słuchu, wyselekcjonowanie informacji.	7	67,9%	
	2.	Rozumienie ze słuchu, stwierdzenie czy tekst zawiera określone informacje, określenie intencji autora wywiadu.	8	60,0%	
Rozumienie tekstu czytanego	3.	Rozumienie tekstu czytanego, określenie głównej myśli tekstu, stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje, wyselekcjonowanie informacji.	9	47,9%	
	4.	Rozumienie tekstu czytanego, stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje.	6	75,4%	
	5.	Rozumienie tekstu czytanego, określenie głównych myśli poszczególnych części tekstu.	5	58,4%	
Wypowiedź pisemna	Krótki tekst użytkowy	Napisanie pocztówki do kolegi/koleżanki z Bonn z pobytu w górach.	razem: 5	64,0%	
		Inf. 1. – podanie formy wskazującej na pozdrowienia z gór.	1	61,4%	
		Inf. 2. – podanie określenia pogody.	1	89,7%	
		Inf. 3. – podanie jednej z atrakcji turystycznych sprecyzowanej rzeczownikiem określonej przymiotnikiem lub innym bardziej rozbudowanym określeniem.	1	48,9%	
		Inf. 4. – podanie konkretnego terminu wskazującego na powrót do domu.	1	74,1%	
		Poprawne stosowanie środków językowych, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej.	1	45,7%	
	Dłuższy tekst użytkowy	7.	Napisanie listu prywatnego na temat pobytu na sportowym obozie młodzieżowym.	razem: 10	50,5%
			Inf. 1. – poinformowanie o miejscu obozu i podanie dokładnego terminu obozu.	1	63,6%
			Inf. 2. – opisanie programu pobytu oraz znajdujących się tam obiektów sportowych.	1	47,5%
			Inf. 3. – podanie zawodów, w których piszący uczestniczył i podanie wyników/ oceny własnych osiągnięć.	1	62,7%
			Inf. 4.- poinformowanie o poznanej tam osobie i o planach kontynuowania tej znajomości.	1	64,0%
			Napisanie wypowiedzi zgodnej z formą listu prywatnego z zachowaniem podanego limitu słów.	2	62,5%
			Znajomość prostych struktur leks.-gram., umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat.	2	43,4%
Poprawne stosowanie środków językowych, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej.	2	27,7%			

Tabela 7.7. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza II i Arkusza III (województwo podlaskie)

Obszar umiejętności	Nr zad.	Sprawdzana umiejętność	Liczba pkt	Procent uzyskanych punktów
Rozumienie ze słuchu	8.	Określenie głównej myśli tekstu, stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje, określenie kontekstu sytuacyjnego.	7	67,8%
	9.	Określenie głównej myśli tekstu, stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje, wyselekcjonowanie informacji, określenie intencji autora lub nadawcy tekstu.	8	41,2%
Rozumienie tekstu czytanego	10.	Określenie głównych myśli poszczególnych części tekstu, wyselekcjonowanie informacji.	7	38,8%
	11.	Określenie głównej myśli tekstu, wyselekcjonowanie informacji.	1	54,9%
Rozpoznawanie struktur leksyk.-gram.	12.	Rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu, Rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście.	4	34,6%
Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	13.	Znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat, rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście, stosowanie zmiany rejestru, stylu lub formy tekstu.	2,5	20,9%
	14.	Znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi, Przetwarzanie tekstów przeczytanych w języku polskim.	2,5	11,3%
Wypowiedź pisemna		Znajomość struktur leks.- gr. umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat, znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (rozprawka, recenzja, opis), realia socjokulturowe danego obszaru językowego z uwzględnieniem tematyki integracji europejskiej i kontekstu międzykulturowego.	razem: 18	64,8%
	15.	Treść - sformułowanie tematu zgodnie z poleceniem i realizacja treści wypowiedzi zgodnie z kryteriami przewidzianymi dla danej formy	5	82,4%
		Kompozycja – napisanie logicznej i spójnej wypowiedzi uwzględniającej wszystkie części pracy z zachowaniem limitu słów.	4	76,9%
		Bogactwo językowe – stosowanie zróżnicowanego słownictwa, frazeologii oraz struktur składniowych adekwatnych do danej formy wypowiedzi.	5	60,7%
		Poprawność językowa – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych oraz interpunkcji i ortografii.	4	26,9%

7.3.3. Wnioski

Na podstawie ilościowej i jakościowej analizy odpowiedzi maturzystów można sformułować następujące wnioski:

1. W zakresie umiejętności odbioru tekstu (rozumienie ze słuchu i rozumienie tekstu czytanego) rozwiązania zdających były uzależnione od stopnia trudności tekstu oraz techniki testowania dobieranie oraz prawda/fałsz. Zarówno na poziomie podstawowym, jak i na poziomie rozszerzonym umiejętność zrozumienia szczegółowych informacji sprawiała zdającym problemy. Natomiast zadania sprawdzające rozumienie głównej myśli tekstu rozwiązywane były w stopniu zadowalającym.
2. W obszarze umiejętności – pisanie krótkiej i dłuższej wypowiedzi pisemnej – zdający bardzo dobrze radzili sobie z przekazywaniem informacji. Największą trudność sprawiła im poprawność językowa. W dłuższej formie użytkowej zdający mieli problemy z relacjonowaniem wydarzeń z przeszłości (czyli użyciem czasu Perfekt i/lub Präteritum), poprawnym konstruowaniem zdań czasowych, prawidłowym użyciem przyimków i rodzajników. W pracach egzaminacyjnych znalazły się przykłady nieznamomości zasad tworzenia rzeczowników złożonych, np. „obóz językowy” i „Morskie Oko” zastępowano często tworzonymi samodzielnie konstrukcjami „Sprachoboz”, „Langwiczlager” i „Meerensauge”. Duża część zdających nie opanowała w stopniu zadowalającym umiejętności odmiany czasowników. Często również mylono czasowniki „begrüßen” i „grüßen”. W pracach bardzo często pojawiały się słowa z języka angielskiego i z języka polskiego. Zdarzały się prace pisane fonetycznie.
3. W zakresie rozpoznawania i stosowania struktur gramatycznych zdający wykazywali bardzo niski stopień opanowania tych umiejętności na poziomie rozszerzonym. Zadania te polegały na tłumaczeniu fragmentów zdań z języka polskiego na niemiecki oraz transformacji struktur gramatycznych.
4. Wieloaspektowa, dłuższa wypowiedź pisemna nie sprawiała zdającym większych trudności w zakresie realizacji treści i kompozycji. Niskie wskaźniki łatwości wykazują natomiast poprawność i bogactwo językowe. Oznacza to, że zdający nie opanowali w zadowalającym stopniu struktur leksykalno-gramatycznych służących m.in. do przedstawiania własnych i cudzych opinii, relacjonowania wydarzeń, przedstawiania odpowiednich argumentów związanych z przyczynami podejmowania studiów (a nie pracy) za granicą. Wyżej wymienione umiejętności, niezbędne do zrealizowania tematu wypracowań, wymagają nie tylko opanowania słownictwa, ale także takich zwrotów i wyrażen, które pomogą zrealizować temat zgodnie ze stylem wypowiedzi.
5. Dużym problemem dla wielu zdających było także napisanie wypowiedzi zgodnej z formą. Dotyczy to przede wszystkim opowiadania. Wiele prac było bardziej formą sprawozdania i opisu niż opowiadania, brakowało w nich bowiem wydarzenia głównego, logicznego przedstawienia wydarzeń prowadzących do wydarzenia głównego, reakcji bohaterów oraz następstw wydarzenia głównego. W mniejszym stopniu dotyczy to także pisania rozprawki i opisu.

8. JĘZYK ROSYJSKI

8.1. Informacja o zdających

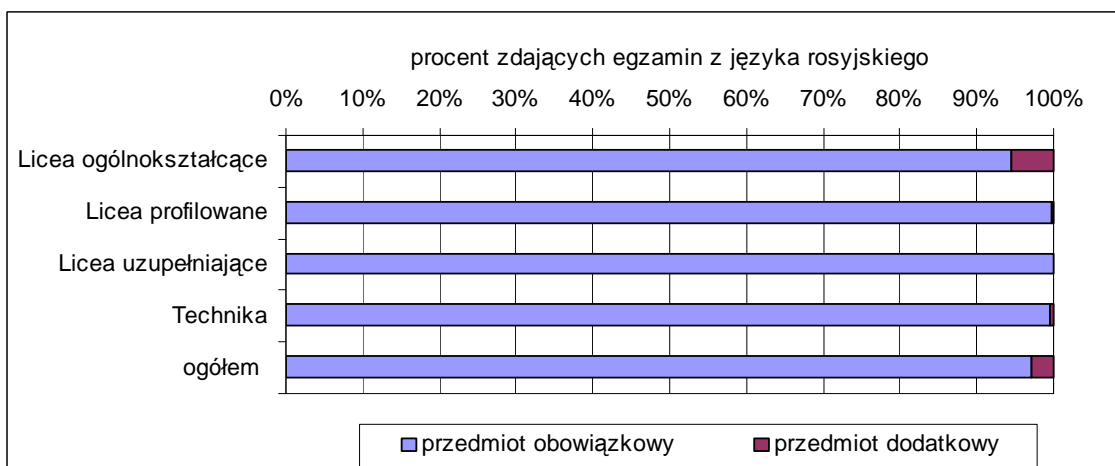
Do egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego w sesji wiosennej 2006 roku przystąpiło 2237 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z województwa podlaskiego: 2175 absolwentów wybrało język rosyjski jako przedmiot obowiązkowy, a 62 jako przedmiot dodatkowy. W grupie zdających język rosyjski jako przedmiot dodatkowy nie znaleźli się absolwenci liceów uzupełniających, zdecydowaną większość stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących.

Wśród wszystkich zdających język rosyjski najliczniejszą grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących i techników. Egzamin na poziomie rozszerzonym zdawało około 50% absolwentów liceów ogólnokształcących i około 10% absolwentów liceów profilowanych i technikum. Absolwenci liceów uzupełniających przystępowali wyłącznie do egzaminu na poziomie podstawowym.

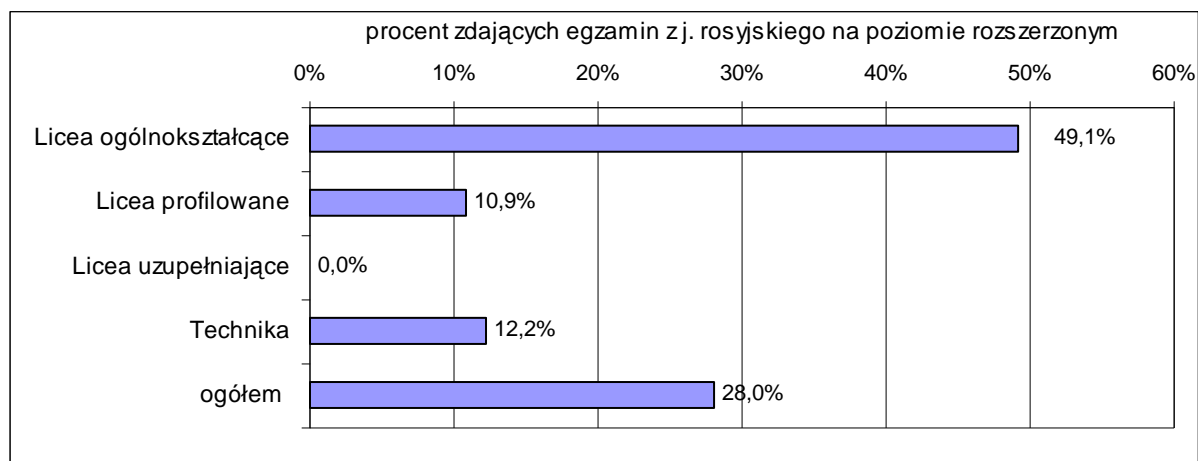
Tabela 8.1. Liczba zdających egzamin maturalny z języka rosyjskiego w sesji wiosennej 2006 r.

	Liczba zdających jako przedmiot				RAZEM
	obowiązkowy		dodatkowy		
	tylko poziom podstawowy	poziom podst. + rozszerzony	RAZEM	poziom podst. + rozszerzony	
Województwo podlaskie					
Licea ogólnokształcące	496	479	975	58	1033
Licea profilowane	358	44	402	1	403
Licea uzupełniające	78	0	78	0	78
Technika	632	88	720	3	723
RAZEM	1564	611	2175	62	2237

Wykres 8.1. Wybór statusu przedmiotu przez zdających egzamin maturalny z języka rosyjskiego województwo podlaskie

Wykres 8.2. Wybór poziomu rozszerzonego przez zdających egzamin maturalny z języka rosyjskiego jako przedmiot obowiązkowy

8.2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusz I – poziom podstawowy

Arkusz pierwszy (czas trwania: 120 minut) obejmował trzy części: **rozumienie ze słuchu**, **rozumienie tekstu czytanego** oraz **wypowiedź pisemną**.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała ok. 20 minut i składała się z trzech zadań zamkniętych opartych na różnorodnych tekstach. Zdający rozwiązywali te zadania na podstawie tekstów nagranych w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka rosyjskiego. Każdy tekst został dwukrotnie odtworzony, na płycie przewidziano również przerwy na zapoznanie się z zadaniem, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za tę część testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% całości testu na poziomie podstawowym).

Druga część Arkusza I. – **Rozumienie tekstu czytanego** – składała się z trzech zadań zamkniętych, sprawdzających zrozumienie różnorodnych tekstów. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać 20 punktów (40% testu na poziomie podstawowym).

Część trzecia – **Wypowiedź pisemna** – składała się z dwóch zadań. Zadaniem zdającego było napisanie dwóch różnych tekstów użytkowych: wiadomości oraz listu prywatnego. Obydwie formy wymagały użycia języka obcego w sytuacji naturalnej, w której zdający może się znaleźć w przyszłości. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% całości testu na poziomie podstawowym).

Tabela 8.2. Struktura Arkusza I w odniesieniu do standardów

		Liczba punktów	% udziału
Poziom podstawowy			
Czas trwania egzaminu na poziomie podstawowym: 120 minut (w tym nagranie – 20 minut)			
Arkusz I	Rozumienie ze słuchu	15	30%
	Rozumienie tekstu czytanego	20	40%
	Wypowiedź pisemna	15	30%
razem		50	100%

Arkusz II i Arkusz III – poziom rozszerzony

Arkusz II (czas trwania: 70 minut) obejmował dwie części: **rozumienie ze słuchu** oraz **rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych**. Składał się wyłącznie z zadań zamkniętych.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała ok. 25 minut i składała się z dwóch zadań. Nagrania wykonane były w warunkach studyjnych i oparte zostały na autentycznych tekstach. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka rosyjskiego. Podobnie jak na poziomie podstawowym, każdy tekst był odtworzony dwukrotnie z przerwami na zapoznanie się z zadaniem, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za wykonanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% całości testu na poziomie rozszerzonym).

Druga część Arkusza II składała się z 3 zadań zamkniętych sprawdzających rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać 12 punktów (24% testu na poziomie rozszerzonym).

Arkusz III (czas trwania: 110 minut) składał się z dwóch części: zadania sprawdzającego umiejętność **stosowania struktur leksykalno-gramatycznych** oraz **wypowiedzi pisemnej**. Za tę część testu zdający mógł otrzymać 23 punkty (46% testu na poziomie rozszerzonym).

Tabela 8.3. Struktura Arkusza II i III w odniesieniu do standardów

		Liczba punktów		% udziału
Poziom rozszerzony				
Czas trwania egzaminu na poziomie rozszerzonym: 180 minut				
Arkusz II	Rozumienie ze słuchu	Czas: 70 minut (w tym nagranie 20 minut)	15	30%
	Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych		12	24%
	Przerwa			
Arkusz III	Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	Czas: 110 minut	5	10%
	Wypowiedź pisemna		18	36%
razem			50	100%

8.3. Wyniki egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego

8.3.1. Ogólne wyniki uzyskane przez zdających

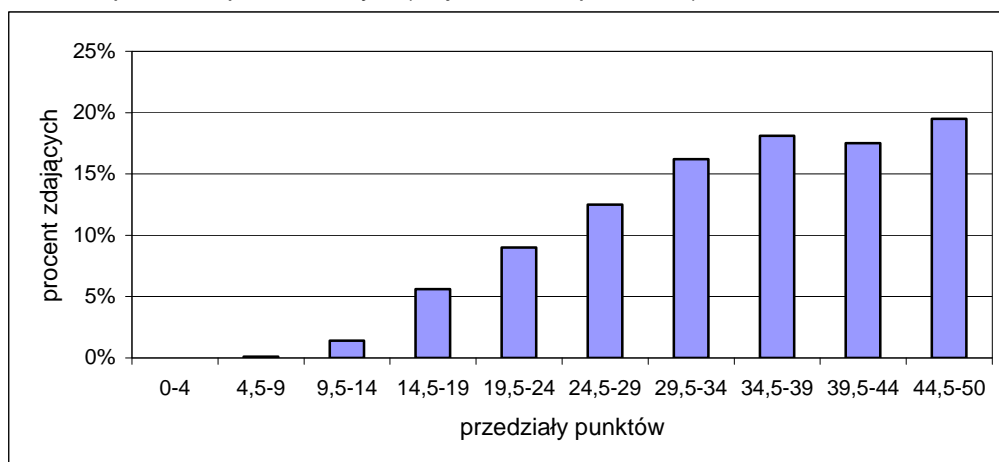
Z poniższych danych wynika, że wśród zdających egzamin maturalny z języka rosyjskiego najwyższy średni wynik, zarówno na poziomie podstawowym jak i na poziomie rozszerzonym, uzyskali absolwenci liceów ogólnokształcących. Natomiast statystycznie słabsze wyniki otrzymali absolwenci pozostałych typów szkół.

Dane zamieszczone w Tabeli 8.4. należy analizować w kontekście Tabeli 8.1. Na przykład średni wynik zdających język rosyjski jako przedmiot dodatkowy dotyczy 58 absolwentów liceów ogólnokształcących, ale 3 absolwentów techników i tylko 1 absolwenta liceum profilowanego.

Tabela 8.4. Podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników uzyskanych przez zdających egzamin z języka rosyjskiego

	Zdali egzamin		Średni wynik dla zdających					
			przedmiot jako obowiązkowy		przedmiot jako dodatkowy		ogółem	
	poziom podst.	procent	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.
Województwo podlaskie								
Licea ogólnokształcące	974	99,9%	78,9%	56,7%	94,1%	73,3%	79,8%	58,5%
Licea profilowane	392	97,5%	61,5%	38,2%	78,0%	50,0%	61,5%	38,4%
Licea uzupełniające	77	98,7%	58,6%	-	-	-	58,6%	-
Technika	698	96,9%	60,9%	42,6%	82,3%	56,3%	61,0%	43,0%
RAZEM	2141	98,4%	69,0%	53,3%	93,3%	72,1%	69,7%	55,1%

Wykres 8.3. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z języka rosyjskiego na poziomie podstawowym (województwo podlaskie)

Wykres 8.4. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z języka rosyjskiego na poziomie rozszerzonym (województwo podlaskie)

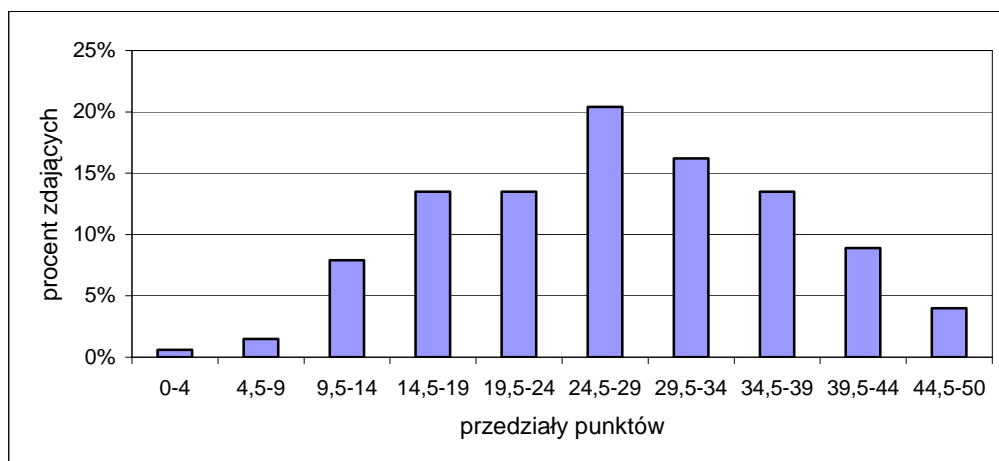

Tabela 8.5. Karty wyników matury z języka rosyjskiego 2006

Zamieszczone niżej karty wyników umożliwiają porównanie wyniku każdego zdającego z wynikami wszystkich zdających maturę z języka rosyjskiego w maju 2006 roku.

JĘZYK ROSYJSKI na poziomie podstawowym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 29%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	30% - 37%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	38% - 47%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	48% - 57%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	58% - 69%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	70% - 80%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	81% - 89%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	90% - 95%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	96% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

JĘZYK ROSYJSKI na poziomie rozszerzonym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 15%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	16% - 23%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	24% - 32%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	33% - 42%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	43% - 54%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	55% - 66%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	67% - 79%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	80% - 92%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	93% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

8.3.2. Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności

Tabela 8.6. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza I
(województwo podlaskie)

Obszar umiejętności	Nr zad.	Sprawdzana umiejętność	Liczba pkt	Procent uzyskanych punktów	
Rozumienie ze słuchu	1	Określanie głównej myśli tekstu	6	93,3%	
	2	Wyselekcjonowanie informacji	5	70,6%	
	3	Wyselekcjonowanie informacji, określenie intencji autora	4	69,8%	
Rozumienie tekstu czytanego	4	Określenie głównej myśli tekstu, wyselekcjonowanie informacji	6	60,3%	
	5	Określanie głównej myśli tekstu	6	66,1%	
	6	Stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje, określenie intencji autora	8	70,0%	
Wypowiedź pisemna	Krótka forma użytkowa	Sformułowanie wiadomości dla gościa z Rosji	Razem 5	77,9%	
		Inf.1.-podanie powodu wyjścia autora	1	88,9%	
		Inf 2. -podanie czasu nieobecności autora	1	81,9%	
		Inf 3. -nazwanie potraw, które gość może zjeść na śniadanie	1	77,8%	
		Inf 4. -opis wspólnych zajęć po powrocie autora	1	89,5%	
		Poprawne stosowanie środków jęz., adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej	1	51,4%	
	Dłuższa forma użytkowa	8	Napisanie listu prywatnego do znajomego z Rosji	Razem 10	57,5%
			Inf 1. –wyrażenie radości z powodu decyzji znajomego, który w czasie wakacji chce podjąć pracę w Polsce, zaoferowanie mu pomocy	1	72,4%
			Inf. 2. – przedstawienie oferty pracy oraz wymagań dla kandydatów na to stanowisko	1	70,6%
			Inf. 3.- opis warunków pracy oraz poproszenie znajomego o jego zdanie na temat propozycji pracy	1	68,7%
			Informacja 4 – opis ostatnich wydarzeń w życiu autora oraz jego najbliższych planów	1	72,1%
			Napisanie wypowiedzi zgodnej z formą listu prywatnego	2	64,2%
			Znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat	2	49,2%
			Poprawne stosowanie środków językowych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej	2	32,4%

Tabela 8.7. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza II i Arkusza III (województwo podlaskie)

Obszar umiejętności	Nr zad.	Sprawdzana umiejętność	Liczba pkt	Procent uzyskanych punktów
Rozumienie ze słuchu	9.	Określanie głównej myśli tekstu	7	50,0%
	10.	Określenie intencji autora, wyselekcjonowanie informacji	8	70,0%
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych	11.	Określanie głównej myśli tekstu, wyselekcjonowanie informacji	6	65,8%
	12.	Stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje, wyselekcjonowanie informacji	3	58,6%
	13.	Rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu, rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych	3	61,7%
Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	14.	Znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat, rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu, rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście, stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych	5	21,7%
Wypowiedź pisemna		Napisanie rozprawki, opisu, opowiadania	Razem: 18	54,4%
	15.	Treść – sformułowanie tematu zgodnie z poleceniem i realizacja treści wypowiedzi zgodnie z kryteriami przewidzianymi dla danej formy	5	62,0%
		Kompozycja – napisanie logicznej i spójnej wypowiedzi uwzględniającej wszystkie części pracy z zachowaniem limitu słów	4	70,1%
		Bogactwo – stosowanie zróżnicowanego słownictwa, frazeologii oraz struktur składniowych adekwatnych do danej formy wypowiedzi	5	53,2%
		Poprawność – poprawne stosowanie struktur leksykalno- gramatycznych oraz interpunkcji i ortografii	4	30,5%

8.3.3. Wnioski

Na podstawie ilościowej i jakościowej analizy odpowiedzi maturzystów można sformułować następujące wnioski:

1. Na poziomie podstawowym w zakresie umiejętności odbioru tekstu zdający w stopniu bardzo dobrym opanowali umiejętność określania głównej myśli tekstu słuchanego. Najslabiej zdający opanowali umiejętność wyselekcjonowania informacji i określania głównej myśli tekstu czytanego. Na taki wynik wpłynęły niewątpliwie: temat tekstów i zastosowane w zadaniach techniki. Tekst o stosunku mówiących do służby wojskowej i technika „dobieranie” zainteresowały zdających, natomiast trudności sprawiło im zadanie z tekstem o obchodach rocznicy otwarcia moskiewskiego sklepu w połączeniu z techniką „wielokrotny wybór”. Na poziomie rozszerzonym zadania, sprawdzające umiejętności rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych, okazały się umiarkowanie trudne. Zdający mieli trudności jedynie z określeniem głównej myśli tekstu słuchanego, co związane jest zapewne z zastosowanym w zadaniu 9. zakresem tematycznym „Kościoły i religie”.
2. W obszarze umiejętności – pisanie krótkiej i dłuższej wypowiedzi pisemnej – zdający najlepiej poradzili sobie z przekazaniem informacji. Największą trudność sprawiła maturzystom poprawność językowa. Średni procent uzyskanych punktów za poprawne stosowanie środków językowych, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, dla KFU wyniósł – 51,4%, dla DFU – 32,4%. W stopniu niskim oceniono także znajomość struktur leksykalno-gramatycznych (bogactwo językowe), a w stopniu niżej zadowalającym umiejętność tworzenia wypowiedzi zgodnej z formą listu prywatnego. W obu formach użytkowych pojawiały się wyrazy nieistniejące w języku rosyjskim jako zapis fonetyczny z potocznej mowy pogranicza, języków białoruskiego i ukraińskiego oraz liczne polonizmy. Zdarzały się prace pisane całkowicie po polsku alfabetem rosyjskim. Na ocenę poprawności językowej i bogactwa językowego wpłynęły błędy takie jak: stosowanie przyimka *за* zamiast *через, как* w znaczeniu *когда*, niepoprawne stosowanie zaimków osobowych *мне-меня*, form *дома-домой*, zapisywanie wielką literą form odmiany zaimka *ты...* Zdający nie opanowali umiejętności zwięzłego wypowiadania się – w wielu pracach przy nielicznych informacjach przekroczono limit słów. Pełną realizację formy uniemożliwiały natomiast polonizmy we wstępie i zwrocie grzecznościowym kończącym list prywatny, zwłaszcza konstrukcja *„Я тебя поздравляю”*.
3. W zakresie stosowania struktur leksykalno-gramatycznych zdający wykazywali niski stopień opanowania tych umiejętności na poziomie rozszerzonym (21,7% uzyskanych punktów). Liczbę zaliczanych odpowiedzi ograniczał wymóg całkowitej poprawności zapisu, również ortograficznej. Wnioskować można, iż zadanie okazało się trudne, ponieważ umiejętność stosowania zmian struktur leksykalno-gramatycznych nie została w stopniu zadowalającym opanowana, co w konsekwencji nie pozwoliło na stworzenie czytelnego kontekstu komunikacyjnego.
4. Wieloaspektowa, dłuższa wypowiedź pisemna okazała się dla zdających zadaniem umiarkowanie trudnym. Niski procent uzyskanych punktów cechuje poprawność językową (30,5%). Natomiast w stopniu zadowalającym zdający opanowali umiejętności z zakresu treści (62,0%), kompozycji (70,1%) i bogactwa językowego (53,2%).

9. MATEMATYKA

9.1. Informacja o zdających

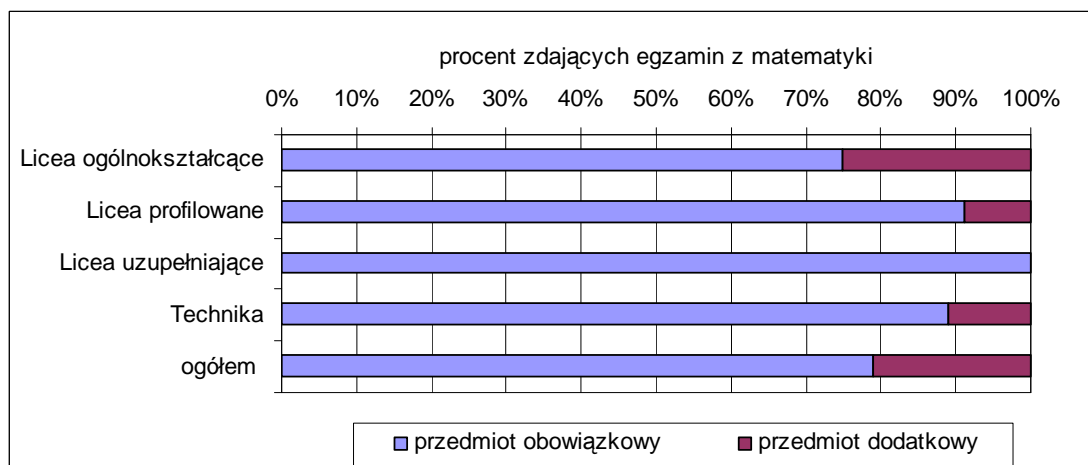
Do egzaminu maturalnego z matematyki przystąpiło 3201 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z województwa podlaskiego, w tym zdecydowana większość (około 80%) zdawała ten przedmiot jako obowiązkowy.

Absolwenci liceów profilowanych i techników przystępujący do egzaminu maturalnego z matematyki częściej zdawali egzamin tylko na poziomie podstawowym. Wśród absolwentów liceów ogólnokształcących zdecydowanie więcej było tych, którzy podjęli decyzję, iż będą zdawać egzamin również na poziomie rozszerzonym.

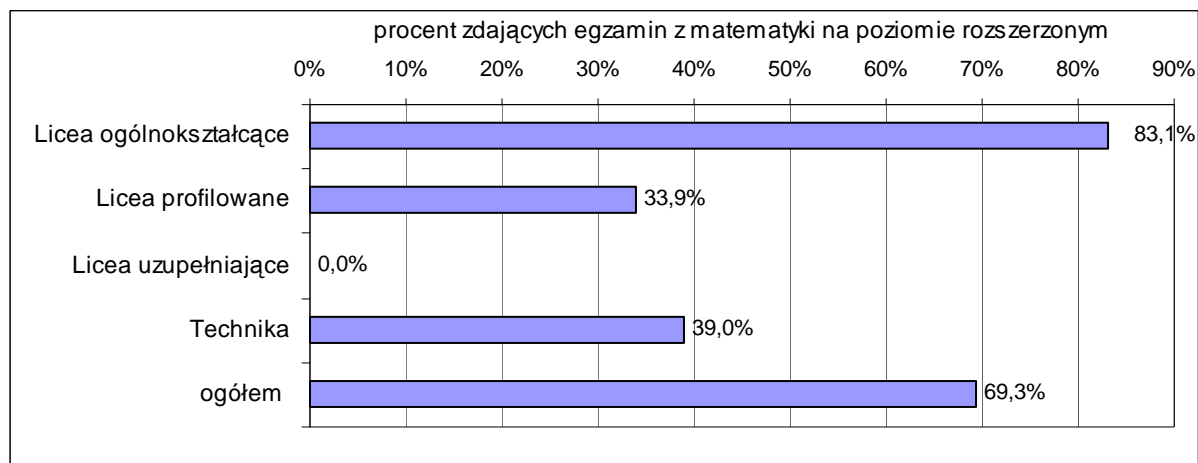
Tabela 9.1. Liczba zdających egzamin maturalny z matematyki w sesji wiosennej 2006 r.

	Liczba zdających jako przedmiot				RAZEM
	obowiązkowy			dodatkowy	
	tylko poziom podstawowy	poziom podst. + rozszerzony	RAZEM	poziom podst. + rozszerzony	
Województwo podlaskie					
Licea ogólnokształcące	300	1475	1775	593	2368
Licea profilowane	191	98	289	28	317
Licea uzupełniające	4	0	4	0	4
Technika	278	178	456	56	512
RAZEM	773	1751	2524	677	3201

Wykres 9.1. Wybór statusu przedmiotu przez zdających egzamin maturalny z matematyki województwo podlaskie

Wykres 9.2. Wybór poziomu rozszerzonego przez zdających egzamin maturalny z matematyki jako przedmiot obowiązkowy

9.2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusz I

Arkusz I składał się z 11 zadań otwartych punktowanych od 3 do 7 punktów. Za ich poprawne rozwiązania można było otrzymać 50 punktów. Na udzielenie odpowiedzi przewidziano 120 minut.

Przy konstrukcji zadań egzaminu maturalnego z matematyki brano pod uwagę osiągnięcia absolwenta szkoły średniej, które wymienia *Podstawa programowa z matematyki* i *Standardy wymagań egzaminacyjnych*.

Większość zadań (za 64% punktów) sprawdzała umiejętności z II obszaru standardów – korzystanie z informacji, a w szczególności sprawność w zakresie rozwiązywania zadań matematycznych, w tym posługiwanie się znaną definicją lub twierdzeniem.

Tabela 9.2. Struktura Arkusza I w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający:			10	20
I.1.	oblicza średnią ważoną danego zbioru znając prawa dotyczące działań arytmetycznych na liczbach rzeczywistych	3., 6., 9.	4	8
	oblicza odchylenie standardowe danej próby znając prawa dotyczące działań arytmetycznych na liczbach rzeczywistych			
	porównuje liczby wymierne			
	oblicza procent danej liczby			
I.3.	dzieli wielomian przez wielomian	10.	1	2
I.4.	podaje współrzędne punktu leżącego na końcowym ramieniu kąta	5.	1	2
I.5.	zapisuje wzór na n-ty wyraz ciągu geometrycznego	4.	2	4
	wykonuje działania na liczbach rzeczywistych			
I.6.	wyznacza wysokość trójkąta równobocznego	7.	1	2
I.8.	sporządza rysunek ostrosłupa prawidłowego czworokątnego i zaznaczyć kąt nachylenia ściany bocznej do płaszczyzny podstawy	9.	1	2

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:			32	64
II.1.	stosuje podaną definicję, twierdzenie lub wzór do rozwiązania problemu matematycznego	2., 3., 8., 10.	7	14
	stosuje przedstawiony algorytm do rozwiązania problemu	11.	3	6
II.2.	posługuje się znaną definicją lub twierdzeniem do rozwiązania zadania matematycznego	1., 2., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10.	17	34
	odczytuje informacje ilościowe z wykresu	8.	2	4
	posługuje się odpowiednimi miarami oraz przybliżeniami	6., 7., 9.	3	6
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający			8	16
III.1	podaje opis matematyczny danej sytuacji praktycznej i wykorzystuje go do rozwiązania problemu	7.	1	2
	dobiera odpowiedni algorytm do wskazanej sytuacji problemowej i ocenia przydatność wyników	5., 6., 9.	5	10
	przetwarza informacje przedstawione w postaci wzoru na postać graficzną	8.	1	2
III.2	analizuje i interpretuje otrzymane wyniki	3.	1	2

Arkusz II

Arkusz na poziomie rozszerzonym zawierał 10 zadań otwartych punktowanych od 3 do 7 punktów. Za ich poprawne rozwiązania można było otrzymać 50 punktów. Na udzielenie odpowiedzi przewidziano 150 minut. Tematyka zadań dotyczyła wszystkich głównych haseł *Podstawy programowej*.

Większość zadań (za 48% punktów) sprawdzała umiejętności z II obszaru standardów – korzystanie z informacji, głównie posługiwanie się znaną definicją lub twierdzeniem do rozwiązywania zadań matematycznych. Znaczną liczbę punktów (40%) można było otrzymać za zadania z III obszaru standardów, w szczególności za przetwarzanie informacji przedstawionych w postaci wyrażenia algebraicznego, wzoru w inną postać ułatwiającą rozwiązanie problemu.

Tabela 9.3. Struktura Arkusza II w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający:			6	12
I.1.	stosuje zasadę indukcji matematycznej	12.	2	4
	oblicza wymiary szukanej bryły	18.	1	2
I.2.	zaznacza w prostokątnym układzie współrzędnych podane punkty należące do wykresu funkcji	21.	1	2
I.6.	podaje warunek istnienia sumy szeregu geometrycznego	19.	1	2
I.8.	rozdziela bryły i zapisuje wzory na pole powierzchni i objętość opisanego w zadaniu graniastosłupa	18.	1	2

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:			24	48
II.2.	posługuje się znaną definicją lub twierdzeniem do rozwiązania zadania matematycznego	12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20.	22	44
	zapisuje proste zależności i formułuje wnioski wynikające z podanych zapisów matematycznych	20.	1	2
	posługuje się odpowiednimi miarami oraz przybliżeniami dziesiętnymi	16.	1	2
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający			20	40
III.1	dokonyuje analizy zadania, podaje opis matematyczny danej sytuacji np. w postaci wyrażeń algebraicznych	15., 17.	2	4
	dobiera odpowiedni algorytm do sytuacji problemowej	17.	3	6
	przetwarza informacje przedstawione w postaci wyrażenia algebraicznego, równania, wzoru, wykresu funkcji lub opisu słownego w inną postać ułatwiającą rozwiązanie problemu	18., 21.	6	12
	stosuje definicję i twierdzenia do rozwiązywania problemów	16., 18.	3	6
III.2	interpretuje treść zadania, zapisuje warunki i zależności między obiektami matematycznymi, analizuje i interpretuje otrzymane wyniki	13.	2	4
	przeprowadza dowód twierdzenia	12.	1	2
	formułuje i uzasadnia wnioski oraz opisuje je w sposób czytelny i poprawny językowo	13., 19.	3	6

9.3. Wyniki egzaminu maturalnego z matematyki

9.3.1. Ogólne wyniki uzyskane przez zdających

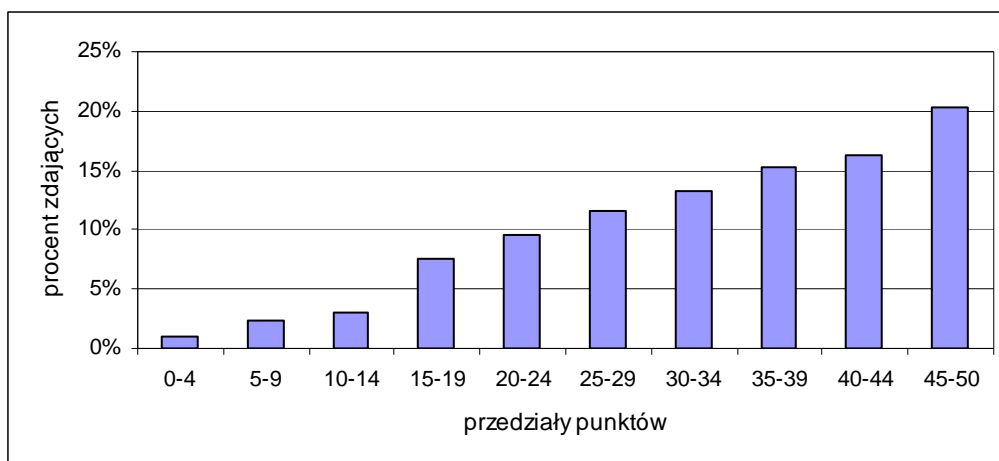
Egzamin maturalny z matematyki zdało około 94% absolwentów przystępujących do tego egzaminu jako obowiązkowego. Statystyczny maturzysta zdający egzamin na poziomie podstawowym otrzymał około 33 punktów, natomiast na poziomie rozszerzonym około 19 punktów na 50 możliwych do uzyskania. Średni wynik zdających matematykę jako przedmiot obowiązkowy jest wyższy niż średni wynik zdających matematykę jako przedmiot dodatkowy zarówno w przypadku poziomu podstawowego jak i rozszerzonego.

Zdawalność matematyki wśród absolwentów liceów ogólnokształcących jest znacząco wyższa niż zdawalność w pozostałych typach szkół.

Tabela 9.4. Podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników uzyskanych przez zdających egzamin z matematyki

	Zdali egzamin		Średni wynik dla zdających					
			przedmiot jako obowiązkowy		przedmiot jako dodatkowy		ogółem	
	poziom podst.	procent	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.
Województwo podlaskie								
Licea ogólnokształcące	1737	97,9%	75,0%	47,0%	65,8%	32,4%	72,8%	42,9%
Licea profilowane	239	82,7%	47,1%	10,3%	42,2%	5,9%	46,8%	9,3%
Licea uzupełniające	3	75,0%	39,5%	-	-	-	39,5%	-
Technika	404	88,6%	54,5%	20,8%	39,0%	9,0%	53,4%	18,2%
RAZEM	2383	94,4%	68,0%	42,3%	62,6%	29,6%	66,9%	38,8%

Wykres 9.3. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z matematyki na poziomie podstawowym (województwo podlaskie)

Wykres 9.4. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z matematyki na poziomie rozszerzonym (województwo podlaskie)

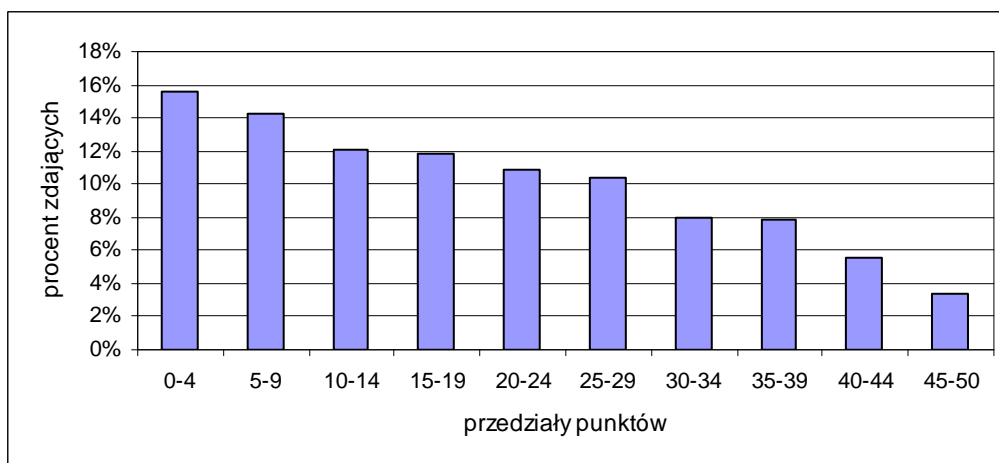

Tabela 9.5. Karty wyników matury z matematyki 2006

Zamieszczone niżej karty wyników umożliwiają porównanie wyniku każdego zdającego z wynikami wszystkich zdających maturę z matematyki w maju 2006 roku.

MATEMATYKA na poziomie podstawowym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 18%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	20% - 30%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	32% - 44%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	46% - 58%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	60% - 72%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	74% - 84%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	86% - 92%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	94% - 96%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	98% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

MATEMATYKA na poziomie rozszerzonym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	2%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	4% - 12%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	14% - 24%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	26% - 40%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	42% - 58%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	60% - 74%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	76% - 86%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	88% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

9.3.2. Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności

Tabela 9.6. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza I
(województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający:		62,9%
I.1.	oblicza średnią ważoną danego zbioru znając prawa dotyczące działań arytmetycznych na liczbach rzeczywistych	82,4%
	oblicza odchylenie standardowe danej próby znając prawa dotyczące działań arytmetycznych na liczbach rzeczywistych	43,0%
	porównuje liczby wymierne	64,5%
	oblicza procent danej liczby	78,8%
I.3.	dzieli wielomian przez wielomian	52,0%
I.4.	podaje współrzędne punktu leżącego na końcowym ramieniu kąta	18,3%
I.5.	zapisuje wzór na n-ty wyraz ciągu geometrycznego	81,4%
	wykonuje działania na liczbach rzeczywistych	86,4%
I.6.	wyznacza wysokość trójkąta równobocznego	44,1%
I.8.	sporządza rysunek ostrosłupa prawidłowego czworokątnego i zaznaczyć kąt nachylenia ściany bocznej do płaszczyzny podstawy	78,4%
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:		68,7%
II.1.	stosuje podaną definicję, twierdzenie lub wzór do rozwiązania problemu matematycznego	71,8%
	stosuje przedstawiony algorytm do rozwiązania problemu	91,5%
II.2.	posługuje się znaną definicją lub twierdzeniem do rozwiązania zadania matematycznego	66,1%
	odczytuje informacje ilościowe z wykresu	57,5%
	posługuje się odpowiednimi miarami oraz przybliżeniami	60,7%
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający		64,6%
III.1	podaje opis matematyczny danej sytuacji praktycznej i wykorzystuje go do rozwiązania problemu	47,7%
	dobiera odpowiedni algorytm do wskazanej sytuacji problemowej i ocenia przydatność wyników	60,4%
	przetwarza informacje przedstawione w postaci wzoru na postać graficzną	82,5%
III.2	analizuje i interpretuje otrzymane wyniki	84,0%

Tabela 9.7. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza II
(województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający:		48,2%
I.1.	stosuje zasadę indukcji matematycznej	49,1%
	oblicza wymiary szukanej bryły	24,9%
I.2.	zaznacza w prostokątnym układzie współrzędnych podane punkty należące do wykresu funkcji	78,8%
I.6.	podaje warunek istnienia sumy szeregu geometrycznego	37,3%
I.8.	rozdziela bryły i zapisuje wzory na pole powierzchni i objętość opisanego w zadaniu graniastopuła	50,1%
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:		40,0%
II.2.	posługuje się znaną definicją lub twierdzeniem do rozwiązania zadania matematycznego	37,9%
	zapisuje proste zależności i formułuje wnioski wynikające z podanych zapisów matematycznych	77,2%
	posługuje się odpowiednimi miarami oraz przybliżeniami dziesiętnymi	48,9%
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający		34,6%
III.1	dokonyuje analizy zadania, podaje opis matematyczny danej sytuacji np. w postaci wyrażeń algebraicznych	41,2%
	dobiera odpowiedni algorytm do sytuacji problemowej	12,2%
	przetwarza informacje przedstawione w postaci wyrażenia algebraicznego, równania, wzoru, wykresu funkcji lub opisu słownego w inną postać ułatwiającą rozwiązanie problemu	48,0%
	stosuje definicję i twierdzenia do rozwiązywania problemów	38,1%
III.2	interpretuje treść zadania, zapisuje warunki i zależności między obiektami matematycznymi, analizuje i interpretuje otrzymane wyniki	43,9%
	przeprowadza dowód twierdzenia	39,2%
	formułuje i uzasadnia wnioski oraz opisuje je w sposób czytelny i poprawny językowo	14,5%

9.3.3. Wnioski

Analiza wyników egzaminu maturalnego z matematyki na poziomie podstawowym i rozszerzonym pozwala ocenić stopień opanowania umiejętności zawartych w *Standardach wymagań egzaminacyjnych*, które są podstawą przeprowadzania egzaminu maturalnego.

W Arkuszu I zdający najlepiej zaprezentowali umiejętności opisane standardem II, czyli wykorzystywanie i przetwarzanie informacji. Nieco gorzej opanowali umiejętności tworzenia informacji (standard III) oraz umiejętności opisane standardem I, czyli znajomość pojęć i ich rozumienie.

W Arkuszu II najlepiej wypadły umiejętności opisane standardem I – wiadomości i rozumienie. Zdający słabiej opanowali umiejętności wykorzystywania i przetwarzania informacji oraz tworzenia informacji, czyli umiejętności z obszaru II i III.

Po analizie umiejętności z I obszaru można zauważyć, że w stopniu zadowalającym (łatwość jest nie mniejsza niż 0,7) uczniowie opanowali umiejętność obliczania średniej ważonej danego zbioru oraz obliczania procentu danej liczby. Abiturienti nie mieli problemu z zapisywaniem wzoru na n -ty wyraz ciągu geometrycznego. Dobrze poradzili sobie ze sporządzeniem rysunku ostrosłupa prawidłowego czworokątnego i zaznaczeniem kąta nachylenia ściany bocznej do płaszczyzny podstawy.

W obszarze II – korzystanie z informacji – zdający bardzo dobrze poradzili sobie z zastosowaniem przedstawionego algorytmu do rozwiązania problemu. W stopniu zadowalającym opanowali umiejętność zapisywania prostych zależności i formułowania wniosków wynikających z podanych zapisów matematycznych. Poradzili sobie z zapisywaniem prostych zależności i formułowaniem wniosków wynikających z podanych zapisów matematycznych oraz ze stosowaniem podanych definicji, twierdzeń lub wzorów do rozwiązania problemów matematycznych. Trudne natomiast dla dużej grupy zdających okazały się zadania sprawdzające umiejętność posługiwania się znaną definicją lub twierdzeniem, czy też posługiwania się odpowiednimi miarami oraz przybliżeniami.

W przypadku umiejętności z obszaru III najlepiej wypadła analiza i interpretowanie otrzymanych wyników. Zdający posiadają sprawność w zakresie przetwarzania informacji przedstawionych w postaci wzoru na postać graficzną, natomiast nie radzą sobie z formułowaniem i uzasadnianiem wniosków oraz z dobieraniem odpowiedniego algorytmu do wskazanej sytuacji problemowej.

Analizując prace egzaminacyjne zarówno z poziomu podstawowego jak i rozszerzonego, w wielu rozwiązaniach dostrzec można było następujące niedociągnięcia związane z:

- czytelnym zapisywaniem i przedstawianiem toku myślenia,
- poprawną, pełną analizą zadania,
- rozumieniem pojęć, a nie tylko stosowaniem wyuczonych algorytmów,
- pełną analizą i interpretacją otrzymanych wyników,
- logicznym wnioskowaniem i uzasadnianiem,
- sprawnym i poprawnym posługiwaniem się zestawem wzorów matematycznych.

10. HISTORIA

10.1. Informacja o zdających

Zdecydowaną większość tegorocznych maturzystów zdających egzamin z historii stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących (80%), zaś najmniej liczną grupę absolwenci techników i liceów uzupełniających.

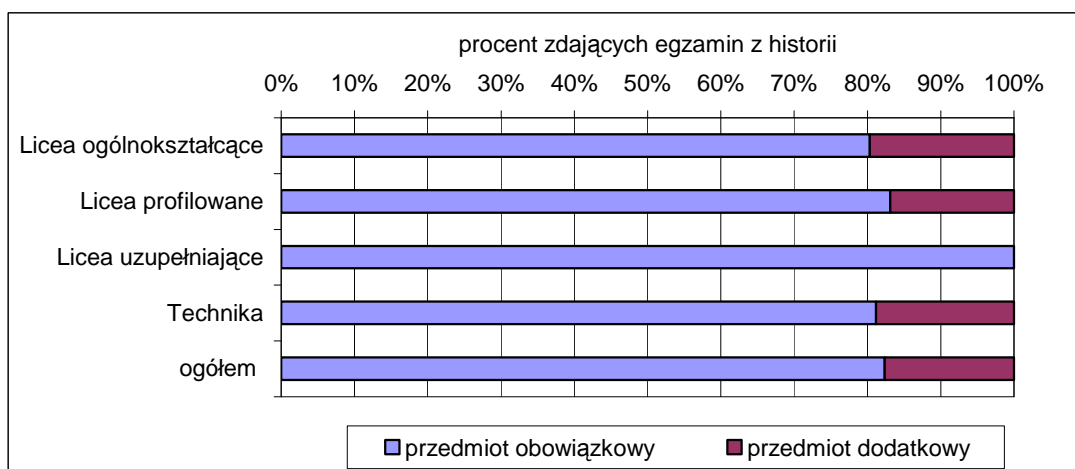
Nieliczni absolwenci liceów ogólnokształcących wybrali historię tylko na poziomie podstawowym, w odróżnieniu od zdających z innych typów szkół, gdzie stosunkowo niewiele osób przystąpiło do poziomu rozszerzonego.

Historię jako przedmiot dodatkowy zdawało 19% absolwentów liceów ogólnokształcących, 17% absolwentów liceów profilowanych i 19% absolwentów techników. Absolwenci liceów uzupełniających zdawali historię wyłącznie jako przedmiot obowiązkowy na poziomie podstawowym.

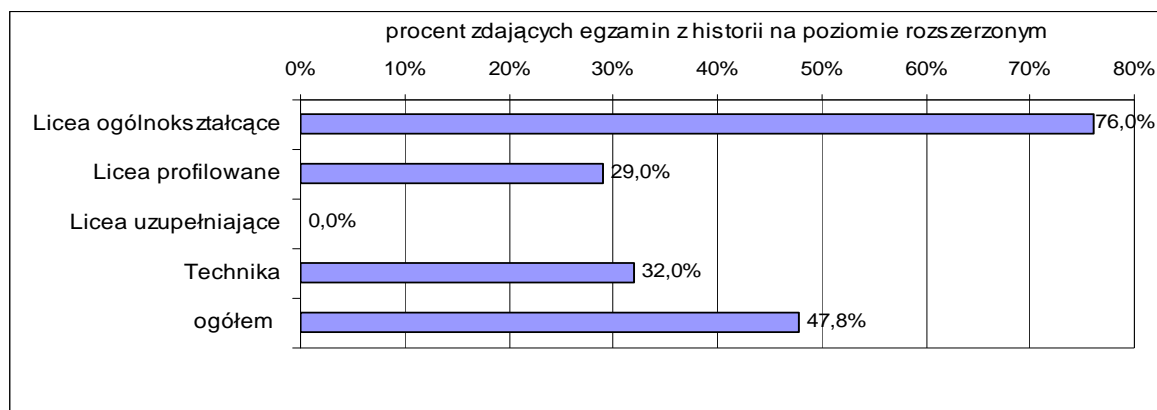
Tabela 10.1. Liczba zdających egzamin maturalny z historii w sesji wiosennej 2006 r.

	Liczba zdających jako przedmiot				RAZEM
	obowiązkowy		dodatkowy		
	tylko poziom podstawowy	poziom podst. + rozszerzony	RAZEM	poziom podst. + rozszerzony	
Województwo podlaskie					
Licea ogólnokształcące	250	1106	1356	332	1688
Licea profilowane	156	56	212	43	255
Licea uzupełniające	15	0	15	0	15
Technika	88	37	125	29	154
RAZEM	509	1199	1708	404	2112

Wykres 10.1. Wybór statusu przedmiotu przez zdających egzamin maturalny z historii (województwo podlaskie)

Wykres 10.2. Wybór poziomu rozszerzonego przez zdających egzamin maturalny z historii jako przedmiot obowiązkowy

10.2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusz I

Arkusz I zawierał 34 zadania, w tym zadania złożone (dwu, trzy, a nawet czteroczęściowe), w których poszczególne części badały różne umiejętności. Zadania otwarte i zamknięte różnego typu obejmowały cały zakres chronologiczny historii Polski i historii powszechnej oraz sprawdzały wiadomości i umiejętności określone w *Standardach wymagań egzaminacyjnych z historii dla poziomu podstawowego*. Poszczególne zadania uwzględniały – zgodnie z *Podstawą programową* – historię polityczną, historię społeczno-gospodarczą oraz historię kultury we wszystkich epokach historycznych od starożytności poprzez średniowiecze, czasy nowożytne, wiek XIX i XX. Za tę część egzaminu zdający mógł uzyskać maksymalnie 100 punktów. Czas trwania egzaminu 120 minut.

Tabela 10.2. Struktura Arkusza I w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający:			21	21
I.	zna faktografię i terminologię historyczną	4, 9A, 11, 12, 22, 26.	21	21
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:			57	57
II.1.	umieszcza opisywane wydarzenia w czasie i w przestrzeni	2,6, 14AB, 20, 21AB, 25, 27A, 30, 32.	19	19
II.2.	wskazuje przyczyny i skutki wydarzeń	10B, 13.	2	2
II.3.	przeprowadza hierarchizację faktów	15B.	1	1
II.5.	uogólnia fakty	7, 16B, 18, 23, 24B.	7	7
II.6.	wskazuje cechy charakterystyczne poszczególnych epok i okresów historycznych	1, 3, 19, 34.	17	17
II.7.	korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej – wyszukuje informacje	5, 14CD, 16A, 21CD, 24, 27B, 29.	11	11
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający			22	22
III.1.	porównuje, czyli wskazuje różnice i podobieństwa między wydarzeniami historycznymi	9B	2	2
III.2.	formułuje oceny	8, 10A, 15A, 17, 28, 31 33.	13	13
III.3.	uzasadnia sformułowane oceny	9C, 32B, 17, 33.	7	7

Arkusz II

Arkusz II zatytułowany *Miasta europejskie od starożytności do czasów współczesnych* składał się z 19 zadań. Zdający wykonywali polecenia do zamieszczonych w arkuszu różnorodnych źródeł informacji (18 zadań, od zadania 35 do 52.) i pisali wypracowanie na jeden z dwóch zaproponowanych tematów, ściśle związanych z tematem przewodnim arkusza (zadanie 53. – zadanie rozszerzonej odpowiedzi). Wszystkie zadania obejmowały wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej z historii. Zadania sprawdzały wiadomości i umiejętności opisane w standardach dla poziomu rozszerzonego. W tej części egzaminu zdający mogli otrzymać łącznie 50 punktów, w tym 30 punktów za zadania związane z analizą materiałów źródłowych i 20 punktów za zadanie rozszerzonej odpowiedzi. Czas trwania egzaminu 150 minut.

Tabela 10.3. Struktura Arkusza II w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI (poziom podstawowy) – zdający:				
II.6.P	wskazuje cechy charakterystyczne poszczególnych epok i okresów historycznych	36A, 39.	3	6
II.7.P	korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej – wyszukuje informacje	47.	1	2
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI (poziom rozszerzony) – zdający:				
II.1.R	korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej – wyszukuje i interpretuje informacje zgodnie z warsztatem historycznym	35, 41, 45, 48, 50, 51, 52.	12	24
II.2.R	wskazuje związki pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego (polityką, gospodarką, kulturą) w przeszłości	36B, 40, 42, 43, 44.	7	14
III. TWORZENIE INFORMACJI (poziom rozszerzony) – zdający				
III.1.	porównuje, czyli wskazuje różnice i podobieństwa między zjawiskami i procesami	37, 38, 46, 49.	7	14
I - III	formułuje dłuższą wypowiedź pisemną	53	20	40

10.3. Wyniki egzaminu maturalnego z historii

10.3.1. Ogólne wyniki uzyskane przez zdających

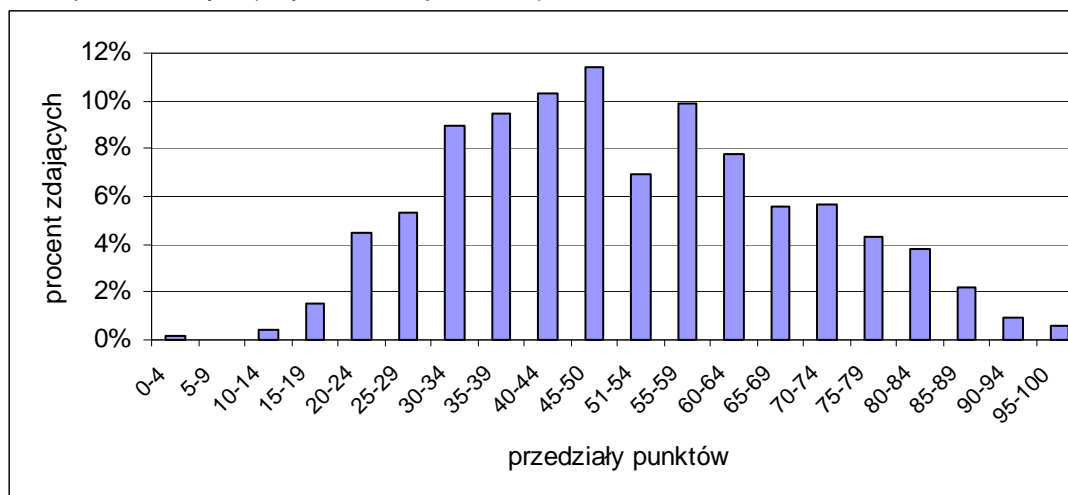
Średnie wyniki egzaminu maturalnego z historii są zdecydowanie wyższe w liceach ogólnokształcących niż w pozostałych typach szkół ponadgimnazjalnych, zarówno na poziomie podstawowym jak i rozszerzonym.

W liceach ogólnokształcących nie było istotnej różnicy pomiędzy wynikami zdających ten przedmiot jako obowiązkowy oraz dodatkowy. W liceach profilowanych, technikach i liceach uzupełniających średnie wyniki z egzaminu zdawanego jako przedmiot dodatkowy są w sposób zauważalny wyższe niż zdawanego jako przedmiot obowiązkowy.

Tabela 10.4. Podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników uzyskanych przez zdających egzamin z historii

	Zdali egzamin		Średni wynik dla zdających					
			przedmiot jako obowiązkowy		przedmiot jako dodatkowy		ogółem	
	poziom podst.	procent	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.
Województwo podlaskie								
Licea ogólnokształcące	1277	94,2	54,7	48,0	54,2	47,4	54,7	47,8
Licea profilowane	122	57,5	33,7	38,7	38,7	39,2	34,8	38,9
Licea uzupełniające	6	40,0	27,7	-	-	-	27,7	-
Technika	78	62,4	35,3	39,8	42,6	37,1	36,7	38,6
RAZEM	1483	86,8	50,4	47,3	51,7	45,8	50,7	46,9

Wykres 10.3. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z historii na poziomie podstawowym (województwo podlaskie)

Wykres 10.4. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z historii na poziomie rozszerzonym (województwo podlaskie)

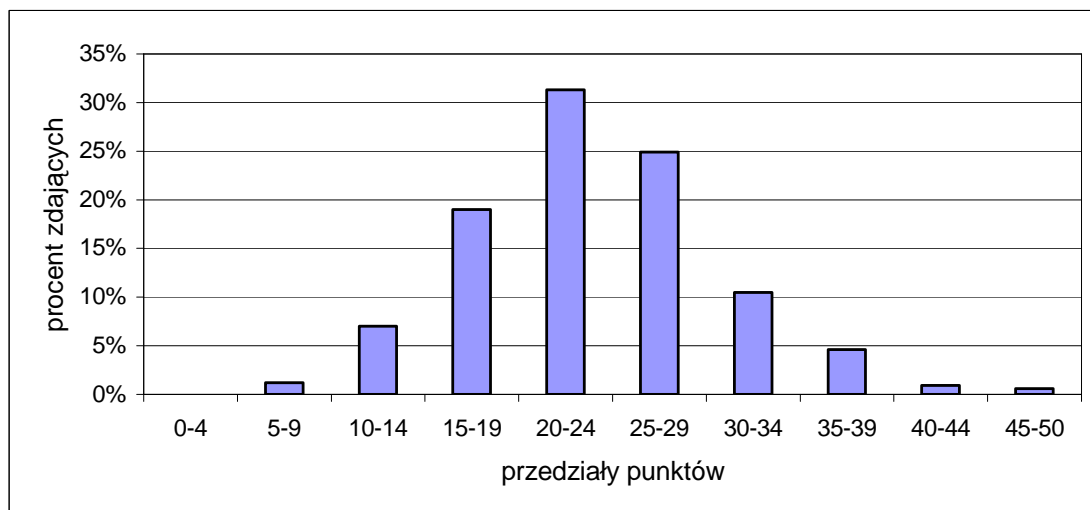

Tabela 10.5. Karty wyników matury z historii 2006

Zamieszczone niżej karty wyników umożliwiają porównanie wyniku każdego zdającego z wynikami wszystkich zdających maturę z historii z maja 2006 roku.

HISTORIA na poziomie podstawowym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego (informację o procentach podano w przybliżeniu)
1.	najniższa	0% - 23%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższej klasie
2.	bardzo niska	24% - 29%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższej klasie, 4% w niższej
3.	niska	30% - 35%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższej klasie, 11% w niższej
4.	niżej średniej	36% - 43%	17 zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23% w niższych
5.	średnia	44% - 53%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższej klasie, 40% w niższej
6.	wyżej średniej	54% - 63%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23 % zdających ma wynik w wyższej klasie, 60% w niższej
7.	wysoka	64% - 73%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11 % zdających ma wynik w wyższej klasie, 77% w niższej
8.	bardzo wysoka	74% - 83%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4 % zdających ma wynik w wyższej klasie , 89% w niższej
9.	najwyższa	84% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższej

HISTORIA na poziomie rozszerzonym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego (informację o procentach podano w przybliżeniu)
1.	najniższa	0% - 24%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższej klasie
2.	bardzo niska	26% - 30%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższej klasie, 4% w niższej
3.	niska	32% - 36%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższej klasie, 11% w niższej
4.	niżej średniej	38% - 42%	17 zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23% w niższych
5.	średnia	44% - 48%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższej klasie, 40% w niższej
6.	wyżej średniej	50% - 56%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23 % zdających ma wynik w wyższej klasie, 60% w niższej
7.	wysoka	58% - 64%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11 % zdających ma wynik w wyższej klasie, 77% w niższej
8.	bardzo wysoka	66% - 74%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4 % zdających ma wynik w wyższej klasie , 89% w niższej
9.	najwyższa	76% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższej

10.3.2. Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności

Tabela 10.6. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza I (województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający:		48,9
I.	zna faktografię i terminologię historyczną	48,9
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:		50,0
II.1.	umieszcza opisywane wydarzenia w czasie i w przestrzeni	45,7
II.2.	wskazuje przyczyny i skutki wydarzeń	45,1
II.3.	przeprowadza hierarchizację faktów	57,4
II.5.	uogólnia fakty	40,7
II.6.	wskazuje cechy charakterystyczne poszczególnych epok i okresów historycznych	58,2
II.7.	korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej – wyszukuje informacje	51,9
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający		51,1
III.1.	porównuje, czyli wskazuje różnice i podobieństwa między wydarzeniami historycznymi	72,9
III.2.	formułuje oceny	45,3
III.3.	uzasadnia sformułowane oceny	36,5

Tabela 10.7. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza II (województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI (poziom podstawowy i rozszerzony) – zdający:		62,5
II.1.R	korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej – wyszukuje i interpretuje informacje zgodnie z warsztatem historycznym	62,0
II.2.R	wskazuje związki pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego (polityką, gospodarką, kulturą) w przeszłości	68,8
II.6.P	wskazuje cechy charakterystyczne poszczególnych epok i okresów historycznych	26,4
II.7.P	korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej – wyszukuje informacje	89,5
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający		33,7
III.1.	porównuje, czyli wskazuje różnice i podobieństwa między zjawiskami i procesami	72,4
I - III	formułuje dłuższą wypowiedź pisemną	20,1

10.3.3. Wnioski

Tylko niektóre umiejętności badane **Arkuszem I** zdający opanowali w stopniu zadowalającym (uzyskali co najmniej 70% punktów za zadania sprawdzające te umiejętności).

W obszarze I – *wiedomości i rozumienie* zdający mieli trudności z poprawnym rozumieniem pojęć historycznych i poprawnym ich zastosowaniem. W obszarze II – *korzystanie z informacji* tegoroczni maturzyści w stopniu koniecznym opanowali umiejętności (uzyskali za nie co najmniej 50% punktów):

- wskazywania cech charakterystycznych poszczególnych epok i okresów historycznych,
- wyszukiwania informacji z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej,
- przeprowadzania hierarchizacji faktów.

Trudności zdającym przysporzyły umiejętności dotyczące:

- uogólniania faktów,
- wskazywania przyczyn i skutków wydarzeń,
- umieszczania opisywanych wydarzeń w czasie i w przestrzeni.

W obszarze III – *tworzenie informacji* w stopniu zadowalającym maturzyści radzili sobie z porównywaniem, czyli wskazywaniem różnic i podobieństw między wydarzeniami historycznymi. Natomiast formułowanie ocen i uzasadnianie okazały się umiejętnościami, z którymi zdający mieli duże trudności.

W **Arkuszu II**, w części polegającej na analizie różnorodnych źródeł, lepsze wyniki uzyskali zdający w zakresie II obszaru – *korzystanie z informacji*. W szczególności:

- maturzyści w stopniu zadowalającym opanowali umiejętność korzystania z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej – wyszukiwania informacji oraz porównywania, czyli wskazywania różnic i podobieństw między zjawiskami i procesami (III obszar – *tworzenie informacji*),
- w stopniu koniecznym zdający opanowali umiejętności korzystania z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej – wyszukiwania i interpretowania informacji zgodnie z warsztatem historycznym oraz wskazywania związków pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego (polityka, gospodarka, kultura) w przeszłości.

Największe kłopoty zdającym sprawiło wskazanie cech charakterystycznych stylu renesansowego oraz umiejętność uogólniania informacji ze źródeł i wskazania uniwersalnych cech miast nowożytnych, a w szczególności dostrzegania różnic między cechami a funkcjami miasta.

Zdający mieli duże trudności z tworzeniem przejrzystej logicznej wypowiedzi (wypracowanie), z doбором informacji ze względu na zgodność z tematem oraz, co istotne, z dostrzeganiem problemów postawionych w zadaniu, uogólnianiu i syntetyzowaniu wiedzy historycznej.

11. BIOLOGIA

11.1. Informacja o zdających

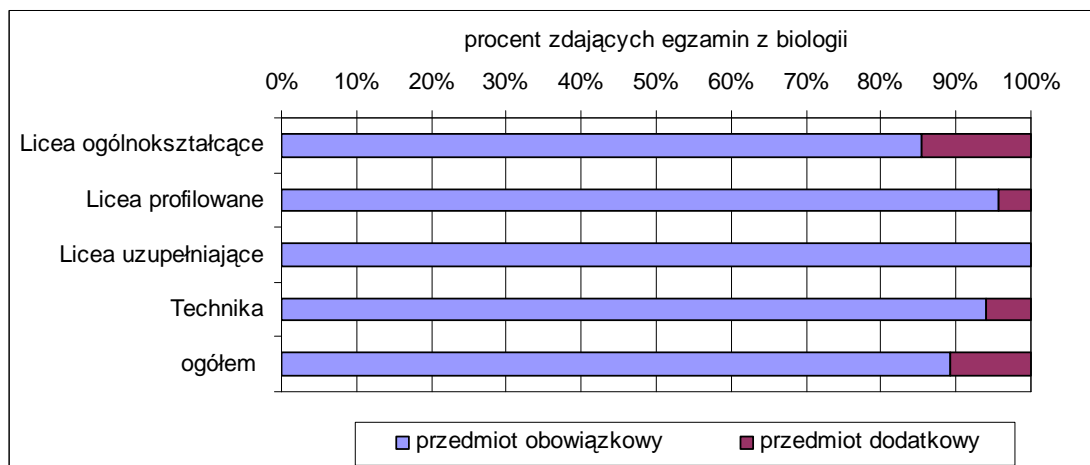
Do egzaminu maturalnego z biologii przystąpiło 3765 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z województwa podlaskiego, w tym zdecydowana większość (około 89,0%) zdawała ten przedmiot jako obowiązkowy.

Najliczniejszą grupą zdających byli absolwenci liceów ogólnokształcących, którzy częściej zdawali egzamin z biologii na poziomie rozszerzonym niż na podstawowym. Absolwenci liceów profilowanych, liceów uzupełniających i techników wybrali biologię przeważnie jako przedmiot obowiązkowy i egzamin zdawali głównie na poziomie podstawowym.

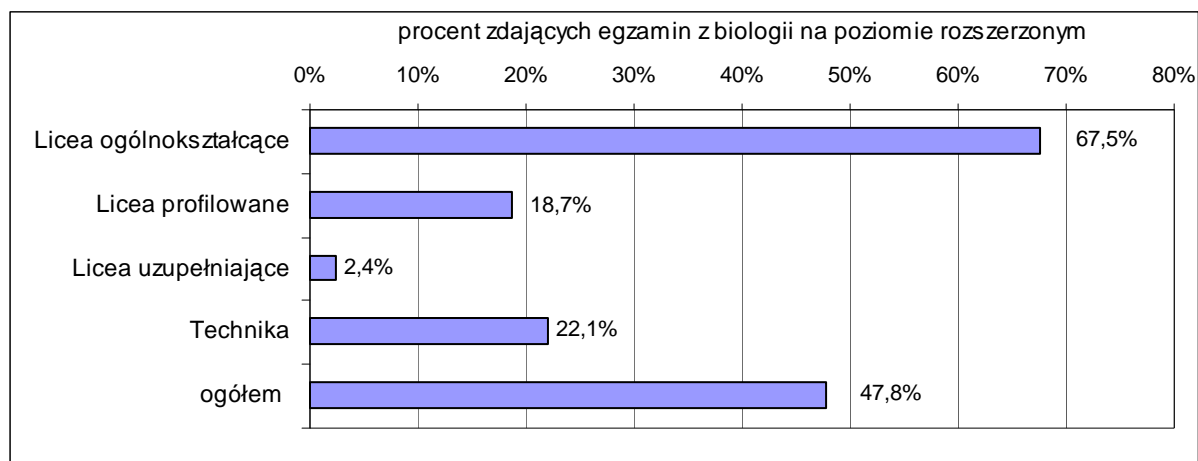
Tabela 11.1. Liczba zdających egzamin maturalny z biologii w sesji wiosennej 2006 r.

	Liczba zdających jako przedmiot				RAZEM
	obowiązkowy			dodatkowy	
	tylko poziom podstawowy	poziom podst. + rozszerzony	RAZEM	poziom podst. + rozszerzony	
Województwo podlaskie					
Licea ogólnokształcące	639	1328	1967	333	2300
Licea profilowane	541	125	666	30	696
Licea uzupełniające	41	1	42	0	42
Technika	533	151	684	43	727
RAZEM	1754	1605	3359	406	3765

Wykres 11.1. Wybór statusu przedmiotu przez zdających egzamin maturalny z biologii (województwo podlaskie)

Wykres 11.2. Wybór poziomu rozszerzonego przez zdających egzamin maturalny z biologii jako przedmiot obowiązkowy

11.2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusz I

Zestaw egzaminacyjny dla zdających biologię na poziomie podstawowym zawierał 29 zadań, w tym 24 otwarte oraz 5 zadań zamkniętych. Wśród otwartych dominowały zadania krótkiej odpowiedzi, wśród zamkniętych zadania wielokrotnego wyboru i na dobieranie. Za ich poprawne rozwiązanie można było otrzymać 50 punktów. Na udzielenie odpowiedzi przewidziano 120 minut.

Zadania sprawdzały wiadomości i umiejętności zawarte w *Standardach wymagań egzaminacyjnych* dla poziomu podstawowego oraz *Podstawie programowej kształcenia ogólnego*.

Najwięcej punktów absolwenci mogli uzyskać, rozwiązując zadania z obszaru *I. Wiadomości i rozumienie* (58% punktów), 24% maksymalnej liczby punktów za rozwiązanie zadań standardu *II. Korzystanie z informacji*, a pozostałe punkty za rozwiązanie zadań z obszaru standardu *III. Tworzenie informacji*.

W Arkuszu I dominowały treści z *Podstawy programowej* dotyczące organizmu człowieka jako zintegrowanej całości i jego prawidłowego funkcjonowania. Za poprawne rozwiązanie zadań z tego zakresu piszący mogli otrzymać 46% punktów możliwych do uzyskania.

Tabela 11.2. Struktura Arkusza I w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający:			29	58
I.1	opisuje budowę i funkcje organizmu człowieka	1., 2.	4	8
I.2	przedstawia związki między strukturą i funkcją w organizmie człowieka	17., 25.	4	8
I.3	przedstawia i wyjaśnia zależności pomiędzy organizmem i środowiskiem	9., 12., 14., 27.	7	14
I.4	przedstawia i wyjaśnia zjawiska oraz procesy biologiczne	5., 10., 13., 16., 21., 23.	14	28
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:			12	24
II.1	odczytuje informacje przedstawione w formie tekstu, wykresu, tabeli, schematu, rysunku	11., 18.	2	4
II.2	selekcjonuje, porównuje informacje	4.	2	4
II.3	przetwarza informacje według podanych zasad	6., 8., 20., 26., 28.	8	16
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający:			9	18
III.1	planuje przebieg obserwacji	3.	2	4
III.2	interpretuje informacje i wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe pomiędzy prezentowanymi faktami	7., 15., 19., 22., 24.	6	12
III.3	formułuje wnioski oraz formułuje i uzasadnia opinie na podstawie analizy informacji	29.	1	2

Tabela 11.3. Struktura Arkusza I w odniesieniu do treści z Podstawy programowej

Lp.	Zakres treści dla poziomu podstawowego	Numery zadań	Liczba punktów	% udział
1.	Organizm człowieka jako zintegrowana całość i jego prawidłowe funkcjonowanie	1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 10., 11., 13., 14., 15.	23	46
2.	Odżywianie się człowieka	9., 12., 16., 17., 18., 19.	11	22
3.	Elementy genetyki	20., 21., 22., 23., 24.	8	16
4.	Elementy ekologii i ochrony środowiska	25., 26., 27., 28., 29.	8	16

Arkusz II

Zestaw egzaminacyjny zawierał 28 zadań, w tym 24 otwarte oraz 4 zadania zamknięte. Dominowały zadania otwarte wymagające od zdającego udzielenia krótkiej wypowiedzi; wśród zadań zamkniętych zastosowano zadania wielokrotnego wyboru oraz na dobieranie. Za ich poprawne rozwiązanie można było otrzymać 50 punktów. Na udzielenie odpowiedzi przewidziano 120 minut.

Zadania sprawdzały wiadomości i umiejętności zawarte w standardach wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego oraz podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Najwięcej punktów za rozwiązanie zadań Arkusza II absolwenci mogli otrzymać z obszaru standardu *III. Tworzenie informacji* (38% punktów). 36% punktów możliwych do uzyskania za rozwiązanie zadań z obszaru standardu *I. Wiadomości i rozumienie* oraz 26% za rozwiązanie zadań standardu *II. Korzystanie z informacji*.

W Arkuszu II dominowały treści z *Podstawy programowej* dotyczące różnorodności życia na Ziemi.

Tabela 11.4. Struktura Arkusza II w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
I. Wiadomości i rozumienie – zdający:			18	36
I.1	opisuje budowę i funkcje na różnych poziomach organizacji życia i u różnych organizmów	31., 32.	4	8
I.2	przedstawia związki pomiędzy strukturą i funkcją na różnych poziomach organizacji życia	39.	2	4
I.3	przedstawia i wyjaśnia zależności pomiędzy organizmem i środowiskiem	41.	3	6
I.4	przedstawia i wyjaśnia zjawiska oraz procesy biologiczne	30., 35., 37., 40., 47., 48., 52.	9	18
II. Korzystanie z informacji – zdający:			13	26
II.1	odczytuje informacje przedstawione w formie tekstu, wykresu, tabeli, schematu, rysunku	36., 43.	4	8
II.2	selekcjonuje, porównuje informacje	34., 44., 53.	5	10
II.3	przetwarza informacje według podanych zasad	42., 55.	4	8
III. Tworzenie informacji – zdający:			19	38
III.1	planuje działania, eksperymenty i obserwacje – formułuje problem badawczy, stawia hipotezę, dobiera obiekt i metodę, planuje przebieg obserwacji lub eksperymentu	33., 56.	5	10
III.2	interpretuje informacje i wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe pomiędzy prezentowanymi faktami	38., 46., 49., 50., 51., 54.	10	20
III.3	formułuje wnioski oraz formułuje i uzasadnia opinie na podstawie analizy informacji	45., 57.	4	8

Tabela 11.5. Struktura Arkusza II w odniesieniu do treści z Podstawy programowej

Lp.	Zakres treści dla poziomu rozszerzonego	Numery zadań	Liczba punktów	% udział
1	Komórka – podstawowa jednostka życia	30., 31., 32., 34., 43.	9	18
2	Energia i życie	35., 36., 37., 38.	6	12
3	Różnorodność życia na Ziemi	3., 39., 40., 41., 42., 44., 45., 46.	16	32
4	Genetyka	47., 48., 49., 50., 51.	8	16
5	Ewolucja	52., 53.	4	8
6	Ekologia i biogeografia	54., 55., 56.	5	10
7	Biologia stosowana	57.	2	4

11.3. Wyniki egzaminu maturalnego z biologii

11.3.1. Ogólne wyniki uzyskane przez zdających

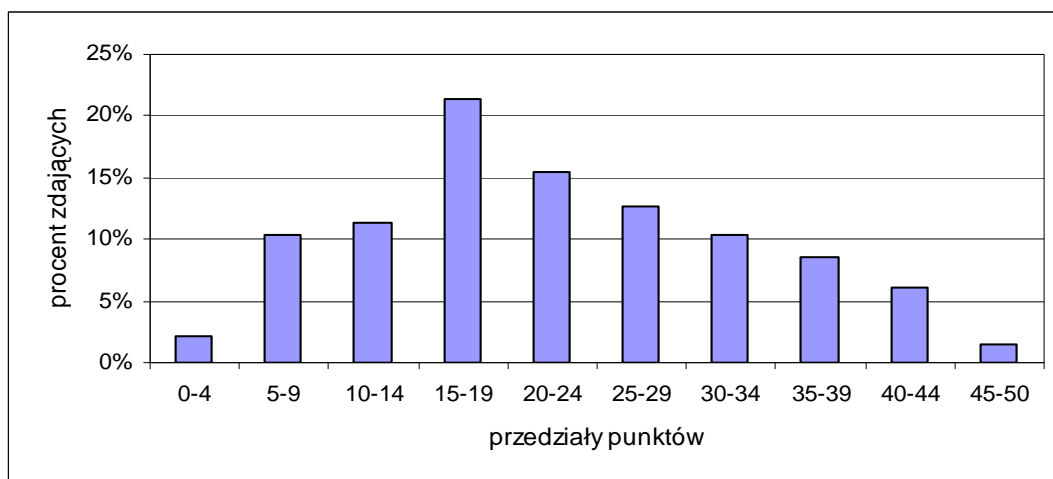
Maturzysta zdał egzamin maturalny z biologii, jeżeli uzyskał co najmniej 15 punktów na 50 możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym. Egzamin z biologii zdało ponad 70% abiturientów. Zdawalność w województwie podlaskim wynosiła dla liceów ogólnokształcących 87,1%. Wskaźnik ten jest znacznie niższy dla techników, liceów profilowanych oraz najniższy w liceach uzupełniających (23,8%).

Statystyczny maturzysta zdający egzamin z biologii za rozwiązanie zadań z Arkusza I otrzymał około 22 punkty a z Arkusza II około 23 punkty na 50 możliwych do uzyskania. Wyniki uzyskane przez absolwentów liceów ogólnokształcących były wyższe niż absolwentów pozostałych typów szkół.

Tabela 11.6. Podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników uzyskanych przez zdających egzamin z biologii

	Zdali egzamin		Średni wynik dla zdających					
			przedmiot jako obowiązkowy		przedmiot jako dodatkowy		ogółem	
	poziom podst.	procent	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.
Województwo podlaskie								
Licea ogólnokształcące	1741	87,1%	51,6%	48,2%	59,8%	48,8%	52,8%	48,3%
Licea profilowane	352	52,9%	28,7%	28,6%	39,2%	29,6%	29,2%	28,8%
Licea uzupełniające	10	23,8%	21,7%	32,0%	-	-	21,7%	32,0%
Technika	415	60,7%	32,0%	32,0%	42,8%	30,7%	32,6%	31,7%
RAZEM	2491	74,2%	42,7%	45,1%	56,5%	45,5%	44,2%	45,2%

Wykres 11.3. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z biologii na poziomie podstawowym (województwo podlaskie)

Wykres 11.4. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z biologii na poziomie rozszerzonym (województwo podlaskie)

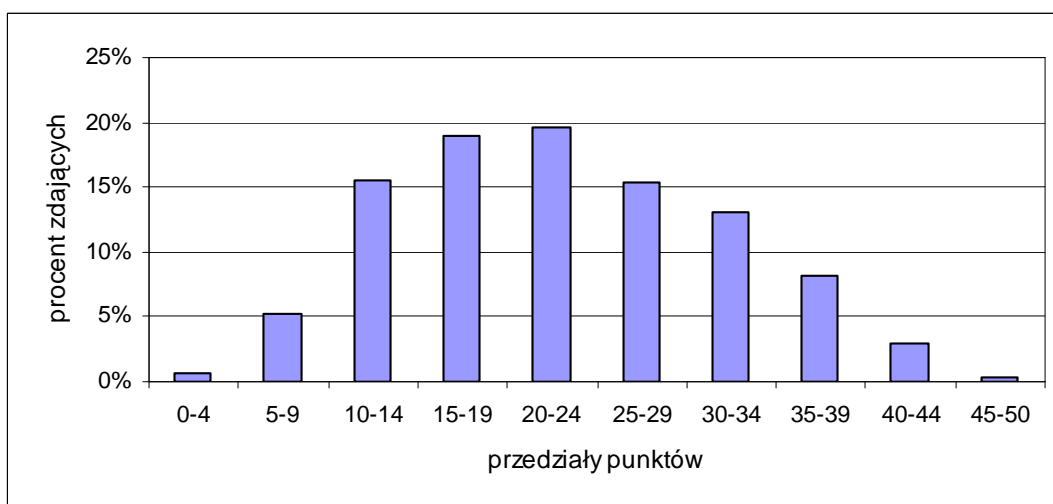

Tabela 11.7. Karty wyników matury z biologii 2006

Zamieszczone niżej karty wyników umożliwiają porównanie wyniku każdego zdającego z wynikami wszystkich zdających maturę z biologii w maju 2006 roku.

BIOLOGIA na poziomie podstawowym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 12%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	14% - 18%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	20% - 28%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	30% - 36%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	38% - 48%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	50% - 62%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	64% - 72%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	74% - 82%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	84% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

BIOLOGIA na poziomie rozszerzonym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 14%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	16% - 20%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	22% - 26%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	28% - 34%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	36% - 44%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	46% - 56%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	58% - 66%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	68% - 74%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	76% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

11.3.2. Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności

Tabela 11.8. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza I
(województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
I. Wiadomości i rozumienie – zdający:		45,1%
I.1	opisuje budowę i funkcje organizmu człowieka	48,2%
I.2	przedstawia związki między strukturą i funkcją w organizmie człowieka	66,3%
I.3	przedstawia i wyjaśnia zależności pomiędzy organizmem i środowiskiem	43,5%
I.4	przedstawia i wyjaśnia zjawiska oraz procesy biologiczne	38,9%
II. Korzystanie z informacji – zdający:		43,9%
II.1	odczytuje informacje przedstawione w formie tekstu, wykresu, tabeli, schematu, rysunku	66,8%
II.2	selekcjonuje, porównuje informacje	31,9%
II.3	przetwarza informacje według podanych zasad	41,2%
III. Tworzenie informacji – zdający:		41,6%
III.1	planuje przebieg obserwacji	40,7%
III.2	interpretuje informacje i wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe pomiędzy prezentowanymi faktami	42,4%
III.3	formułuje wnioski oraz formułuje i uzasadnia opinie na podstawie analizy informacji	38,5%

Tabela 11.9. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza II
(województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
I. Wiadomości i rozumienie – zdający:		37,7%
I.1	opisuje budowę i funkcje na różnych poziomach organizacji życia i u różnych organizmów	46,9%
I.2	przedstawia związki pomiędzy strukturą i funkcją na różnych poziomach organizacji życia	43,6%
I.3	przedstawia i wyjaśnia zależności pomiędzy organizmem i środowiskiem	47,4%
I.4	przedstawia i wyjaśnia zjawiska oraz procesy biologiczne	29,1%
II. Korzystanie z informacji – zdający:		66,2%
II.1	odczytuje informacje przedstawione w formie tekstu, wykresu, tabeli, schematu, rysunku	64,1%
II.2	selekcjonuje, porównuje informacje	64,9%
II.3	przetwarza informacje według podanych zasad	69,9%
III. Tworzenie informacji – zdający:		37,9%
III.1	planuje działania, eksperymenty i obserwacje – formułuje problem badawczy, stawia hipotezę, dobiera obiekt i metodę, planuje przebieg obserwacji lub eksperymentu	50,7%
III.2	interpretuje informacje i wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe pomiędzy prezentowanymi faktami	24,6%
III.3	formułuje wnioski oraz formułuje i uzasadnia opinie na podstawie analizy informacji	38,5%

11.3.3. Wnioski

Analiza zadań i odpowiedzi zdających egzamin maturalny z biologii na poziomie podstawowym i rozszerzonym pozwala określić, z jakimi wiadomościami i umiejętnościami maturzyści mieli problemy, a z jakimi radzili sobie dobrze.

1. Jeśli przyjąć, że co najmniej 70% uzyskanych punktów świadczy o zadowalającym poziomie opanowania danej umiejętności, to zdający egzamin maturalny z biologii na poziomie podstawowym, nie opanowali w stopniu zadowalającym umiejętności z żadnego z trzech obszarów standardów. Podobnie jak w przypadku poziomu podstawowego, rozwiązujący zadania na poziomie rozszerzonym mieli duże trudności z zadaniami sprawdzającymi umiejętności z obszarów: *I. Widomości i rozumienie* oraz z *III. Tworzenie informacji*. Nieco lepiej maturzyści radzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętności z obszaru *II. Korzystanie z informacji*.
2. Najlepiej absolwenci zaprezentowali umiejętności związane z odczytywaniem informacji przedstawionych w różnych formach (tekstu, wykresu, tabeli, schematu, rysunku).
3. Maturzyści względnie dobrze opanowali umiejętności związane z przedstawianiem związków między strukturą i funkcją w organizmie człowieka, ale trudności sprawiało im przedstawianie tych związków na różnych poziomach organizacji życia.
4. Zdający mieli poważne problemy z przedstawianiem i wyjaśnianiem zjawisk, procesów biologicznych oraz przedstawianiem i wyjaśnianiem zależności pomiędzy organizmem i środowiskiem.
5. Dużo trudności sprawiało maturzystom: interpretowanie i wyjaśnianie zależności przyczynowo - skutkowych pomiędzy prezentowanymi faktami, a także formułowanie wniosków na podstawie analizy informacji czyli umiejętności związane z zastosowaniem posiadanej wiedzy do rozwiązywania różnorodnych problemów.
6. Szczególną trudność sprawiało piszącym planowanie obserwacji i doświadczeń oraz dobieranie obiektu i metody badań.
7. Największe trudności zdającym na poziomie podstawowym sprawiały zadania związane z zagadnieniami dotyczącymi genetyki, najmniejsze – z zakresu ekologii i ochrony środowiska. Na poziomie rozszerzonym największe trudności sprawiały zadania budowane na treściach z zakresu genetyki oraz różnorodności życia na Ziemi, znacznie łatwiejsze okazały się zadania z zakresu ekologii i komórki – podstawowej jednostki życia.
8. Duża grupa zdających udzielała odpowiedzi niezgodnych z poleceniem, niepełnych, nieprecyzyjnych, co często wynikało z braku umiejętności czytania poleceń ze zrozumieniem i niedostatków związanych ze stosowaniem terminologii biologicznej i umiejętnością precyzyjnego formułowania odpowiedzi.

12. CHEMIA

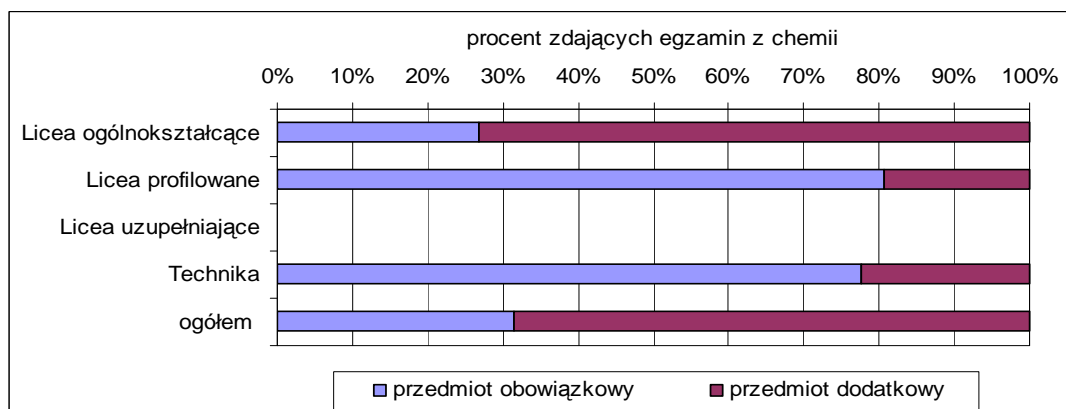
12.1. Informacja o zdających

Egzamin maturalny z chemii zdawali głównie absolwenci liceów ogólnokształcących. Maturzyści ci w większości przystąpili do egzaminu na poziomie rozszerzonym. Egzamin tylko na poziomie podstawowym wybrało około 13% zdających, zdawali oni chemię jako przedmiot obowiązkowy. Absolwenci liceów profilowanych i techników wybrali chemię przeważnie jako przedmiot obowiązkowy i egzamin zdawali na poziomie podstawowym. Nikt z absolwentów liceów uzupełniających nie zdawał egzaminu z chemii.

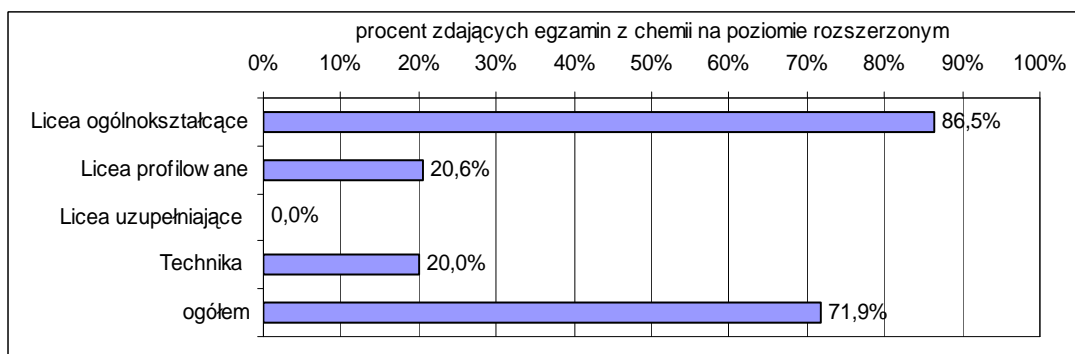
Tabela 12.1. Liczba zdających egzamin maturalny z chemii w sesji wiosennej 2006 r.

	Liczba zdających jako przedmiot				RAZEM
	obowiązkowy		dodatkowy		
	tylko poziom podstawowy	poziom podst. + rozszerzony	RAZEM	poziom podst. + rozszerzony	
Województwo podlaskie					
Licea ogólnokształcące	35	225	260	706	966
Licea profilowane	23	6	29	7	36
Licea uzupełniające	0	0	0	0	0
Technika	36	9	45	13	58
RAZEM	94	240	334	726	1060

Wykres 12.1. Wybór statusu przedmiotu przez zdających egzamin maturalny z chemii (województwo podlaskie)

Wykres 12.2. Wybór poziomu rozszerzonego przez zdających egzamin maturalny z chemii jako przedmiot obowiązkowy

12.2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusz I

Arkusz I zawierał 27 zadań, w tym 22 zadania otwarte i 5 zadań zamkniętych. Zadania te sprawdzały wiadomości i umiejętności określone w standardach wymagań dla poziomu podstawowego, przede wszystkim znajomość i rozumienie praw, pojęć i zjawisk chemicznych, posługiwanie się terminologią i symboliką chemiczną, znajomość właściwości pierwiastków i związków chemicznych oraz umiejętność zastosowania wiedzy w praktyce. Tematyka zadań egzaminacyjnych w Arkuszu I obejmowała większość treści z *Podstawy programowej* dla zakresu podstawowego. Najliczniej reprezentowane były zadania dotyczące właściwości pierwiastków i związków chemicznych oraz właściwości węglowodorów i ich pochodnych. Na rozwiązanie zadań Arkusza I zdający miał 120 minut. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów. Aby zdać egzamin, musiał uzyskać minimum 15 punktów.

Tabela 12.2. Struktura Arkusza I w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający zna, rozumie i stosuje terminy, pojęcia i prawa oraz wyjaśnia procesy i zjawiska:			25	50
I.1.	zna i rozumie prawa, pojęcia i zjawiska chemiczne, posługuje się terminologią i symboliką chemiczną	2, 3b, 5b, 7a, 17a, 21, 22, 25	8	16
I.2.	opisuje właściwości najważniejszych pierwiastków i związków chemicznych oraz ich zastosowania	8b, 9, 18, 26	5	10
I.3.	przedstawia i wyjaśnia zjawiska i procesy chemiczne	3a, 5a, 6b, 12, 15, 17b, 24	12	24
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający wykorzystuje i przetwarza informacje:			16	32
II.1.	odczytuje i analizuje informacje przedstawione w formie tekstu o tematyce chemicznej, tablic chemicznych, tabeli, wykresu, schematu, rysunku	1, 4a, 6a, 10	5	10
II.2.	uzupełnia brakujące informacje na podstawie analizy tablic chemicznych, tabeli, wykresu, schematu, rysunku, tekstu	5c, 20	3	6
II.3.	selekcjonuje, porównuje informacje	7b	1	2
II.4.	przetwarza informacje według podanych zasad	14, 16	3	6
II.5.	wykonuje obliczenia chemiczne	4b, 13	4	8
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający rozwiązuje problemy, tworzy i interpretuje informacje			9	18
III.1	wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe w zakresie: podobieństw i różnic we właściwościach pierwiastków, zależności między budową substancji a jej właściwościami oraz przemian chemicznych	8a, 23a, 27	3	6
III.2	planuje typowe eksperymenty i przewiduje obserwacje	19	3	6
III.3	interpretuje informacje oraz formułuje wnioski	11, 23b	3	6

Arkusz II

Arkusz II zawierał 29 zadań otwartych. Zadania sprawdzały wiedzę i umiejętności określone w standardach wymagań dla poziomu rozszerzonego, przede wszystkim umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji, ich selekcji i analizy oraz interpretacji, a także umiejętność planowania eksperymentów, przewidywania obserwacji i formułowania wniosków. Zadania egzaminacyjne w Arkuszu II obejmowały większość treści z *Podstawy programowej* dla zakresu rozszerzonego. Najliczniej reprezentowane były zadania dotyczące właściwości pierwiastków i związków chemicznych oraz właściwości węglowodorów i ich pochodnych oraz reakcji zachodzących w roztworach. Na rozwiązanie zadań Arkusza II zdający miał 120 minut. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów.

Tabela 12.3. Struktura Arkusza II w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający zna, rozumie i stosuje terminy, pojęcia i prawa oraz wyjaśnia procesy i zjawiska:			20	40
I.1.	zna i rozumie prawa, pojęcia i zjawiska chemiczne, posługuje się terminologią i symboliką chemiczną	28, 30a, 30b, 43(1), 47, 48, 49, 51	10	20
I.2.	opisuje właściwości najważniejszych pierwiastków i związków chemicznych oraz ich zastosowania	39	1	2
I.3.	przedstawia i wyjaśnia zjawiska i procesy chemiczne	31, 33, 40, 43(2), 44, 55	9	18
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający wykorzystuje i przetwarza informacje:			19	38
II.1.	odczytuje i analizuje informacje przedstawione w formie tekstu o tematyce chemicznej, tablic chemicznych, tabeli, wykresu, schematu, rysunku	32, 35	4	8
II.2.	uzupełnia brakujące informacje na podstawie analizy tablic chemicznych, tabeli, wykresu, schematu, rysunku, tekstu	50	2	4
II.3.	selekcjonuje, porównuje informacje	38, 45	2	4
II.5.	wykonuje obliczenia chemiczne	29, 34, 37, 42	11	22
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający rozwiązuje problemy, tworzy i interpretuje informacje			11	22
III.1	wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe w zakresie: podobieństw i różnic we właściwościach pierwiastków, zależności między budową substancji a jej właściwościami oraz przemian chemicznych	36, 41, 54, 56	5	10
III.2	planuje eksperymenty i przewiduje obserwacje	53	3	6
III.3	interpretuje informacje oraz formułuje wnioski i uzasadnia opinie	46, 52	3	6

12.3. Wyniki egzaminu maturalnego z chemii

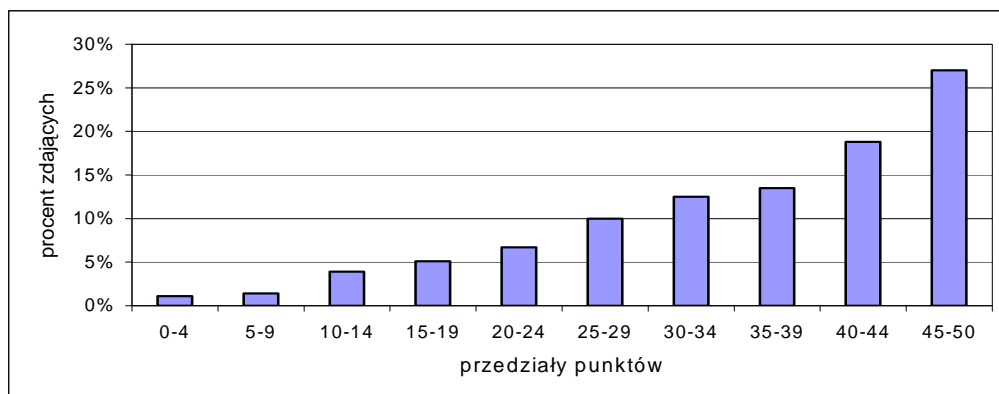
12.3.1. Ogólne wyniki uzyskane przez zdających

Egzamin maturalny z chemii zdało powyżej 90% zdających. Najwyższe wyniki osiągnęli maturzyści z liceów ogólnokształcących. Wyniki uzyskane na poziomie podstawowym są zdecydowanie wyższe od wyników na poziomie rozszerzonym.

Tabela 12.4. Podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników uzyskanych przez zdających egzamin z chemii

	Zdali egzamin		Średni wynik dla zdających (w procentach)					
			przedmiot jako obowiązkowy		przedmiot jako dodatkowy		ogółem	
	poziom podst.	procent	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.
Województwo podlaskie								
Licea ogólnokształcące	257	98,8	74,1	57,5	73,5	51,0	73,8	52,6
Licea profilowane	15	51,7	32,4	14,3	36,9	17,1	33,3	15,8
Licea uzupełniające	-	-	-	-	-	-	-	-
Technika	31	68,9	44,3	29,8	34,8	16,4	43,7	22,4
RAZEM	303	90,7	66,4	55,4	72,5	50,2	70,6	51,5

Wykres 12.3. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z chemii na poziomie podstawowym (województwo podlaskie)

Wykres 12.4. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z chemii na poziomie rozszerzonym (województwo podlaskie)

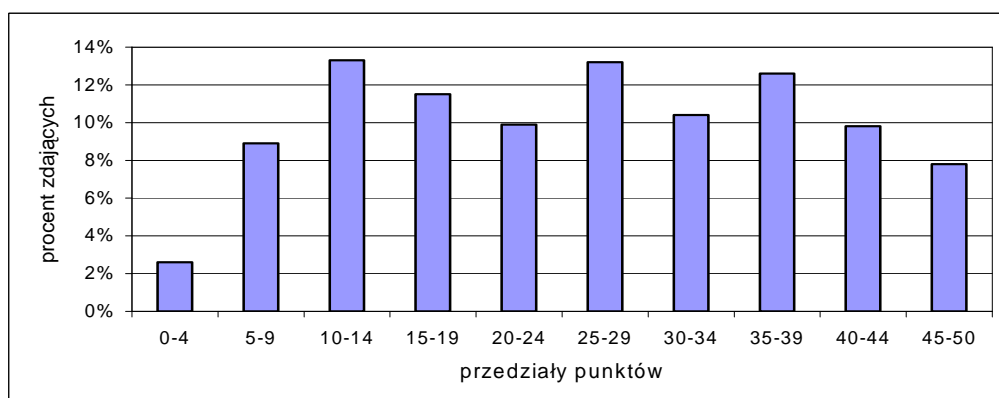

Tabela 12.5. Karty wyników matury z chemii 2006

Zamieszczone niżej karty wyników umożliwiają porównanie wyniku każdego zdającego z wynikami wszystkich zdających maturę z chemii w maju 2006 roku.

CHEMIA na poziomie podstawowym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 22%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	24% - 36%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	38% - 52%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	54% - 66%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	68% - 80%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	82% - 88%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	90% - 92%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	94% - 96%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	98% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

CHEMIA na poziomie rozszerzonym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 10%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	12% - 16%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	18% - 26%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	28% - 38%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	40% - 54%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	56% - 70%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	72% - 80%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	82% - 90%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	92% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

12.3.2. Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności

Tabela 12.6. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza I (województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający zna, rozumie i stosuje terminy, pojęcia i prawa oraz wyjaśnia procesy i zjawiska:		73,4
I.1.	zna i rozumie prawa, pojęcia i zjawiska chemiczne, posługuje się terminologią i symboliką chemiczną	80,0
I.2.	opisuje właściwości najważniejszych pierwiastków i związków chemicznych oraz ich zastosowania	72,8
I.3.	przedstawia i wyjaśnia zjawiska i procesy chemiczne	69,7
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający wykorzystuje i przetwarza informacje		72,8
II.1.	odczytuje i analizuje informacje przedstawione w formie tekstu o tematyce chemicznej, tablic chemicznych, tabeli, wykresu, schematu, rysunku	78,3
II.2.	uzupełnia brakujące informacje na podstawie analizy tablic chemicznych, tabeli, wykresu, schematu, rysunku, tekstu	71,2
II.3.	selekcjonuje, porównuje informacje	65,3
II.4.	przetwarza informacje według podanych zasad	69,0
II.5.	wykonuje obliczenia chemiczne	73,7
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający rozwiązuje problemy, tworzy i interpretuje informacje		59,0
III.1	wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe w zakresie: podobieństw i różnic we właściwościach pierwiastków, zależności między budową substancji a jej właściwościami oraz przemian chemicznych	77,3
III.2	planuje typowe eksperymenty i przewiduje obserwacje	32,4
III.3	interpretuje informacje oraz formułuje wnioski	67,2

Tabela 12.7. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza II (województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający zna, rozumie i stosuje terminy, pojęcia i prawa oraz wyjaśnia procesy i zjawiska		54,1
I.1.	zna i rozumie prawa, pojęcia i zjawiska chemiczne, posługuje się terminologią i symboliką chemiczną	65,8
I.2.	opisuje właściwości najważniejszych pierwiastków i związków chemicznych oraz ich zastosowania	59,9
I.3.	przedstawia i wyjaśnia zjawiska i procesy chemiczne	40,5
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający wykorzystuje i przetwarza informacje		50,4
II.1.	odczytuje i analizuje informacje przedstawione w formie tekstu o tematyce chemicznej, tablic chemicznych, tabeli, wykresu, schematu, rysunku	58,5
II.2.	uzupełnia brakujące informacje na podstawie analizy tablic chemicznych, tabeli, wykresu, schematu, rysunku, tekstu	40,4
II.3.	selekcjonuje, porównuje informacje	51,8
II.5.	wykonuje obliczenia chemiczne	48,9

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający rozwiązuje problemy, tworzy i interpretuje informacje		48,6
III.1	wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe w zakresie: podobieństw i różnic we właściwościach pierwiastków, zależności między budową substancji a jej właściwościami oraz przemian chemicznych	52,2
III.2	planuje eksperymenty i przewiduje obserwacje	34,8
III.3	interpretuje informacje oraz formułuje wnioski i uzasadnia opinie	56,3

12.3.3. Wnioski

Umiejętności badane zadaniami na poziomie podstawowym (Arkusz I) w większości nie sprawiały zdającym trudności. Łatwość zadań była wysoka, a sprawdzane umiejętności opanowane w stopniu zadowalającym. Niektóre umiejętności zdający opanowali w stopniu koniecznym.

Do umiejętności tych w obszarze I standardów należą:

- zapisywanie równań reakcji chemicznych na podstawie graficznego opisu przemiany,
- opisywanie typowych właściwości chemicznych miedzi, w tym zachowanie wobec kwasów nieutleniających,
- określenie typów reakcji przebiegających z udziałem substancji organicznych,
- przedstawianie procesów chemicznych za pomocą równań reakcji, jakim ulegają związki organiczne w zależności od rodzaju grupy funkcyjnej w cząsteczce,
- zapisanie wzoru półstrukturalnego homologu,
- opisywanie zagrożeń wynikających ze stosowania substancji chemicznych.

W obszarze II standardów w stopniu koniecznym zdający opanowali:

- wyszukiwanie w podanym tekście informacji potrzebnych do rozwiązania określonego problemu,
- obliczenie masy molowej soli uwodnionej,
- określenie efektu energetycznego rozpuszczania substancji w wodzie na podstawie wykresu,
- przetworzenie cząsteczkowego zapisu równania reakcji na zapis w formie jonowej.

Najtrudniejsze dla zdających okazało się zadanie sprawdzające umiejętności z obszaru III. Wymagało ono projektowania doświadczeń ilustrujących różnice w aktywności fluorowców (wybranie odczynników spośród podanych, zapisanie przewidywanych obserwacji, zapisanie równania zachodzącej reakcji). Z obszaru III maturzyści nie opanowali w stopniu zadowalającym również umiejętności wyjaśniania zależności przyczynowo-skutkowych między budową a właściwościami substancji oraz interpretowania informacji i uzasadniania opinii.

Na poziomie rozszerzonym (Arkusz II) w stopniu zadowalającym zdający opanowali:

- kwalifikowanie roztworów do roztworów właściwych i układów koloidalnych,
- nazywanie metod rozdzielania składników układu homogenicznego,
- ocenianie zgodności z podaną normą zawartości zanieczyszczeń wody,
- dokonanie selekcji i analizy informacji podanych w formie wykresu,
- dostrzeganie związków przyczynowo-skutkowych w procesach chemicznych.

W stopniu koniecznym zdający opanowali umiejętności z obszaru I:

- określenie przenikliwości promieniowania α , β , γ ,
- zapisywanie równań reakcji chemicznych na podstawie graficznego opisu przemiany,
- określenie roli jonu według teorii kwasów i zasad Brønsteda,

- rysowanie wzorów izomerów węglowodorów,
- określenie rodzaju i liczby wiązań (typu σ i π) w cząsteczce związku organicznego,
- rysowanie wzorów izomerów dla typowych jednofunkcyjnych pochodnych węglowodorów oraz izomerów optycznych dla wielofunkcyjnych węglowodorów.

W obszarze II standardów w stopniu koniecznym zdający opanowali obliczanie masy izotopu promieniotwórczego po określonym czasie na podstawie okresu półtrwania.

W obszarze III standardów w stopniu koniecznym zdający opanowali:

- przewidywanie zmiany położenia stanu równowagi, a tym samym ilości powstającego produktu,
- uzasadnianie związków przyczynowo-skutkowych między prezentowanymi faktami i uzasadnianie opinii.

Zdający nie opanowali w stopniu koniecznym umiejętności:

w obszarze I:

- zapisywanie równań reakcji otrzymywania wodorosoli,
- zapisywanie równań reakcji świadczących o amfoterycznym charakterze wodorotlenku,
- przedstawianie przebiegu elektrolizy wodnego roztworu soli,
- ilustrowanie za pomocą równań reakcji procesów hydrolizy wielofunkcyjnych pochodnych węglowodorów.

w obszarze II:

- obliczanie ilości gazu na podstawie stechiometrii oraz stosowanie równania Clapeyrona do obliczania objętości gazu w podanych warunkach ciśnienia i temperatury,
- obliczanie stałej dysocjacji,
- dokonywanie selekcji i analizy informacji przedstawionej w postaci równań reakcji,
- uzupełnianie brakujących danych na podstawie informacji podanej w formie schematu procesów chemicznych.

w obszarze III:

- analizowanie i interpretacja wykresu, prowadząca do uogólnienia i sformułowania wniosku,
- projektowanie doświadczenia pozwalającego na wykrycie skrobi,
- wyjaśnienie przebiegu zjawiska (sytuacji) z życia codziennego, z wykorzystaniem wiedzy chemicznej i uzasadnianie opinii.

13. FIZYKA I ASTRONOMIA

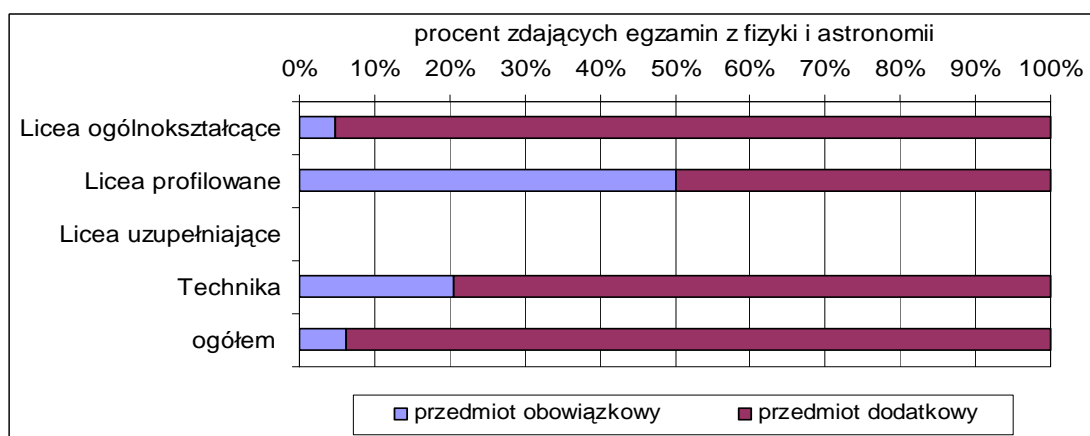
13.1. Informacja o zdających

Do egzaminu maturalnego z fizyki i astronomii przystąpiło 731 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z województwa podlaskiego. Najliczniejszą grupę zdających (około 94%) stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących. Żaden maturzysta z liceum uzupełniającego nie zdał egzaminu z tego przedmiotu. Fizykę i astronomię zdawano głównie jako egzamin dodatkowy.

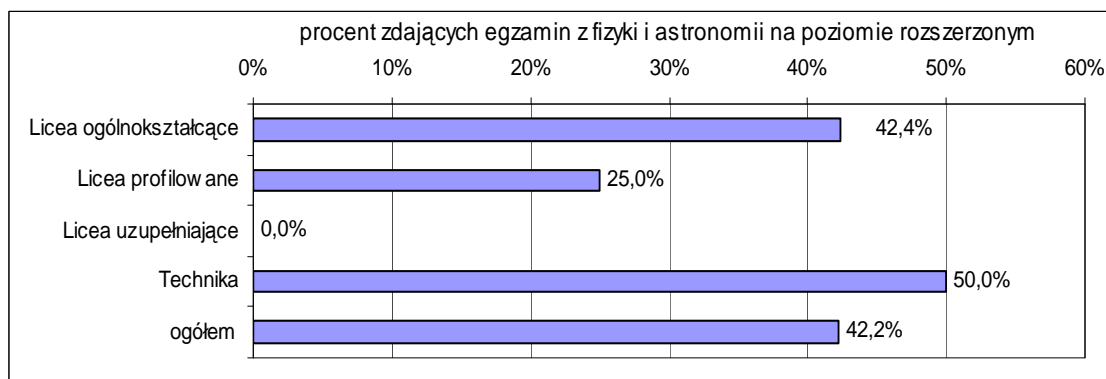
Tabela 13.1. Liczba zdających egzamin maturalny z fizyki i astronomii w sesji wiosennej 2006 r.

	Liczba zdających jako przedmiot				RAZEM
	obowiązkowy			dodatkowy	
	tylko poziom podstawowy	poziom podst. + rozszerzony	RAZEM	poziom podst. + rozszerzony	
Województwo podlaskie					
Licea ogólnokształcące	19	14	33	651	684
Licea profilowane	3	1	4	4	8
Licea uzupełniające	0	0	0	0	0
Technika	4	4	8	31	39
RAZEM	26	19	45	686	731

Wykres 13.1. Wybór statusu przedmiotu przez zdających egzamin maturalny z fizyki i astronomii województwo podlaskie

Wykres 13.2. Wybór poziomu rozszerzonego przez zdających egzamin maturalny z fizyki i astronomii jako przedmiot obowiązkowy

13.2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusz I

Arkusz I zawierał 21 zadań, w tym 10 zadań zamkniętych (po 1 pkt za zadanie). Pozostałe zadania były zadaniami otwartymi rozszerzonej odpowiedzi, punktowanymi w skali od 0 do 5 pkt. Za poprawne rozwiązanie zadań można było otrzymać 50 punktów. Na udzielenie odpowiedzi przewidziano 120 minut.

Tematyka zadań egzaminacyjnych obejmowała większość treści z *Podstawy programowej*. Zadania dotyczyły zagadnień związanych z ruchem, światłem, termodynamiką, energią, fizyką jądrową oraz z wyjaśnianiem przebiegu zjawisk i działania urządzeń technicznych.

Tabela 13.2. Struktura Arkusza I w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający:			29	58
1. posługuje i się pojęciami i wielkościami fizycznymi do opisywania zjawisk związanych z:			26	52
1)	ruchem, jego powszechnością i względnością	1., 12., 15., 19.	8	16
2)	oddziaływaniami w przyrodzie	2., 3., 14.1., 17.2.	7	14
5)	światłem i jego rolą w przyrodzie	5., 18.2.	3	6
6)	energią, jej przemianami i transportem	4., 6., 13.1., 13.2.	5	10
7)	budową i ewolucją Wszechświata	7.	1	2
8)	jednością mikro- i makroświata	8.	1	2
9)	narzędziami współczesnej fizyki i ich rolą w badaniu mikro- i makroświata	9.	1	2
2. na podstawie znanych zależności i praw wyjaśnia przebieg zjawisk oraz wyjaśnia zasady działania urządzeń technicznych		10., 21.2.	3	6
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:			15	30
1.	odczytuje i analizuje informacje przedstawione w formie tekstu o tematyce fizycznej lub astronomicznej, tabel, wykresów, schematów i rysunków	11.1, 14.2, 21.1	7	14
2.	uzupełnia brakujące elementy (schematu, rysunku, wykresu, tabeli), łącząc posiadane i podane informacje	17.1	2	4
3.	selekcjonuje i ocenia informacje	20.	3	6
4.	przetwarza informacje według podanych zasad	12.2, 18.1	3	6
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający			6	12
2.	stosuje pojęcia i prawa fizyczne do rozwiązywania problemów praktycznych	11.2, 16.1	5	10
3.	buduje proste modele fizyczne i matematyczne do opisu zjawisk	16.2	1	2

Arkusz II

Arkusz II zawierał 5 zadań problemowych punktowanych w skali od 0 do 10 punktów. Za poprawne rozwiązanie zadań można było otrzymać 50 punktów. Na udzielenie odpowiedzi przewidziano 120 minut.

Zadania sprawdzały wiedzę i umiejętności określone w *Standardach* dla poziomu rozszerzonego. Zadania egzaminacyjne w arkuszu II obejmowały treści z *Podstawy programowej* dla poziomu rozszerzonego. Dotyczyły zagadnień związanych z ruchem, zderzeniami, prądem elektrycznym, optyką, kwantowymi i falowymi własnościami światła.

Tabela 13.3. Struktura Arkusza II w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający:			16	32
1. posługuje się pojęciami i wielkościami fizycznymi do opisywania zjawisk związanych z:			13	26
1)	ruchem i siłami	22.2	3	6
5)	polem elektromagnetycznym	26.1, 25.2	7	14
8)	jednością mikro- i makroświata	26.2	3	6
2. na podstawie znanych zależności i praw wyjaśnia przebieg zjawisk oraz wyjaśnia zasady działania urządzeń technicznych		23.3	3	6
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:			19	38
1.	odczytuje i analizuje informacje przedstawione w formie tekstu o tematyce fizycznej lub astronomicznej, tabel, wykresów, schematów i rysunków	25.1, 25.3	4	8
2.	uzupełnia brakujące elementy (schematu, rysunku, wykresu, tabeli), łącząc posiadane i podane informacje	23.4	2	4
3.	selekcjonuje i ocenia informacje	23.2	2	4
4.	przetwarza informacje według podanych zasad	23.1, 24.2, 25.4	11	22
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający			15	30
1.	interpretuje informacje przedstawione w formie tekstu, tabeli, wykresu, schematu	22.3	4	8
2.	stosuje pojęcia i prawa fizyczne do rozwiązywania problemów praktycznych	22.1	3	6
3.	buduje proste modele fizyczne i matematyczne do opisu zjawisk	24.3	3	6
4.	planuje proste doświadczenia i analizuje opisane wyniki doświadczeń	24.1	3	6
5.	formułuje i uzasadnia opinie i wnioski	26.3	2	4

13.3. Wyniki egzaminu maturalnego z fizyki i astronomii

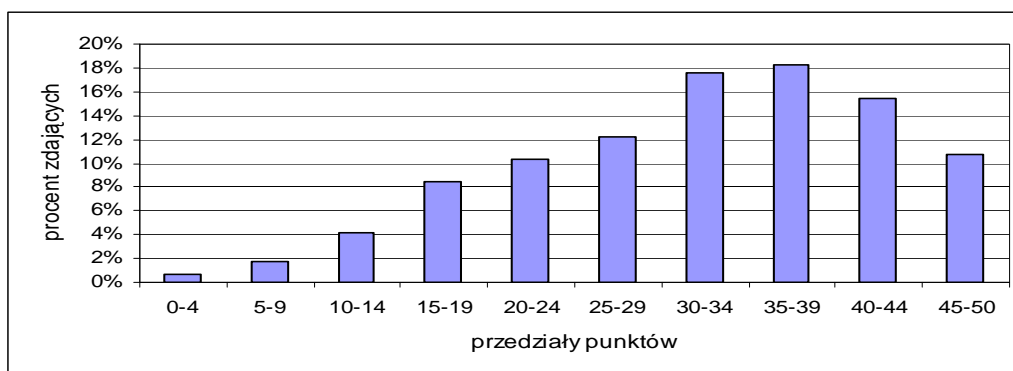
13.3.1. Ogólne wyniki uzyskane przez zdających

Egzamin maturalny z fizyki i astronomii zdało ponad 75% przystępujących do tego egzaminu jako przedmiotu obowiązkowego. Statystyczny maturzysta zdający egzamin na poziomie podstawowym otrzymał około 32 punktów, natomiast na poziomie rozszerzonym około 21 punktów na 50 możliwych. Zdawalność fizyki i astronomii wśród absolwentów liceów ogólnokształcących jest wyższa niż zdawalność w pozostałych typach szkół.

Tabela 13.4. Podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników uzyskanych przez zdających egzamin z fizyki i astronomii

	Zdali egzamin		Średni wynik dla zdających					
			przedmiot jako obowiązkowy		przedmiot jako dodatkowy		ogółem	
	poziom podst.	procent	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.
Województwo podlaskie								
Licea ogólnokształcące	26	78,8%	53,9%	48,1%	64,9%	42,7%	64,6%	42,8%
Licea profilowane	2	50,0%	37,0%	16,0%	34,0%	11,0%	35,5%	12,0%
Licea uzupełniające	-	-	-	-	-	-	-	-
Technika	6	75,0%	42,5%	32,5%	51,5%	35,2%	49,7%	34,9%
RAZEM	34	75,6%	50,4%	43,2%	64,2%	42,2%	63,3%	42,2%

Wykres 13.3. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z fizyki i astronomii na poziomie podstawowym (województwo podlaskie)

Wykres 13.4. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z fizyki i astronomii na poziomie rozszerzonym (województwo podlaskie)

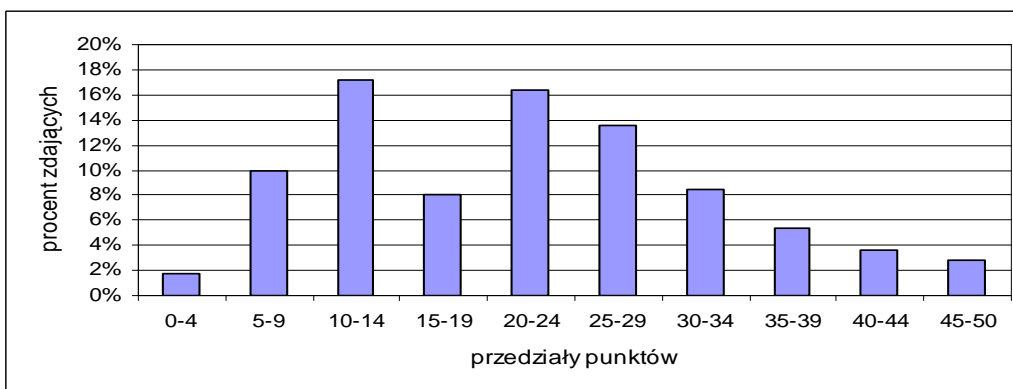

Tabela 13.5. Karty wyników matury z fizyki i astronomii 2006

Zamieszczone niżej karty wyników umożliwiają porównanie wyniku każdego zdającego z wynikami wszystkich zdających maturę z fizyki i astronomii w maju 2006 roku.

FIZYKA I ASTRONOMIA na poziomie podstawowym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 18%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	20% - 30%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	32% - 42%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	44% - 56%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	58% - 68%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	70% - 78%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	80% - 86%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	88% - 92%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	94% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

FIZYKA I ASTRONOMIA na poziomie rozszerzonym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 8%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	10% - 14%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	16% - 22%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	24% - 32%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	34% - 42%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	44% - 56%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	58% - 68%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	70% - 82%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	84% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

13.3.2. Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności

Tabela 13.6. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza I
(województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych pkt.
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający:		59,7%
1. posługuje i się pojęciami i wielkościami fizycznymi do opisywania zjawisk związanych z:		62,1%
1)	ruchem, jego powszechnością i względnością	64,9%
2)	oddziaływaniami w przyrodzie	63,1%
5)	światłem i jego rolą w przyrodzie	61,5%
6)	energiją, jej przemianami i transportem	61,5%
7)	budową i ewolucją Wszechświata	53,1%
8)	jednością mikro- i makroświata	64,2%
9)	narzędziami współczesnej fizyki i ich rolą w badaniu mikro- i makroświata	45,1%
2. na podstawie znanych zależności i praw wyjaśnia przebieg zjawisk oraz wyjaśnia zasady działania urządzeń technicznych		38,7%
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:		64,8%
1.	odczytuje i analizuje informacje przedstawione w formie tekstu o tematyce fizycznej lub astronomicznej, tabel, wykresów, schematów i rysunków	65,0%
2.	uzupełnia brakujące elementy (schematu, rysunku, wykresu, tabeli), łącząc posiadane i podane informacje	51,1%
3.	selekcjonuje i ocenia informacje	75,8%
4.	przetwarza informacje według podanych zasad	62,7%
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający		76,9%
2.	stosuje pojęcia i prawa fizyczne do rozwiązywania problemów praktycznych	75,7%
3.	buduje proste modele fizyczne i matematyczne do opisu zjawisk	83,3%

Tabela 13.7. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza II
(województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych pkt.
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający:		31,0%
1. posługuje się pojęciami i wielkościami fizycznymi do opisywania zjawisk związanych z:		29,8%
1)	ruchem i siłami	56,6%
5)	połem elektromagnetycznym	27,4%
8)	jednością mikro- i makroświata	8,4%
2. na podstawie znanych zależności i praw wyjaśnia przebieg zjawisk oraz wyjaśnia zasady działania urządzeń technicznych		36,5%
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:		55,4%
1.	odczytuje i analizuje informacje przedstawione w formie tekstu o tematyce fizycznej lub astronomicznej, tabel, wykresów, schematów i rysunków	54,2%
2.	uzupełnia brakujące elementy (schematu, rysunku, wykresu, tabeli), łącząc posiadane i podane informacje	24,1%
3.	selekcjonuje i ocenia informacje	48,6%
4.	przetwarza informacje według podanych zasad	62,8%

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych pkt.
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający		37,4%
1.	interpretuje informacje przedstawione w formie tekstu, tabeli, wykresu, schematu	16,6%
2.	stosuje pojęcia i prawa fizyczne do rozwiązywania problemów praktycznych	52,1%
3.	buduje proste modele fizyczne i matematyczne do opisu zjawisk	32,9%
4.	planuje proste doświadczenia i analizuje opisane wyniki doświadczeń	58,7%
5.	formułuje i uzasadnia opinie i wnioski	31,9%

13.3.3. Wnioski

Jeśli przyjąć, że 0,70% uzyskanych punktów świadczy o zadowalającym poziomie opanowania danej umiejętności, to zdający egzamin maturalny z fizyki i astronomii na poziomie podstawowym w stopniu zadowalającym opanowali jedynie umiejętności z III obszaru standardów – tworzenie informacji. Nieco gorzej maturzyści radzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętności z obszarów: korzystanie z informacji oraz wiadomości i rozumienie, tzn. nie potrafili rysować wykresów, uzupełniać rysunków stosując znane reguły oraz wyjaśniać przebieg zjawisk na podstawie zależności fizycznych i praw. Stopień ich opanowania bliski jest zadowalającemu. Najlepiej zostały opanowane umiejętności z obszaru III – stosowanie pojęć i praw fizycznych do rozwiązywania problemów praktycznych, budowanie prostych modeli fizycznych i matematycznych do opisu zjawisk, oraz z obszaru II – selekcjonowanie i ocenianie informacji.

Zdający egzamin maturalny z fizyki na poziomie rozszerzonym opanowali umiejętności sprawdzane zestawem egzaminacyjnym poniżej poziomu zadowalającego. Najlepiej radzili sobie z przetwarzaniem informacji według podanych zasad (obszar II) oraz z planowaniem prostych doświadczeń, analizą i opisem wyników (obszar III). Największe trudności sprawiły zdającym umiejętności z I obszaru standardów – wiadomości i rozumienie (posługiwanie się pojęciami i wielkościami fizycznymi do opisywania zjawisk związanych ze światłem i jego rolą w przyrodzie) i z obszaru III – tworzenie informacji (interpretowanie informacji przedstawionych w formie wykresu, schematu; budowanie prostych modeli fizycznych i matematycznych do opisu zjawisk; formułowanie i uzasadnianie opinii i wniosków).

Analiza zadań i odpowiedzi zdających egzamin maturalny z fizyki na poziomie podstawowym i rozszerzonym pozwoliła określić, z jakimi wiadomościami i umiejętnościami maturzyści mieli problemy, a z jakimi radzili sobie dobrze.

- Zdający posiadają sprawność w zakresie rozwiązywania prostych typowych zadań fizycznych.
- Zdający potrafią stosować pojęcia i prawa fizyczne do rozwiązywania problemów praktycznych.
- Najtrudniejsze jest stosowanie definicji i praw do wyjaśniania przebiegu zjawisk oraz wyjaśniania działania urządzeń.
- Zdający posiadają niską sprawność w rozwiązywaniu zadań wymagających przedstawiania informacji w formie wykresu, schematu.
- Znacznie łatwiejsze jest odtwarzanie informacji niż analizowanie sytuacji problemowych i rozwiązywanie problemów.

14. GEOGRAFIA

14.1. Informacja o zdających

Do egzaminu maturalnego z geografii przystąpiło 4841 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z województwa podlaskiego. Prawie połowę z nich stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących. Licea uzupełniające były reprezentowane przez małą grupkę zdających liczącą 81 osób (1,7% ogółu zdających).

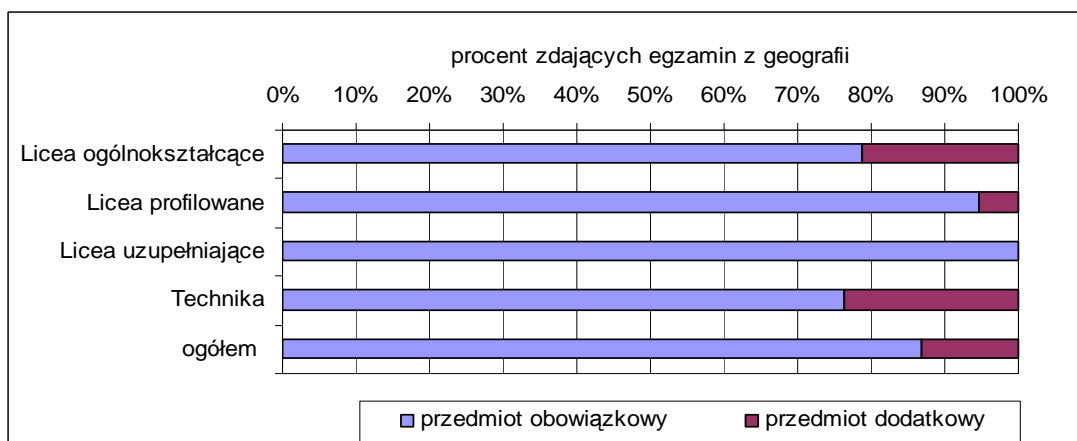
Geografię jako przedmiot obowiązkowy wybrało 87,6% ogółu zdających. Egzamin tylko na poziomie podstawowym wybrało 51% zdających, z czego większość stanowili absolwenci techników.

Wybór egzaminu na poziomie rozszerzonym był przede wszystkim decyzją absolwentów liceów ogólnokształcących. Oni też stanowili w większości grupę piszącą egzamin z geografii jako przedmiotu dodatkowego (85% zdających egzamin z geografii jako przedmiotu dodatkowego).

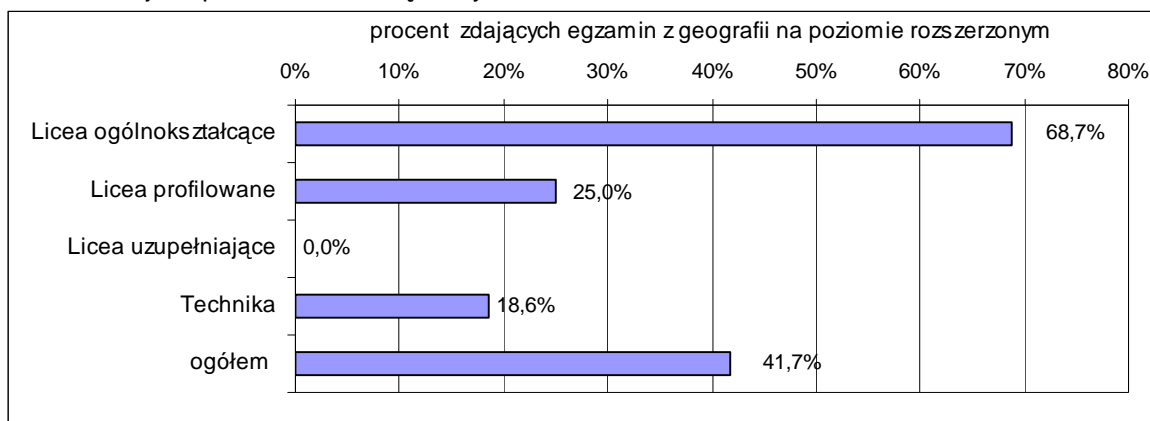
Tabela 14.1. Liczba zdających egzamin maturalny z geografii w sesji wiosennej 2006 r.

	Liczba zdających jako przedmiot				RAZEM
	obowiązkowy		dodatkowy		
	tylko poziom podstawowy	poziom podst. + rozszerzony	RAZEM	poziom podst. + rozszerzony	
Województwo podlaskie					
Licea ogólnokształcące	595	1292	1887	509	2396
Licea profilowane	644	215	859	48	907
Licea uzupełniające	81	0	81	0	81
Technika	1150	263	1413	44	1457
RAZEM	2470	1770	4240	601	4841

Wykres 14.1. Wybór statusu przedmiotu przez zdających egzamin maturalny z geografii (województwo podlaskie)

Wykres 14.2. Wybór poziomu rozszerzonego przez zdających egzamin maturalny z geografii jako przedmiot obowiązkowy

14.2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusz I

Arkusz egzaminacyjny z geografii dla poziomu podstawowego składał się z 27 zadań, w tym 17 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi i 10 zadań zamkniętych. Wśród zadań zamkniętych przeważały zadania wielokrotnego wyboru oraz na dobieranie. Do arkusza dołączona była barwna mapa szczegółowa w skali 1: 25 000 obejmująca fragment Pienińskiego Parku Narodowego. Do treści mapy odnosiło się pierwszych 10 zadań.

W arkuszu wykorzystano także inne materiały źródłowe, takie jak: szkic zakola Dunajca, diagramy klimatyczne stacji położonych w umiarkowanej strefie klimatycznej, wykres zmian w strukturze wykorzystania źródeł energii pierwotnej na świecie, piramidę wieku ludności Polski, mapę konturową basenu Morza Śródziemnego, diagram ilustrujący migracje zewnętrzne ludności Polski, tabelę wskaźników społeczno-ekonomicznych wybranych krajów Unii Europejskiej oraz tekst źródłowy odnoszący się do wybranej inwestycji przemysłowej w Polsce. Materiały źródłowe stanowiły podstawę do wyjaśniania, analizowania i oceniania zjawisk przyrodniczych i antropogenicznych w różnych skalach przestrzennych i czasowych.

Tematyka zadań obejmowała wszystkie treści Podstawy programowej dla poziomu podstawowego.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zawartych w Arkuszu I zdający mógł otrzymać 50 punktów. Czas trwania egzaminu wynosił 120 minut.

Tabela 14.2. Struktura Arkusza I w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający potrafi wykazać się znajomością faktów, pojęć, zależności prawidłowości i teorii niezbędnych do rozumienia i przedstawiania zdarzeń, zjawisk i procesów w zakresie:			15	45,6
I.1.	funkcjonowania systemu przyrodniczego Ziemi – zjawisk, procesów, wzajemnych zależności, zmienności środowiska w czasie i przestrzeni, równowagi ekologicznej	7, 10	3	46,3
I.3.	typów gospodarowania w środowisku i ich następstw	26	2	40,5
I.4.	przyczyn i skutków nierównomiernego rozmieszczenia ludności na Ziemi	14	2	46,7
I.5.	problemów demograficznych społeczeństw	19	2	39,8
I.6.	współczesnych migracji ludności	25	2	54,5
I.7.	procesów przekształcania sieci osadniczej	20	2	46,1
I.9.	konfliktów zbrojnych i innych zagrożeń społeczno-ekonomicznych; procesów przechodzenia od izolacji do integracji; współpracy między społecznościami; procesów integracji i dezintegracji w Europie (ze szczególnym uwzględnieniem roli Polski)	21, 22	2	44,9
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:			25	54,8
II.1.	odczytuje, selekcjonuje, porównuje, interpretuje, grupuje informacje według określonych kryteriów	1, 6, 8, 12, 13, 16, 18, 23, 24, 27	18	48,2
II.2.	wskazuje możliwości zastosowania informacji geograficznych w celu rozwiązywania zadań praktycznych	2, 3	3	74,9
II.3.	przedstawia zjawiska, procesy i zależności na przykładzie wskazanego obszaru, korzystając z podanych źródeł informacji geograficznych	5, 15	4	71,1
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający:			10	68,2
III.1.	przedstawia na wybranych przykładach przestrzenne powiązania i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka	4, 9, 11, 17	10	68,2

Arkusz II

Arkusz egzaminacyjny z geografii dla poziomu rozszerzonego zawierał 27 zadań, w tym 10 zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru i na dobieranie oraz 17 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi. W arkuszu wykorzystano także inne materiały źródłowe, takie jak: szkic okolic Zatoki Gdańskiej, przekrój geologiczny przez Tatry, mapę konturową rozmieszczenia stacji klimatycznych na kontynencie afrykańskim, dane klimatyczne wybranej stacji

klimatycznej w Afryce, dane statystyczne dotyczące obrotu handlu zagranicznego Polski, mapę konturową rozmieszczenia wybranych regionów rolniczych na świecie, fotografię przedstawiającą terasową uprawę roślin, mapę konturową południowej Azji, tekst źródłowy dotyczący problemu nadwagi wśród ludności Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, mapę konturową przedstawiającą rozmieszczenie najważniejszych ośrodków przemysłowych w dolinie Wisły, tabelę z danymi statystycznymi dotyczącymi wydobycia ropy naftowej na Bliskim Wschodzie, diagram ilustrujący przyrost naturalny w Polsce po II wojnie światowej, mapę polityczną Europy, piramidę wieku ludności Chin, mapę konturową rozmieszczenia linii kolejowych w Afryce, szkic zmian powierzchni Jeziora Aralskiego, mapę euroregionów w Polsce. Zdający korzystali z materiałów źródłowych w 13 zadaniach arkusza.

Tematyka zadań obejmowała wszystkie treści *Podstawy programowej* dla poziomu rozszerzonego.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zawartych w Arkuszu II zdający mógł otrzymać 50 punktów. Czas trwania egzaminu wynosił 120 minut.

Tabela 14.3. Struktura Arkusza II w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający potrafi wykazać się znajomością faktów, pojęć, zależności prawidłowości i teorii niezbędnych do rozumienia i przedstawiania zdarzeń, zjawisk i procesów w zakresie:			17	38,1
I.2.	systemu przyrodniczego Ziemi	32, 34	4	49,5
I.3.	systemu społeczno-gospodarczego świata:			
	a) ludności	47	2	29,2
	b) gospodarczej działalności człowieka i współczesnych tendencji gospodarki światowej	36, 37, 41, 43	9	34,2
	c) rozwoju społeczno-gospodarczego	52	1	28,9
	d) wybranych zagadnień geografii politycznej (w tym elektoralnej)	45	1	55,1
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:			22	41,3
II.1.	pozyskuje informacje geograficzne	28, 29, 33, 35, 39, 42, 53	14	41,8
II.2.	uogólnia treści geograficzne	31, 46, 48	6	37,4
II.3.	określa relacje między sferami Ziemi, ich zależności od czynników zewnętrznych i wewnętrznych	50	2	49,1
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający:			11	59,4
III.1.	formułuje wnioski dotyczące powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka w skalach od lokalnej do globalnej	51	2	65,5
III.2.	ocenia zmiany zachodzące w środowisku geograficznym wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym	30, 38, 44, 49	6	57,9
III.3.	proponuje rozwiązania problemów istniejących w środowisku geograficznym, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju i zasadami współpracy międzynarodowej	40, 54	3	58,3

14.3. Wyniki egzaminu maturalnego z geografii

14.3.1. Ogólne wyniki uzyskane przez zdających

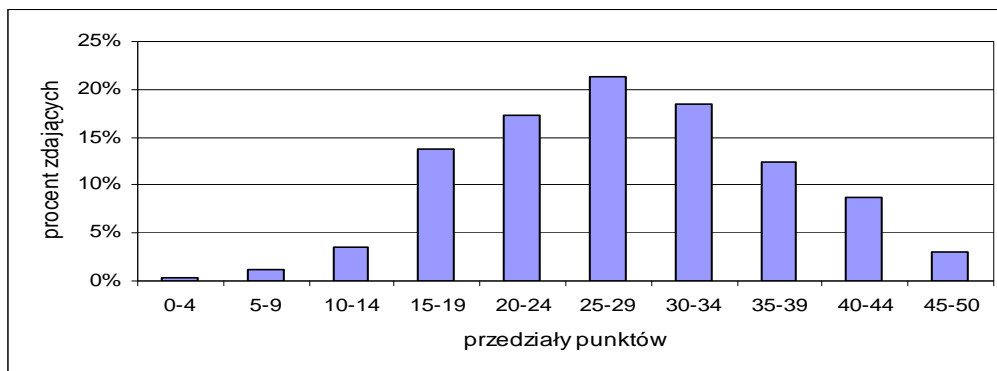
Egzamin maturalny z geografii zdało ponad 94% przystępujących do egzaminu jako przedmiotu obowiązkowego. Zdawalność geografii wśród absolwentów liceów ogólnokształcących jest wyższa niż zdawalność w pozostałych typach szkół.

Statystyczny maturzysta zdający egzamin na poziomie podstawowym otrzymał około 28 punktów a na poziomie rozszerzonym około 24 punktów na 50 możliwych. Średni wynik zdających egzamin maturalny z geografii jako przedmiot dodatkowy jest znacznie wyższy niż zdających geografię jako przedmiot obowiązkowy, zarówno w przypadku poziomu podstawowego jak i rozszerzonego.

Tabela 14.4. Podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników uzyskanych przez zdających egzamin z geografii

	Zdali egzamin		Średni wynik dla zdających					
			przedmiot jako obowiązkowy		przedmiot jako dodatkowy		ogółem	
	poziom podst.	procent	poziom podst.	poziom rozsz.	Poziom podst.	poziom rozsz.	Poziom podst.	poziom rozsz.
Województwo podlaskie								
Licea ogólnokształcące	1824	96,7	61,5%	50,1%	71,3%	55,5%	63,5%	51,6%
Licea profilowane	784	91,3	47,3%	37,4%	55,6%	40,8%	47,8%	38,0%
Licea uzupełniające	67	82,7	40,3%	–	–	–	40,3%	–
Technika	1322	93,6	48,9%	39,2%	52,3%	36,2%	49,0%	38,8%
RAZEM	3997	94,3	54,0%	46,9%	68,6%	53,0%	55,8%	48,5%

Wykres 14.3. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z geografii na poziomie podstawowym (województwo podlaskie)

Wykres 14.4. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z geografii na poziomie rozszerzonym (województwo podlaskie)

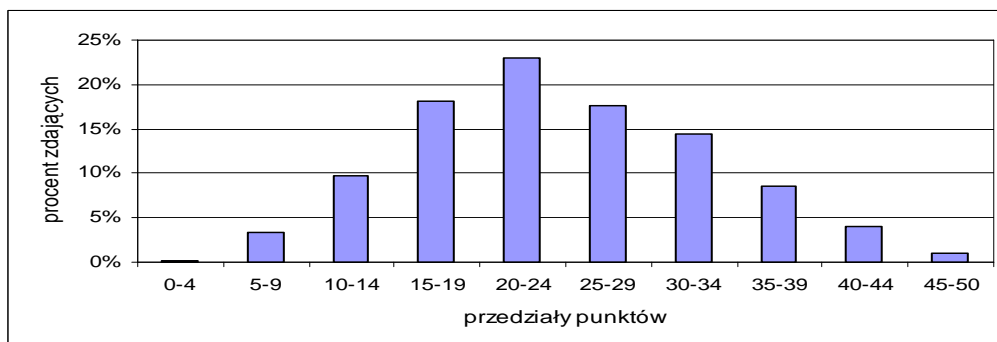

Tabela 14.5. Karty wyników matury z geografii 2006

Zamieszczone niżej karty wyników umożliwiają porównanie wyniku każdego zdającego z wynikami wszystkich zdających maturę z geografii w maju 2006 roku.

GEOGRAFIA na poziomie podstawowym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 24%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	26% - 32%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	34% - 40%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	42% - 50%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	52% - 58%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	60% - 68%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	70% - 78%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	80% - 84%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	86% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

GEOGRAFIA na poziomie rozszerzonym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 16%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	18% - 22%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4 % w niższej
3.	niska	24% - 30%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11 % w niższych
4.	poniżej średniej	32% - 36%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23 % w niższych
5.	średnia	38% - 46%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40 % w niższych
6.	powyżej średniej	48% - 54%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60 % w niższych
7.	wysoka	56% - 64%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77 % w niższych
8.	bardzo wysoka	66% - 74%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89 % w niższych
9.	najwyższa	76% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

14.3.2. Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności

Tabela 14.6. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza I (województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający potrafi wykazać się znajomością faktów, pojęć, zależności prawidłowości i teorii niezbędnych do rozumienia i przedstawiania zdarzeń, zjawisk i procesów w zakresie:		47,9
I.1.	funkcjonowania systemu przyrodniczego Ziemi – zjawisk, procesów, wzajemnych zależności, zmienności środowiska w czasie i przestrzeni, równowagi ekologicznej	46,9
I.3.	typów gospodarowania w środowisku i ich następstw	42,9
I.4.	przyczyn i skutków nierównomiernego rozmieszczenia ludności na Ziemi	49,1
I.5.	problemów demograficznych społeczeństw	43,0
I.6.	współczesnych migracji ludności	56,8
I.7.	procesów przekształcania sieci osadniczej	49,1
I.9.	konfliktów zbrojnych i innych zagrożeń społeczno-ekonomicznych; procesów przechodzenia od izolacji do integracji; współpracy między społecznościami; procesów integracji i dezintegracji w Europie (ze szczególnym uwzględnieniem roli Polski)	47,9
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:		56,2
II.1.	odczytuje, selekcjonuje, porównuje, interpretuje, grupuje informacje według określonych kryteriów	49,6
II.2.	wskazuje możliwości zastosowania informacji geograficznych w celu rozwiązywania zadań praktycznych	77,1
II.3.	przedstawia zjawiska, procesy i zależności na przykładzie wskazanego obszaru, korzystając z podanych źródeł informacji geograficznych	72,1
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający:		67,9
III.1	przedstawia na wybranych przykładach przestrzenne powiązania i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka	67,9

Tabela 14.7. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza II (województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający potrafi wykazać się znajomością faktów, pojęć, zależności prawidłowości i teorii niezbędnych do rozumienia i przedstawiania zdarzeń, zjawisk i procesów w zakresie:		40,6
I.2.	systemu przyrodniczego Ziemi	50,9
I.3.	systemu społeczno-gospodarczego świata:	
	a) ludności	28,4
	b) gospodarczej działalności człowieka i współczesnych tendencji gospodarki światowej	38,0
	c) rozwoju społeczno-gospodarczego	31,4
	d) wybranych zagadnień geografii politycznej (w tym elektoralnej)	55,9

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:		45,9
II.1.	pozyskuje informacje geograficzne	45,9
II.2.	uogólnia treści geograficzne	43,4
II.3.	określa relacje między sferami Ziemi, ich zależności od czynników zewnętrznych i wewnętrznych	53,9
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający:		65,7
III.1.	formułuje wnioski dotyczące powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka w skalach od lokalnej do globalnej	69,3
III.2.	ocenia zmiany zachodzące w środowisku geograficznym wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym	63,8
III.3.	proponuje rozwiązania problemów istniejących w środowisku geograficznym, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju i zasadami współpracy międzynarodowej	67,2

14.3.3. Wnioski

Analizując wyniki, można wysnuć wnioski dotyczące poziomu opanowania umiejętności oraz treści programowych zawartych w *Informatorze maturalnym z geografii od 2005 roku* oraz w *Podstawie programowej*.

Poziom opanowania umiejętności w obrębie poszczególnych obszarów wskazuje, że najlepiej zdający poradzili sobie z zadaniami z obszaru III. Umiejętność tworzenia informacji przez zdającego została opanowana w stopniu koniecznym (50–70% uzyskanych punktów). Nieco gorzej wypadł poziom opanowania umiejętności korzystania z informacji (obszar II). Na poziomie podstawowym został opanowany w stopniu koniecznym. Najslabiej zdający poradzili sobie z zadaniami obszaru I dotyczącymi podstawowych wiadomości geograficznych i ich rozumienia. Poziom ich opanowania w stopniu niewystarczającym zadowalającym wskazuje, że z podstawami wiedzy geograficznej uczniowie radzą sobie najslabiej.

Na podstawie wyników egzaminu maturalnego z geografii oraz analizy prac można określić, że w stopniu zadowalającym (powyżej 70% uzyskanych punktów) zdający opanowali wiadomości z działów:

- geosfery,
- astronomiczne podstawy geografii,
- klęski żywiołowe i zakłócenia równowagi ekologicznej,
- geografia zdrowotna,
- geografia przemysłu,
- konflikty zbrojne,

oraz następujące umiejętności:

- analiza tekstu,
- analiza modeli przyczynowo-skutkowych.

Warto zwrócić uwagę na fakt opanowania w stopniu niewystarczającym (poniżej 50% uzyskanych punktów) wiedzy z następujących działów programowych:

- meteorologia i klimatologia,
- hydrologia i oceanografia,
- geologia i geomorfologia,
- przyczyny i skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności na świecie,
- współczesne migracje ludności,

- procesy przekształcania sieci osadniczej,
- geografia rolnictwa, leśnictwo, rybołówstwo i rybactwo,
- geografia handlu,
- geografia turystyki,
- integracja i dezintegracja,

oraz następujących umiejętności:

- analiza map tematycznych,
- analiza map konturowych,
- analiza przekrojów i profili,
- analiza danych statystycznych,
- klasyfikowanie informacji,
- prezentowanie wyników analiz różnymi metodami,
- opisywanie oraz wyjaśnianie zdarzeń, zjawisk i procesów.

Pozostałe wiadomości oraz umiejętności zdający opanowali w stopniu koniecznym.

15. WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

15.1. Informacja o zdających

Wśród wszystkich zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie najliczniejszą grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących, najmniej liczną zaś – absolwenci liceów uzupełniających.

Wiedzę o społeczeństwie jako przedmiot obowiązkowy tylko na poziomie podstawowym najliczniej zdawali absolwenci techników (43%), zaś jako przedmiot dodatkowy absolwenci liceów ogólnokształcących (86%).

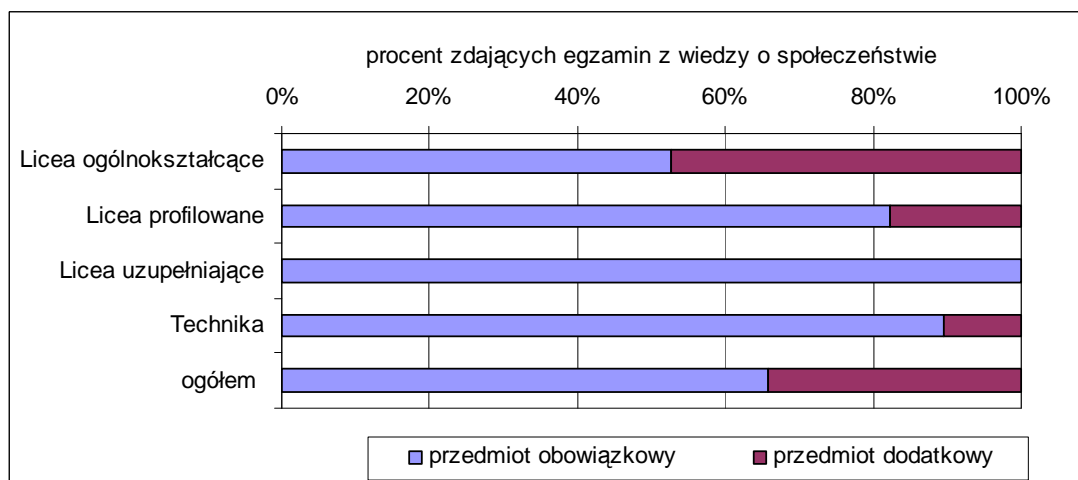
Egzamin na poziomie rozszerzonym, zarówno jako obowiązkowy jak i dodatkowy, najliczniej zdawali absolwenci liceów ogólnokształcących.

Wiedzy o społeczeństwie jako przedmiotu dodatkowego nie wybrał żaden absolwent liceum uzupełniającego, zaś absolwenci liceów profilowanych i techników wybierali w niewielkim zakresie – tylko 5% ogółu zdających.

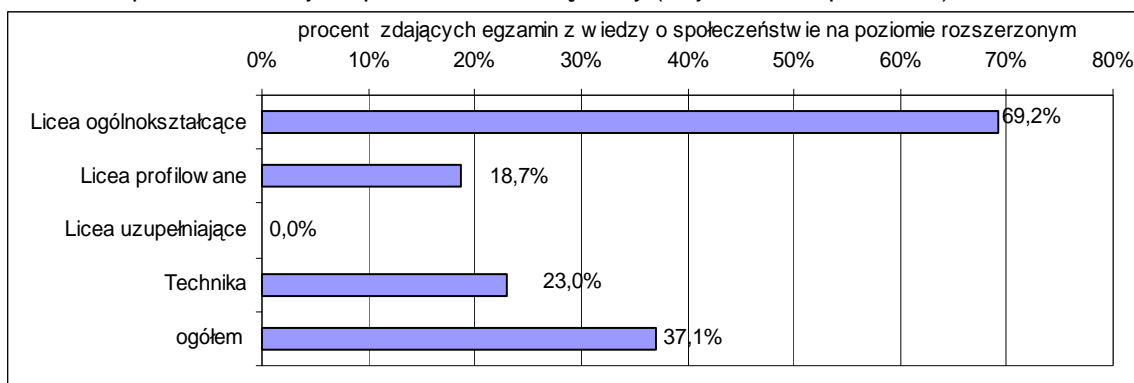
Tabela 15.1. Liczba zdających egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie w sesji wiosennej 2006

	Liczba zdających jako przedmiot				RAZEM
	obowiązkowy			dodatkowy	
	tylko poziom podstawowy	poziom podst. + rozszerzony	RAZEM	poziom podst. + rozszerzony	
Województwo podlaskie					
Licea ogólnokształcące	306	690	996	893	1889
Licea profilowane	295	68	363	78	441
Licea uzupełniające	22	0	22	0	22
Technika	471	145	616	72	688
RAZEM	1094	903	1997	1043	3040

Wykres 15.1. Wybór statusu przedmiotu przez zdających egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie (województwo podlaskie)

Wykres 15.2. Wybór poziomu rozszerzonego przez zdających egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie jako przedmiot obowiązkowy (województwo podlaskie)

15.2. Opis arkuszy egzaminacyjnych Arkusz I

Zestaw egzaminacyjny na poziomie podstawowym składał się z 25 zadań, w tym 12 zamkniętych oraz 13 otwartych. Za ich poprawne rozwiązanie można było otrzymać 100 punktów. Na udzielenie odpowiedzi przewidziano 120 minut. Zadania sprawdzały wiadomości i umiejętności zawarte w standardach wymagań egzaminacyjnych oraz podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Tabela 15.2. Struktura Arkusza I w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający zna i rozumie:				
I.1.	życie społeczne – formy, prawidłowości, instytucje	1	2	2%
I.5.	demokracja – zasady, wartości, procedury, instytucje	3,4	5	5%
I.6.	polityka – ideologie i doktryny polityczne, partie polityczne, kultura polityczna	10	3	3%
I.7.	ustrój Rzeczypospolitej Polskiej – konstytucja, organy władzy, samorząd terytorialny	16,23	5	5%
I.8.	społeczeństwo obywatelskie – formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym	12,13	4	4%
I.10.	sądy i trybunały w Polsce	17	4	4%
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:				
II.1	dokonyje selekcji i porządkowania faktów	5,9,14,20	10	10%
II.2	korzysta z różnorodnych źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym	2,19	7	7%
II.3	odróżnia informacje o faktach od opinii	22	8	8%
II.4	lokalizuje ważne wydarzenia i postacie życia publicznego w czasie i przestrzeni	6	1	1%
II.6	rozpoznaje problemy społeczności lokalnej, regionu, kraju i świata	18	4	4%
II.7	znajduje i czyta ze zrozumieniem przepisy prawne odnoszące się do danego problemu	7,8,21	15	15%
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający				
III.2	formułuje i uzasadnia własne stanowisko w sprawach publicznych	11,24	15	15%
III.5	wypowiada się w formach przyjętych w życiu publicznym (np. przemówienie, głos w dyskusji, petycja, list do redakcji, pisma, radnego)	15,25	17	17%

Arkusz II

Zestaw egzaminacyjny na poziomie rozszerzonym składał się z 12 zadań otwartych. Za ich poprawne rozwiązanie można było otrzymać 50 punktów. Na udzielenie odpowiedzi przewidziano 150 minut. Zadania sprawdzały wiadomości i umiejętności zawarte w standardach wymagań egzaminacyjnych oraz podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Tabela 15.3. Struktura Arkusza II w odniesieniu do standardów

Standardy wymagań egzaminacyjnych		Numery zadań	Liczba punktów	% udział
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:				
II.1.	dokonyje krytycznej analizy materiałów źródłowych	26, 27.1, 27.2, 29, 30.1, 30.2, 31.1, 31.2, 31.3, 32	16	32%
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający:				
III.3	ocenia współczesne wydarzenia z punktu widzenia kultury i etyki życia publicznego	28	4	8%
III.1,2,3	charakteryzuje dylematy życia zbiorowego we współczesnym świecie, przedstawia propozycje planowania działań zmierzających do rozwiązania problemów społecznych i politycznych, ocenia współczesne wydarzenia z punktu widzenia kultury i etyki życia publicznego	33	30	60%

15.3. Wyniki egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie

15.3.1. Ogólne wyniki uzyskane przez zdających

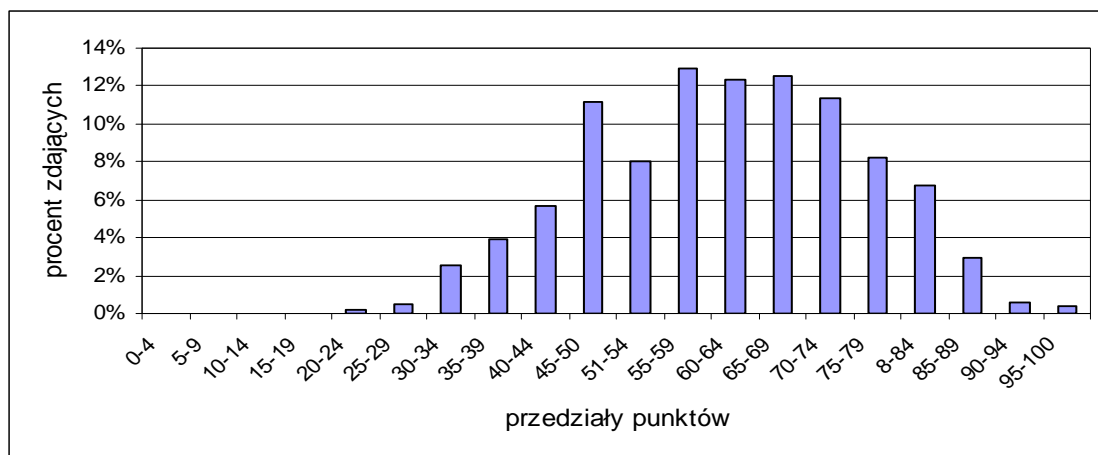
Tabela 15.4. Podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników uzyskanych przez zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie

	Zdali egzamin		Średni wynik dla zdających					
			przedmiot jako obowiązkowy		przedmiot jako dodatkowy		ogółem	
	poziom podst.	procent	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.	poziom podst.	poziom rozsz.
Województwo podlaskie								
Licea ogólnokształcące	993	99,7%	63,9%	43,1%	70,6%	46,4%	67,1%	44,9%
Licea profilowane	357	98,3%	50,3%	30,4%	59,8%	38,5%	52,0%	34,7%
Licea uzupełniające	22	100%	48,8%	-	-	-	48,8%	-
Technika	605	98,2%	51,0%	30,1%	54,5%	28,1%	51,4%	29,5%
RAZEM	1977	99,0%	57,3%	40,1%	68,7%	44,5%	61,2%	42,5%

Analiza średnich wyników zdających egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie wskazuje, że najwyższe wyniki uzyskali absolwenci liceów ogólnokształcących, zarówno na poziomie podstawowym jak i rozszerzonym, niezależnie od tego, czy był to przedmiot zdawany jako obowiązkowy czy dodatkowy.

Wyniki absolwentów techników i liceów profilowanych są porównywalne i nie ma między nimi istotnie dużej różnicy. Cechą charakterystyczną jest częstsze uzyskiwanie wyższych wyników na poziomie podstawowym przez absolwentów techników zaś na poziomie rozszerzonym przez absolwentów liceów profilowanych.

Wykres 15.3. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym (województwo podlaskie)

Wykres 15.4. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym (województwo podlaskie)

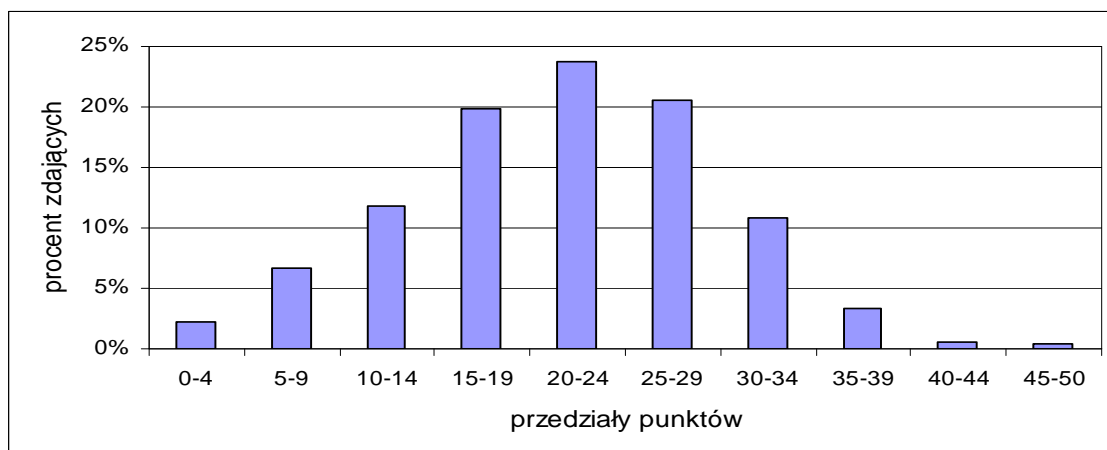

Tabela 15.5. Karty wyników matury z wiedzy o społeczeństwie 2006

Zamieszczone niżej karty wyników umożliwiają porównanie wyniku każdego zdającego z wynikami wszystkich zdających maturę z wiedzy o społeczeństwie w maju 2006 roku.

Wiedza o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 37%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	38% - 44%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4% w niższej
3.	niska	45% - 51%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11% w niższych
4.	niżej średniej	52% - 58%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23% w niższych
5.	średnia	59% - 66%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40% w niższych
6.	wyżej średniej	67% - 73%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60% w niższych
7.	wysoka	74% - 79%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11 % zdających ma wynik w wyższych klasach, 77% w niższych
8.	bardzo wysoka	80% - 85%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89% w niższych
9.	najwyższa	86% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

Wiedza o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego
1.	najniższa	0% - 10%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
2.	bardzo niska	12% - 18%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4% w niższej
3.	niska	20% - 28%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11% w niższych
4.	niżej średniej	30% - 36%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23% w niższych
5.	średnia	38% - 46%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40% w niższych
6.	wyżej średniej	48% - 56%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60% w niższych
7.	wysoka	58% - 64%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11 % zdających ma wynik w wyższych klasach, 77% w niższych
8.	bardzo wysoka	66% - 74%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89% w niższych
9.	najwyższa	76% - 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

15.3.2. Stopień opanowania sprawdzanych umiejętności

Tabela 15.6. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza I (województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE – zdający zna i rozumie pojęcia :		61,55%
I.1.	życie społeczne – formy, prawidłowości, instytucje	91,1%
I.5.	demokracja – zasady, wartości, procedury, instytucje	77,6%
I.6.	polityka – ideologie i doktryny polityczne, partie polityczne, kultura polityczna	55,9%
I.7.	ustrój Rzeczypospolitej Polskiej – konstytucja, organy władzy, samorząd terytorialny	42,2%
I.8.	społeczeństwo obywatelskie – formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym	53,5%
I.10.	sądy i trybunały w Polsce	49,0%
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:		67,2%
II.1	dokonyuje selekcji i porządkowania faktów	73,8%
II.2	korzysta z różnorodnych źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym	66,6%
II.3	odróżnia informacje o faktach od opinii	88,6%
II.4	lokalizuje ważne wydarzenia i postacie życia publicznego w czasie i przestrzeni	36,1%
II.6	rozpoznaje problemy społeczności lokalnej, regionu, kraju i świata	61,6%
II.7	znajduje i czyta ze zrozumieniem przepisy prawne odnoszące się do danego problemu	76,6%
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający		44,4%
III.2	formułuje i uzasadnia własne stanowisko w sprawach publicznych	45,9%
III.5	wypowiada się w formach przyjętych w życiu publicznym (np. przemówienie, głos w dyskusji, petycja, list do redakcji, pismo, radnego)	42,8%

Tabela 15.7. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań Arkusza II (województwo podlaskie)

Sprawdzana umiejętność		Procent uzyskanych punktów
II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI – zdający:		50,9%
II.1.	dokonyuje krytycznej analizy materiałów źródłowych	50,9%
III. TWORZENIE INFORMACJI – zdający		38,0%
III.3	ocenia współczesne wydarzenia z punktu widzenia kultury i etyki życia publicznego	35,8%
III.1,2,3	charakteryzuje dylematy życia zbiorowego we współczesnym świecie, przedstawia propozycje planowania działań zmierzających do rozwiązania problemów społecznych i politycznych, ocenia współczesne wydarzenia z punktu widzenia kultury i etyki życia publicznego	40,25%

15.3.3. Wnioski

Na podstawie analizy wyników egzaminu maturalnego z wiedzy społeczeństwie w 2006 roku można określić stopień opanowania wiadomości i umiejętności określonych *Standardami wymagań egzaminacyjnych*.

Na poziomie podstawowym w I obszarze standardów wymagań egzaminacyjnych (wiadomości i rozumienie) zdający uzyskali średnio 61,5% punktów. W stopniu zadowalającym znali i rozumeli pojęcia związane z życiem społecznym i demokracją. Inne pojęcia z tego obszaru zostały opanowane w stopniu koniecznym, naj słabiej opanowano wiadomości dotyczące ustroju Rzeczypospolitej Polskiej, konstytucji, organów władzy i samorządu terytorialnego.

Umiejętności określone w II obszarze standardów wymagań egzaminacyjnych (korzystanie z informacji) na poziomie podstawowym zdający opanowali w stopniu prawie zadowalającym, uzyskując średnio 67,2% punktów. Zdający nie mieli trudności z: dokonywaniem selekcji i porządkowaniem faktów; odróżnianiem informacji o faktach od opinii; znajdowaniem i czytaniem ze zrozumieniem przepisów prawnych odnoszących się danego problemu. Najwięcej trudności sprawiło zadanie sprawdzające umiejętność lokalizowania ważnych wydarzeń i postaci życia publicznego w czasie i przestrzeni.

W III obszarze standardów wymagań egzaminacyjnych (tworzenie informacji) na poziomie podstawowym badane umiejętności zostały opanowane w stopniu bliskim koniecznego. Zadania badające umiejętność formułowania i uzasadniania własnego stanowiska w sprawach publicznych oraz umiejętność wypowiedzania się w formach przyjętych w życiu publicznym wyraźnie różnicowały zdających.

Arkusz na poziomie rozszerzonym badał umiejętności z II i III obszaru standardów wymagań egzaminacyjnych. Za zadania badające umiejętność krytycznej analizy materiałów źródłowych (II obszar) zdający uzyskiwali średnio około 51% punktów, czyli były one opanowane w stopniu koniecznym.

Na poziomie rozszerzonym najtrudniejszymi dla zdających okazały się umiejętności określone w obszarze tworzenie informacji, tj. charakteryzowanie dylematów życia zbiorowego we współczesnym świecie, przedstawianie propozycji planowania działań zmierzających do rozwiązania problemów społecznych i politycznych, ocenianie współczesnych wydarzeń z punktu widzenia kultury i etyki życia publicznego. Zadaniem zdających było napisanie dłuższej wypowiedzi na jeden z dwóch tematów. Na podstawie analizy licznych wypowiedzi dostrzega się u zdających niewystarczające umiejętności w zakresie: budowania planu, który pozwoliłby na skonstruowanie spójnej logicznie wypowiedzi; stawiania hipotez, argumentowania, wyciągania wniosków; rozróżniania przyczyn od skutków procesów społecznych; adekwatnego wykorzystywania w wypracowaniu danych zawartych w materiałach źródłowych.